

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 1

7 Nisan 2016 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.12

BAŞKAN: Fatih ŞAHİN (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Uğur AYDEMİR (Manisa)

SÖZCÜ: Kasım BOSTAN (Balıkesir)

KÂTİP: Halil ELDEMİR (Bilecik)

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığının ve kamu kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

26'ncı Yasama Dönemi Birinci Yasama Yılı'nın 4'üncü Birleşimini açıyorum.

II.- KONU

A) GÖRÜŞMELER

1.- Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'nün 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN - Bugün gündemimizde Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü ve Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nün 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri yer almaktadır.

Çalışmalarımıza Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'nün 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle başlıyoruz.

Öncesinde Sayın Genel Müdürden başlayarak toplantımıza katılan kurum yetkilileri ile diğer kuruluş temsilcilerinin Komisyonumuza kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Herkese bir kez daha hoş geldiniz diyorum.

Şimdi, sunumlarını yapmak üzere sözü Sayın Genel Müdürümüze bırakıyorum.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın, Kalkınma Bakanlığımızın, Hazine Müsteşarlığımızın ve Bakanlığımızın çok değerli temsilcileri; bugün Toprak Mahsulleri Ofisinin 2013-2014 yılları hesap ve işlemlerinin denetlenmesi amacıyla yapılan bu Komisyon toplantısının hepimize hayırlı olmasını dileyerek, bütün Komisyon üyelerine saygılarımı sunarak sözlerime başlamak istiyorum.

1938 yılında kurulan Toprak Mahsulleri Ofisi hububat piyasalarının düzenlenmesinde köklü bir geçmişe sahiptir hepimizin malumu olduğu üzere. Toprak Mahsullerinin ana görevi ise ana statüsünde yurtdışı hububat fiyatlarının üreticiler yönünden normalin altına düşmesini ve tüketici aleyhine anormal derecede yükselmesini önlemek, bu ürünlerin piyasasını düzenleyici tedbirler almak, gerektiğinde Bakanlar Kurulu kararıyla hububat dışındaki diğer tarım ürünleriyle ilgili verilecek görevleri yürütmek, afyon ve uyuşturucu maddelere konulan devlet tekeli işletmek şeklinde belirlenmiştir. Daha önce, Bakanlar Kurulu kararlarıyla verilen görevlere birçok örnek vermek mümkün. Fındık gibi, araba lastiği gibi, patates gibi birçok görev Toprak Mahsulleri Ofisinin geçmişte Bakanlar Kurulu kararıyla görevleri içerisinde yer almıştır.

TMO bu görevlerini yaparken piyasa müdahale alım fiyatı açıklamaktadır. Piyasa müdahale alım fiyatı ise üreticilerinin ürünlerini öngörülen fiyat düzeyinin üzerinde satması için belirlenen bir eşik fiyatıdır. Burada amaç üretici maliyeti, enflasyon, geçen yılki fiyatlar, dünya fiyatları, tarımsal sanayinin ham madde tedariki, tüketici fiyatları, üretimin sürdürülmesini sağlayacak kâr marjı gibi çok sayıda faktöre bağlı olarak belirlenmektedir ve esas hedef de piyasa istikrarını sağlayacak, fiyat istikrarını sağlayacak bir mekanizmanın kurulmasıdır.

TMO, hububat alım dönemlerinde piyasa fiyatlarının üretici lehine işlediği durumlarda müdahale alım fiyatı açıklamamaktadır. Bu, zaman zaman TMO'ya eleştirileri olarak dönmekle birlikte aslında üretici lehine işlediği bir süreçte piyasanın fiyat açıklamamasının da bir müdahale yöntemi olarak belirlendiği dikkate alındığında üreticinin lehine bir faaliyet olduğunu ve ürünün piyasada daha düşük fiyatla, beklenenden altında bir fiyatla satılmasına müsaade edilmeyecek bir argüman olduğunu da belirtmek isterim.

TMO, gıda güvenliğinin sağlanmasında da üretici, tüketici ve tedarik boyutlarıyla çok önemli bir göreve sahiptir. Bu nedenle, TMO tarafından hububat üretim ve ticaretinde iç ve dış piyasalar yakından izlenerek sağlıklı bir piyasa işleyişi temin edilmektedir. Bu amaçla geçmiş yıllarda Toprak Mahsulleri Ofisi bünyesinde Piyasa Takip Şube Müdürlüğü kurulmuştur. Bütün uluslararası piyasalar birçok uzmanımız tarafından yakından takip edilmekte ve olağanüstü gelişmeler anında belirlenerek buna göre pozisyon alınmaktadır.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri; TÜİK verilerine göre, 2015 yılında bir önceki yıla göre toplamda yüzde 18,1'lik hububat üretiminde artış oluşarak 38,6 milyon tonluk bir üretim gerçekleşmiştir. Buğday üretiminde yine yüzde 18,9'luk bir artış, arpa üretiminde yüzde 27'lik bir artış, çeltikte yüzde 10,8'lik bir artış söz konusudur, dane mısır üretiminde ise yüzde 7,6'lık bir artışla 6,4 milyon ton seviyelerinde bir üretim gerçekleşmiştir.

Toprak Mahsulleri Ofisi hububat fiyatlarını 15 Haziran 2015 tarihinde açıklayarak piyasaya müdahale kararı almıştır, 2015 yılı için ifade ediyorum. Makarnalık buğdaylarda 976 TL, ekmeklik buğdaylarda 862 TL, buna bağlı olarak da diğer ürünlerde, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale gibi ürünlerde de 645 TL/ton olarak fiyat belirleyerek piyasaya girmiştir. 2015 yılının mısır müdahale alım

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 2

fiyatı ise 3 Eylül 2015 tarihinde açıklanmış ve 725 TL/ton olarak deklare edilerek bu fiyatla 4 Eylül'den itibaren peşin ve emanet alım metodlarıyla alımlarına başlanmıştır.

Toprak Mahsulleri Ofisi hasadın başlangıcından itibaren çeltik piyasalarını da yakından takip etmiş, piyasa fiyatlarının üretimin sürdürülebilirliği açısından öngörülen fiyat seviyesine düşmesi sebebiyle de 16 Aralık 2015 tarihinde bir fiyat açıklama yoluna gitmiştir, 60 randıman osmanlık çeşidi çeltik alım fiyatı da 1.580 lira olarak açıklanarak piyasaya müdahale edilmiştir.

2015-2016 alım döneminde 22 Mart 2016 itibarıyla ki rakamlara baktığımızda 3 milyon 305 bin ton buğday, 474 bin ton arpa, 10 bin ton çavdar, 472 ton -küçük rakamlar- yulaf, 1 milyon 752 bin ton mısır, 2.788 ton da çeltik olmak üzere toplam 5 milyon 544 bin 260 ton hububat alımı gerçekleştirilmiş ve bu alım karşılığında da üreticilerimize 4,2 milyar TL ödeme yapılmıştır.

Ayrıca, emanet alım uygulamasına devam edilmiş, bu kapsamda da 116 bin ton emanet alım, buğday alımı, 64 bin ton arpa, 19 bin ton da mısır olmak üzere toplam yaklaşık 200 bin ton civarında emanet hububat alımı gerçekleştirilmiştir. Emanet alım uygulaması daha sonraları lisanslı depoculuk sistemine dönüştürülmek üzere 2005 yılında biliyorsunuz kanun çıkarılmıştı, biraz sonra o konuya da gireceğim. Emanet alım uygulaması daha önce Toprak Mahsulleri Ofisi hem üreticilerin hasat döneminde ürünlerini elden çıkarmasının engellemek hem de fiyat düşüşlerinin önüne geçmek amacıyla devreye soktuğu bir uygulamadır. Makbuz senedine dayalı olarak kredi kullanılmış, gerektiğinde avans verilmiş, kredi faizlerinin bir kısmı Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından karşılanarak piyasa müdahale aracı olarak bu yöntemler kullanılmıştır geçmişte.

TMO, 2015 yılı hububat ve mısır üretiminde gerçekleşen yüksek rekolteye rağmen kendisine arz edilen ürünün tamamını alarak üreticinin mağdur edilmesinin önüne geçmiştir. Rakamlardan da görüldüğü üzere, 5,5 milyon tonun üzerinde hububat alımı gerçekleştirmiştir ki bu TMO tarafından alımı yapılan yüksek müdahale miktarlarından birisidir 2015 yılında üretimin iyi olmasıyla bağlantılı olarak.

2015-2016 döneminde bu aldığımız ürünlerden de yaklaşık 2,6 milyon tonluk ürünün satışı yapılarak kuruluşumuzun stoklarında hâlen 5 milyon ton seviyelerine düşmesi sağlanmıştır. Bu satışlarımız da hem dâhilde işleme kapsamında hem de iç satış olarak hububatla iç satış ve dâhilde işleme, mısırdaki sadece dış kapsamında satış olarak devam etmektedir.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri; haşhaşa devlet tekelini yürütmekle görevli olan kuruluşumuz tarafından Birleşmiş Milletlerin tahsis etmiş olduğu 700 bin dekarlık limit dâhilinde 13 ilde haşhaş ekim izni verilerek üretim yaptırmaktadır. Haşhaş kapsüllerinin alımını Toprak Mahsulleri Ofisi yapmaktadır. 2015 yılında 3,95 TL/kilogramlık bir fiyat belirlenerek piyasaya girilmiştir. Bu ürünler Afyon Bolvadin'de bulunan fabrikamızda işlenerek morfin ve türevleri elde edilmekte ve bu ürünler de yurt dışına ağırlıklı olarak ihraç edilmektedir. Bu sene uygulamaya konulan bir yöntemle de morfin oranına göre bir alım uygulamasına geçilmiştir. Morfin oranına göre kalite teşvik edilmek amacıyla yapılan bir uygulama sonucunda eğer morfin oranı yüksek bir haşhaş getirmişse üreticilerimiz bu rakam 3,95 TL/kilogram olan alım fiyatı 5,37 TL/kilograma kadar yükselmiştir.

Bu kapsamda yaklaşık 71.210 üreticiden 30.730 ton çizilmemiş haşhaş kapsülü alımı yapılmıştır ve üreticilerimize de bu ürün karşılığında 118 milyon TL ödeme yapılmıştır. Piyasanın yasal alkaloid gereksinimini sağlamak üzere fabrikamızda yıllık yaklaşık 20 bin tonluk bir kapsül işleme kapasitesi bulunmaktadır. Bu tesiste de biraz önce bahsettiğim gibi ürünlerimiz işlenerek yurt dışına ağırlıklı olarak ihraç edilmektedir.

Yüksek morfin ihtiva eden tohum çeşitlerinin geliştirilmesine yönelik olarak da çalışmalar yapılmaktadır. Hem tohum çeşitlerinin geliştirilmesi hem fabrikanın modernizasyonu teknolojinin güncellenmesi, ürün çeşitlendirilmesi, sattığımız ürünlerin daha da çeşitlendirilerek daha kârlı yüksek ürünlere yönelmesi şeklinde de çalışmalarımız devam etmektedir.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri; TMO'nun başta hububat olmak üzere faaliyet alanındaki ürünlerle ilgili olarak daha etkin, daha dinamik ve çağın gereklerine uygun bir müdahale kurumu şeklinde yeniden yapılandırılmasına yönelik çalışmalar bir süredir devam etmektedir. Daha önce Avrupa Birliği'ndeki ödeme kurumları dikkate alınarak yapılan çalışmalar bugün itibarıyla lisanslı depoculukla bağlantılı olarak gelişim göstermiştir. Bu müdahale etkinliğini artırmak amacıyla ülkemizde lisanslı depoculuğunun yaygınlaştırılması projesiyle bağlantılı olarak kurumumuzun klasik depoculuktan, depoculuk yapmaktan kurtularak piyasa regülasyonunu daha modern yöntemlerle, elektronik ürün senetlerinin alım satımını yaparak gerektiğinde piyasaya bu elektronik ürün senetlerinin alımıyla müdahale ederek müdahale görevini yapmaya dönük bir çalışma içerisinde. Bu çalışmalar da zaman zaman gerek Sayın Bakanımız gerekse diğer yetkililerimiz tarafından kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Odalar Birliğiyle yeni depo yaptırılması ve depoculuk kapasitesindeki eksikliğin giderilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca özel sektör firmalarının da lisanslı depoculuğa yönelik olarak, depolama altyapısının geliştirilmesine yönelik olarak çalışmaları devam etmektedir. Bütün bu depoların atıl kapasite oluşturmada sistemin içerisine monte edilmesi yönünde de TMO tarafından yoğun çaba sarf edilmektedir ve bu konuda da bir koordinasyon sağlanması yönünde gayretlerimiz devam etmektedir.

Bu asli faaliyetlerimizin yanı sıra, bir sosyal sorumluluk projesi olan Ekmek İsrafını Önleme Kampanyası'ndan da bahsetmek istiyorum. Kurum olarak israf konusunda duyarlılık oluşturmak amacıyla yine Cumhurbaşkanımızın himayelerinde 17 Ocak 2013 tarihinde Ekmek İsrafını Önleme Kampanyası başlatılmıştır. Süreç içerisinde 806 farklı kurum ve kuruluşla iş birliği neticesinde Türkiye genelinde 856 etkinlik gerçekleştirilmiştir. Kampanya kapsamındaki çalışmalar, 2013 yılındaki Başbakanlık Genelgesi'yle 2015 yılındaki YPK Kararı doğrultusunda yürütülmektedir. Ekmek israfının azaltılmasına yönelik bilinçlendirme ve yönlendirme faaliyetlerinin sürdürülmesi görevi TMO'ya verildiğinden bu görev kapsamında bu yöndeki çalışmalarımız da devam etmektedir. Ekmek israfının önlenmesi hem TMO'nun faaliyet alanı içerisinde olan buğdayla bağlantılı olarak da piyasa regülasyonu anlamında etki göstermektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih : 07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa : 3

Burada sözlerime son verirken Sayın Başkanım, başta siz olmak üzere KİT Komisyonumuzun değerli üyeleri sayın milletvekillerimize, yine Sayıştay Başkanlığımızın değerli temsilcilerine, Kalkınma Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı temsilcileriyle Bakanlığımız temsilcilerine şahsım ve kurumum adına teşekkür ediyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine geçiyoruz.

2013 yılı görüşmelerine başlıyoruz. 2013 yılına ait 2 öneri bulunmaktadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Okutayım mı Sayın Gürer?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Öneriye geçmeden bir sorum vardı.

BAŞKAN – Tabii.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Öncelikle tüm herkesin Regaip Kandilini kutluyorum.

Teftiş Kurulu Başkanı Selami Gülen, Personel ve Eğitim Daire Başkanı İsmail Mandıracı, Fındık İşleri Daire Başkanı Mustafa Bahar, Bilgi İşlem Daire Başkanı Özkan Gündoğan bize verilen listede olduğu hâlde toplantıda bulunmuyorlar, Genel Müdür bu konuda bir açıklamada bulunabilir mi?

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Sayın milletvekilimizin söylediği görevlerde geçtiğimiz haftalar içerisinde bir görev değişikliği oldu. İdarede malumunuz üzerine zaman zaman bu tür görev değişiklikleri olabilmektedir. Listemizin güncellenmiş olması lazım ama sanki Sayın Vekilimize ulaşmamış, o bizim eksikliğimizden kaynaklanmış. Yoksa görev değişikliği olduğu için burada yoklar şu anda.

BAŞKAN – Ben yeni görevlendirmelerle birlikte isimlerin yeniden dağıtılmasını söylemişim Genel Müdürümüze.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Evet.

BAŞKAN – Yeni görevli arkadaşlar burada, herhangi bir boşluk söz konusu değil ama sanırım isim listesi size ulaşmadı Gürer. Onu lütfen iletisin arkadaşlarımız.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – O, bizim arkadaşlarımızın bir eksikliği olmuş.

BAŞKAN – Az önce kendilerini tanıttı arkadaşlarımız zaten.

Lütfen, yeni isim listesini çoğaltıp üyelerimize dağıtır mısınız?

Şimdi, 1'inci öneriyi okutuyorum:

Öneri 1:

Kuruluşun 2008 ve 2009 yıllarına ilişkin görev zararlarının tespitine yönelik olarak düzenlenen, müşterek tespit tutanakları doğrultusunda belirlenen görev zararlarının; 233 sayılı KHK'nin değişik 35'inci maddesi gereğince 2014 yılında çıkarılan yeni Bakanlar Kurulu Kararları kapsamında değerlendirilmesi ve tahsil edilmesi amacıyla sürdürülen girişimlere devam edilmesi.

BAŞKAN – Cevap için buyurun lütfen.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz Genel Müdür Yardımcımız Kayhan Ünal Bey sorunun cevabını okuyacaklardır.

BAŞKAN – Tabii.

TMO GENEL MÜDÜR YARDIMCISI REFİK KAYHAN ÜNAL – Öneri doğrultusunda görev zararı alacağımızın ödenmesi için 2011, 2012 ve 2013 yıllarında Hazine Müsteşarlığı nezdinde girişimlerimize devam edilmiştir.

Diğer taraftan, 2013 yılında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin görev zararlarını düzenleyen maddelerinde yapılan değişikliğe paralel olarak 2014 yılında TMO'yu ilgilendiren tüm kararnamelerde görev zararı hesaplama yöntemleri ayrıntılı olarak yeniden belirlenmiştir.

Söz konusu kararnamelerde finansman giderlerinin -ki bunlar faiz, kur farkı, komisyon ve benzeri giderler- herhangi bir ayırım yapılmaksızın stok ve satış maliyetlerine ilave edilmek suretiyle görev zararı olarak ödenmesi ilkesi kabul edilmiştir.

Finansman giderleri hakkındaki düzenleme; 2008 ve 2009 yıllarına ilişkin olarak ortaya çıkan ihtilaflı durumun tekrar etmesini önleyeceği gibi geriye dönük uygulanması halinde 208 milyon TL kur farkı görev zararı alacağımızın ödenmesine de imkân sağlayabileceği değerlendirilmektedir.

Nitekim, ihtilafa konu olan finansman giderleri ile aynı nitelikte olan 2011 yılındaki finansman giderleri, 2014 yılında yeni düzenleme kapsamında inceleme yapan Hazine kontrolörleri tarafından görev zararı olarak kabul edilerek rapora bağlanmış; Hazine Müsteşarlığının 1/12/2014 tarihli ve 34958 sayılı Yazısı ile söz konusu inceleme raporlarının onaylanarak kesinleştiği Kurumumuza bildirilmiştir.

Bu kapsamda, söz konusu görev zararı alacağımızın ödenmesine yönelik girişimlere devam edilecektir.

BAŞKAN – Hazine Müsteşarlığı temsilci mize söz vereceğim.

Buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI DAİRE BAŞKANI ATILLA TEKİN – Sayın Başkanım, değerli vekillerim; cevapta da yer aldığı üzere, biliyorsunuz, 2011, 2012 ve 2013 yani 2011 ve sonrasını kapsama alıyor bu Bakanlar Kurulu kararı. Dolayısıyla, daha öncesinin kapsama alınması için yeni bir Bakanlar Kurulu kararının istihsal edilmesi gerekiyor. Bu çerçevede hani bir biz gerekli çalışmaları TMO'yla birlikte zaten yürütüyoruz. Umarım bir sonuca ulaşırız. Bakanlar Kurulu kararının çıkması gerekir, eski kararlara da, eski olaylara da uygulanabilmesi için.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 4

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz isteyen milletvekillerimize talep süresine göre söz vereceğim.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Efendim, aslında bu konu geçmişte de bir sorun hâlindeydi, öteden beri de yapılan bir uygulama Toprak Mahsulleri Ofisinde. Çünkü özellikle geçmişte finansman maliyetinin çok yüksek olduğu bir dönemde görev zararı talebinde bulunabilmek için satış zararı üzerinden de hesaplandığı için bunu bir dönem gideri olarak, finansman maliyeti olarak yazmak bu kapsamda görev zararı içerisine girmeyecek bir durumu oluşturuyordu ve stok maliyetlerine dâhil edilerek satıştan uğranılan zararın yüzde 10 kazanç kaybıyla birlikte hesaplanması söz konusu. Yani bunun aslında bir görev zararı olarak mutlaka ödenmesi de gerekiyor kurum açısından. Aksi takdirde yoğun olduğu ve finansman maliyetinin yüksek olduğu, borçlanmanın yüksek olduğu dönemlerde kurum faaliyetlerini yerine getirmesi mümkün olmayabilir, ciddi bir sorun olabilir. Bunun ben bir an önce çözülmesi gerektiğine inanıyorum kurum açısından.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayıştayın önerisiyle ilgili görüşünü alacağım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Başkanım, bu uzun yıllardır süregelen bir sorun. Kurum açısından da büyük bir yük. Bunun ödenmesinde gerçekten fayda var sayın vekilimizin de işaret ettiği gibi. Sayıştay'ın izlemesinde kalacak uygun görürseniz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Önerinin oylamasına geçiyoruz.

2013 yılı için önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerinin 2014 yılı için izlemeye kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci öneriyi okutuyorum:

Öneri 2:

Sayıştay Raporu'nun ilgili bölümlerinde yer alan ve rapor ekinde listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevap için buyurun lütfen.

TMO GENEL MÜDÜR YARDIMCISI REFİK KAYHAN ÜNAL – Raporun ilgili bölümlerinde yer alan ve Rapor ekinde listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi için azami gayret gösterilecektir.

BAŞKAN – Evet, söz talebi yok.

Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2014 yılı görüşmelerine başlıyoruz. 2014 yılına ait iki öneri bulunmaktadır. 1 no.lu öneriyi önceki yıllarla birlikte görüşmüştük.

Şimdi 2 no.lu öneriyi okutuyorum:

Öneri 2:

Sayıştay Raporu'nun ilgili bölümlerinde yer alan ve rapor ekinde listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevap için buyurun lütfen.

TMO GENEL MÜDÜR YARDIMCISI REFİK KAYHAN ÜNAL – Raporun ilgili bölümlerinde yer alan ve Rapor ekinde listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi için azami gayret gösterilecektir.

BAŞKAN – Söz talebi yok.

Şimdi, oylamaya geçiyorum.

Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Her iki yıla ait önerilerin görüşmeleri sona ermiştir. Şimdi, kurumla alakalı öneri ve görüşlerin dile getirilmesi ve soru-cevap işlemi için genel üzerinde görüşme açıyorum.

Talep eden Komisyon üyelerine talep sırasına göre söz vereceğim.

Sayın Genel Müdür Komisyon toplantımızda Komisyon üyelerimizin yönettiği sorulardan cevaplandırılması hazırlık gerektirenlere toplantı tutanaklarının tarafınıza tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde yazılı cevap vermeniz gerekmektedir.

Şimdi, söz isteyen milletvekillerimize söz veriyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Geneline geçmeden bir şey ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Tabii, buyurun Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Siz göremediniz herhâlde, konuşmaya başlamıştınız.

Sevgili arkadaşlar, bir denetim yapıyoruz. Denetimin amacına ulaşabilmesi için şimdi, bugün gördüğümüz, yaşadığımız örnek çok acı bir örnek. Aslında TMO'da dış önerilere baktığınızda 7 tane -2014'ten bahsediyorum, 2013'ü söylemeyeceğim- iç önerilere baktığınızda da yaklaşık 33 tane öneri var. Yapılan depolarda zaman aşımaları, yapılan depolarda ilave iş maliyetleri ve iş yükleri, zaman ve süre aşımaları; bunlar var. Yine, personelin dış görevlerden görevlendirilmesi üzerine evraklar üzerinde sıkıntılar var. Yine bir çok şey var, geneli üzerinde görüşmelerde belki söylenecek. Ama sadece bir maddeyi yukarı çıkartıp ve üzerinde yorum dahi yapılmayacak, üzerinde konuşulmayacak, sanki kurum dört dörtlük yönetiliyor, kurum o kadar kaliteli yönetiliyor ki TMO bütün bu hububat piyasasını düzenliyor, Türkiye'de hiçbir problem yokmuş gibi ve bunlar da görevlerini yerine getiriyormuş gibi burada bir Komisyon toplantısı yapıyoruz.

Sevgili arkadaşlar, sizden ricam, oy çokluğunuz olabilir... Bakın, dün de burada bir iki kurumu görüştük, gayet de güzel, nezihtik, siz de fikirlerinizi, biz de fikirlerimizi, olumsuzlukları, nasıl yapılması gerektiğini söyledik. Ama bunu eğer biz bu şekilde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 5

yaparsak alt komisyondan birer öneri buraya, yukarı taşıyacak ve üç dakikada bu Komisyonun işini bitireceksek hiçbir denetim görevini yerine getirilmeden, bırakıp gidelim, bırakıp gidelim arkadaşlar. Hiç ne biz yorulalım ne bu kadar kamuda çalışan arkadaşlarımız, personeller buraya gelip de yorulsun bu işle ilgili.

Gerçekten çok ayıp ve yazık ya, samimi söylüyorum. Geçmiş yıllarda böyle yapılmadı arkadaşlar, nereden çıktı, bilmiyorum bunu ama 1 maddeyle burada gelinmez ve madde hazineden zararının ödenmesi... Tabii ki ödensin, buna ne siz farklı bir şey söyleyebilirsiniz ne de biz farklı yorum getirebiliriz, ne de bir üzerinde eleştiri yapabiliriz. Ama bu tesis üretim yapıyor, haşhaş alıyor, üretim yapıyor. Üretim değerlerine baktığınızda, randımanlarına baktığınızda fabrikanın iyi işletilmediğini, maliyetlere baktığınızda yüksek maliyetlere sahip olduğunu... Hiç mi görmediniz bunları alt denetime gittiğinizde.

Çok özür diliyorum ya.

BAŞKAN – Şimdi, eminim ki bunlar alt Komisyon çalışmalarında geniş geniş tartışılmıştır, burada da konuşabiliriz, tartışabiliriz. Yoksa yani...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Fatih Bey, alt Komisyonda... Siz katılıyor musunuz, bilmiyorum ama, hiç gittiniz mi...

BAŞKAN – Bakıyorum, raporlarını okuyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tutanak da yok tabii orada.

Bu şekilde davranıldığını da ifade etmek istiyorum. Gerçekten çok yanlış buluyorum. Ne Sayıştay yoralım ne milletvekili arkadaşlarımız yorulsun, burada bir karar alalım ve KİT Komisyonu denetimini kaldıralım arkadaşlar.

BAŞKAN – Lütfen, sizin dükkân gibi aydınlatıcı, kurumlarımıza yol gösterici fikirlerinizi burada beyan etmeniz ben çok faydalı olduğunu düşünüyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Basmacı, buyurun.

MELİKE BASMACI (Denizli) – Öncelikle herkese kolay gelsin, herkesin Kandil’ini hayırlıyorum.

Şimdi, hazır Kandil, biraz da, böyle, hakka dayanmak lazım.

Ben farklı sorular sormuşum, farklı cevaplar gelmiş. Bu konuda kurumla ilgili çok ciddi endişelerim var. Ben ilk sorumu sormuşum “99 danışman gözüktüyor, branşları nedir, hangi görevdedirler?” diye. Cevap verilmiş: “Böyle bir danışmanlık hizmetimiz, böyle bir kadromuz yok.” O zaman Sayıştayla ilgili bir problem var. 10’uncu sayfaya bakarsanız kadronun 86’sının dolu olduğu burada yazıyor.

Ben sormuşum: “Geçmiş yıl kârlarının hazineye ödenmemesinin ve birikmiş olan kârların sermayeye ilave edilmemesinin nedeni nedir?” Cevap gelmiş: Yok.

Sadece bu kadar değil. Ben sormuşum: “Genel Müdürlük konutu ben yanlış bilmiyorsam Sayın Müdürümüzün ailesinin ikamet ettiği evdir, kurum değildir. Peki temizlik hizmetleri neden kurum personeli tarafından yapılıyor?” Cevap yok.

Ben sormuşum: “Araçların ihale şartları nedir?” Araçların tek tek dökümü gelmiş ama ihale yöntemiyle ilgili bir bilgi yok.

Ben sormuşum: “İthalatta hangi ürünlerden zarar ediyoruz? O zaman neden bu kadar çok ithalata yükleniyoruz?” Cevap yok.

Yani şunu söyleyeyim: Ben bu soruları sormuşum, hiçbir cevaplanmamış. Ben bu kurumun geneliyle ilgili sıkıntı olduğunu, cevaplanmamasının da bu yüzden olduğunu düşünüyorum.

Bunun dışında, silolarla ilgili Sayın Tümer Vekilimin sorduğu sorular vardı -kendisi bugün görevli- o sorulara da cevap verilmemiş, kayda bile alınmamış. Bununla ilgili, Sayın Başkanım, gereğini size bırakıyorum ve siz vekillerin de vicdanına bırakıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Güner, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) – Niğde’nin Bor ilçesinde Toprak Mahsulleri Ofisine ait 8 kapalı depo, 13 de açık silo vardı. Yaklaşık on yıl önce burası kapatıldı. Şimdi burası “Bally” cilerin filan merkezi hâline geldi. Oysa kullanılabilecek bir tesis. Neden bur tesis değerlendirilmez, niye kapandı, tekrar ofisin bölgede açılması düşünülüyor mu?

Ayrıca, o dönemde ben gazetecilik yapıyordum. Verileri olduğu için söylüyorum: Bor’a gelen tarım oranının talebi doğrultusunda, iş görür biçimdeydi. Niye kapatıldı, neden gerek duyuldu? Başka yerlerde de benzer, sanırım, kapanmalar olmuş.

Niğde’ye mısır kurutma tesisi kurulması programda var mı? Ceylanpınar’da alım yapılmadığı sayın vekilimizin sorusu üzerine belirtilmiş. Orada tarım durdu mu, yok mu, yapılmıyor mu? Mısır, pirinç, tahıl alımında ürün tüccara geçince müdahil olunuyor. Siz onu fiyat oluşması diye söylüyorsunuz ama genel kanı şu: Tüccar ürünü alıyor. Ürün tüccardayken fiyat açıklanıyor ve ürününü satamayacağını düşünen üretici düşük fiyatlara tüccara ürününü veriyor. Tüccar da topladığı ürünü getirip ofise veriyor yönünde bir düşünce ve yaklaşım çok yaygın.

Patatesle ilgili, 1977 yılında alım yapılmıştı üreticinin mağduriyetini önlemek için ve bunun TMO eliyle dağıtımı gerçekleşmişti. Bu yıl da benzer bir sorun var. Bu anlamda müdahil olunmadı. Keza, TMO’nun kuruluş amacı o gün için tahıla yönelikse de daha sonra farklı ürünleri aldığını da görüyoruz. Narenciyede yaşanan sorunda, patatesteki yaşanan sorunda TMO kendisini bu konuda işlevli kılmayı veya bu yönde bir çalışma yapmayı planlıyor mu?

Pirinçle ilgili de yaşanan sorun vardı. Bu yıl o yüzden intihara varacak olaylar yaşandı üretici yönünde. Bu konudaki TMO’nun müdahil noktası nedir?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 6

Ekmek İsrafını Önleme Kampanyası'nda 806 farklı kurum kuruluş iş birliği, 856 etkinlik oluşturuldu. Bana göre çok doğru bir projeydi, kurumların da buna destek vermesi gerekiyordu. Bu bağlamda yapılan çalışmaların yansıması sonucu acaba yapılan masraf kadar ekmek israfını önledik mi, yoksa o ekmek israfı için yapılan kampanyaya harcanan tutarı ekmek alıp fakirlere dağıtsaydık daha mı faydalı olurdu?

Bu, Hisarcık ilçesinde haşhaş kapsülleri aşırı yağıştan zarar gören, rekoltesi düşen ve elinde 3-5 kilo haşhaş kapsülü olan üreticiler ürünlerini bir yere topluyorlar, 45 kilometre uzaktaki Gediz ilçesine götürmek için TMO yerine belediye araç veriyor. Bu üreticilere TMO ajansının bir araç vermesi çok mu zordu ki kamuoyuna yansıyacak kadar haber değeri taşıdı?

Üreticinin aleyhine bir durum gelişmemesi konusunda takipçi olunduğu söyleniyor ama genelde TMO'nun takip ettiği her üründe de üreticilerden alanda önemli ölçüde tepki oluşuyor. Mısır alımlarında taban fiyatların açıklanması gene sorun. Bu anlamda Toprak Mahsulleri Ofisi açıkladığı fiyatın ucuz olduğu, bu yönden de üreticinin mağdur olduğu yönünde gene kamuoyuna sıkça yansıyan haberler mevcut. Türkiye Ziraatçılar Derneği Başkanının da piyasa tüccarın insafına bırakıldığı, Türkiye'nin üretim açığının olduğu, mısra bile özen gösterilmediği, çiftçinin küstürüldüğü yönünde kamuoyuna yansıyan açıklamaları bu yönde de kuruluşun gerekli müdahaleyi zamanında yapmadığı kanısını yaygınlaştırıyor.

Bir de tabii ki biraz evvel sorduğum soruda görevden alınmalarla ilgili Sayın Bakanın açıklamaları var, o da paralel yapı örgütlenmesinin kurumda olduğu yönünde. Şimdi, doğal olarak kurumlarda böyle şeylerin olması, kamuoyuna açıklanmasıyla en üst düzeyde görevden alınmaların oluşturduğu sınıram ki bir dalgalanma olur çünkü ben gerek özel sektörde yöneticilik yaptım gerek kamuda yöneticilik yaptım, en üst noktada ve en önemli mevkiilerdeki kişilerin paralel yapıyla ilgili suçlanarak görevden alınmasının kurumunuzda sınıram farklı yansımaları da olacak. Bu çalışma faaliyetlerinizin önümüzdeki dönemde sorunlu olmasına vesile olacak bir durum mudur? Bu konuları dilerseniz şimdi, dilerseniz yazılı olarak bildirebilirsiniz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Efendim, ben teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

Ben tekrar bu çalışmaların Türk tarımına, Türk ekonomisine faydalar, katkılar getirmesini diliyorum.

Tabii, Toprak Mahsulleri Ofisi benim aynı zamanda eski kurumum, burada Sayın Genel Müdürün, Yönetim Kurulu Başkanının oturduğu koltukta dört dönem de hesap verdim Allah'a şükür.

Öncelikle şunu söyleyeyim ki yani kurum hakikaten her yönüyle temeyyüz etmiş ve görevini zaman zaman aksaklıklar olsa da çoğunlukla layıkıyla yerine getirmiş olan bir kurumdur. Yetişmiş kadro ve personeli vardır; son dönemlerde biraz içeri değil, dışarıya ağırlık verilmiş olsa da yine o kadronun bilgileri, deneyimleri, tecrübeleriyle bir şekilde görevini yerine getirmektedir. Yani öncelikle ben arkadaşlarımıza bir kez daha hoş geldiniz diyorum. Bugün nasip oldu, koltuğun diğer tarafında denetim göreviyle birlikte olduk.

Şimdi, benim özellikle hasadın da çok yaklaştığı bugünlerde belki alınması gereken tedbirler noktasında hem bir değerlendirme hem de sorularım olacak. Daha sonra da yine, alt komisyonla ilgili olarak Haydar Bey'in satışması oldu alt komisyona, dolayısıyla o konuda da bir bilgi vereceğim.

MELİKE BASMACI (Denizli) – Tespit, satışma değil.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Hayır, haklı olduğunuz taraf var yani satışma derken ben onu biraz da espri olsun diye söylüyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz de teşekkür ediyoruz Mevlüt Bey.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Ben de teşekkür ediyorum efendim. Komisyon adına ben de söylemiş olacağım ama tabii, Alt Komisyon Başkanı olarak sizin de söyleyecekleriniz mutlaka olacaktır.

Efendim, şimdi, tabii, Toprak Mahsulleri Ofisi hububat piyasasını regüle etmek, düzenlemekle görevli olan bir kuruluşumuz, onun için, alım miktarlarıyla başarısının değerlendirilmesi söz konusu değil. Başarı kriteri piyasayı regüle etmesiyle ölçülebilir, onun da çıktısı realize olan, gerçekleşen hububat fiyatlarıdır. Şimdi, 3 milyon 305 bin ton 2015 yılında bir alım yapıldığı söylendi buğdayla ilgili, ben bununla ilgili ödenen toplam bir tutar, rakam varsa bu arada alabilirsem çok memnun olurum.

Şimdi, hasat dönemi haziran ve ağustos ayı. Haziranda başlar ki Adana'da, benim seçim bölgemde de çok daha erken bir turfanda üretim söz konusu, bazı yıllarda bu 15 Mayıs'ta falan başlayabilir, bazen yağış, hava şartlarına göre gecikme olabilir. Şimdi, son dönemlerde de özellikle uygulanan bu piyasa regülasyon politikaları bu bölgeye de zarar vermekte, onu da hemen ifade edeyim. Sayın Genel Müdürün söylediği doğrudur yani piyasaya bazen müdahale etmemek de müdahale etme anlamına gelir ama orada piyasaya müdahale zamanını çok iyi şekilde belirlemek lazım, o zaman çok önemlidir. Yani oradaki üç günlük gecikme dahi çiftçinin hakikaten alın terinin boşa gitmesi anlamına gelir.

Toprak Mahsulleri Ofisi ne kadar çok alım yapıyorsa, Toprak Mahsulleri Ofisinin alım merkezlerinin önündeki kuyruklar ne kadar uzuyorsa –bu pratik bir bilgidir- Toprak Mahsulleri Ofisi o kadar görevini yapamıyor demektir yani piyasayı regüle edemediği zaman Toprak Mahsulleri Ofisine yığılma olur. Yaklaşık 30 milyonun üzerinde olduğu söyleniyor ama 30 milyon ton civarındaki hububat üretiminin, hasadının üç ayda yapıldığı ve baskın arzın olduğu bir dönemde tüketimin de bütün yıla dağıldığını düşünecek olursak, üreticinin ekonomik durumunun iyi olmadığını, hasatla eş zamanlı olarak ürünü piyasaya çıkardığını düşünecek olursak bu baskın arzın olduğu dönemde piyasa fiyatlarının üreticiler aleyhine anormal derecede düşmesini önlemen için uygun politikalar geliştirmek gerekiyor. Bu politikaların ana hedefi arzın ötelenmesi yani mümkün olduğu kadar ürünün pazara çıkarılmasını geciktirecek politikalar; iki, talebin artırılması. Bunlar da yine fiyatlarla yapılacak şeyler. Bunu geçmişte Toprak Mahsulleri Ofisi haziran ayının

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 7

başında yılın sonuna kadar olan alım ve satış fiyatlarını açıklayarak bu piyasaları çok iyi bir şekilde de regüle etmiştir, bu Devlet Denetleme Kurulu raporlarında da, 2006 yılında hazırlanan raporda da Toprak Mahsulleri Ofisine tekrar bir öneri olarak getirilmiştir.

Efendim, şimdi, ben çok detaylara girmek istemiyorum. Kurum bunları biliyor, evraklarında var. Yöneticilerin bu konularda ben bilgi sahibi olduğumu düşünüyorum yani siyasi birtakım engellemeler olmazsa Toprak Mahsulleri Ofisinin bu görevleri çok rahatlıkla yerine getireceğini düşünüyorum.

Şimdi, hasadın yaklaştığı bu dönemlerde bazı yanlış anlaşılmalara söz konusu olabiliyor, örneğin alım yapılmayan yerde alım merkezinin açılması eleştiriliyor. Aslında Toprak Mahsulleri Ofisinin alım yapması temel hedef değil, piyasada olarak piyasayı regüle etmesi... Ben şunu da hemen belirtiyim: Örneğin Ankara Kalecik'te bizim bir alım merkezimiz vardı, bunu aynı zamanda Sayıştay denetçisi arkadaşlarımız da belki biliyorlar ama ben orada 1 kilogram buğday almıyordum ama üç yıl boyunca şöyle diyordum personele: Gidin, orayı açın, kapının önünü süpürün, oraları bir sulayın. Hani bir canlılık, hareketlilik gelsin normal zamanda kimse olmadığı için. Kahveye de gidin, ofisin geldiğini, fiyatın bu olduğunu, ürünlerini bunun altına satmamalarını, ödemelerin peşin olduğunu söyleyin, orada durun. Ve piyasa fiyatı ofisin fiyatının üzerine çıkıyordu, 1 kilogram buğday almadan da dönüp geliyorlardı ama regülasyon görevi yerine getirilmiş oluyordu. Bu zaman zaman eleştiriliyordu "alım yapılmayan yere ofis açılıyor." vesaire gibi. O anlamda, mümkün olduğu kadar ofis alım merkezlerini açalım, bunların -zaten geçici alım merkezleridir- maliyetleri yok ama piyasayı regüle ederler.

Şimdi, bir başka yanlış değerlendirme şu: Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından açıklanan bir fiyat var. Genellikle piyasayı ya da hububat fiyatlarını değerlendirirken ofis tarafından açıklanan fiyat kullanılır, bu bir göstergesi fiyatıdır, bir müdahale fiyatıdır ama realize olan fiyat hiçbir zaman bu fiyat da olmaz. Niye? Kalitesi vardır, şunu, bunu vardır yani ofisin kendinde bile olmaz. Şimdi, biraz önce şeyi istedim yani alınan miktarı söyleyin, bölün, açıklanan fiyatla hiçbir alakası olmadığını göreceksiniz.

İkincisi, Toprak Mahsulleri Ofisine gelen hububatın, daha doğrusu piyasaya çıkan hububatın Toprak Mahsulleri Ofisi bazı dönemler yüzde 3'ünü alır, 20'sini alır, 30'unu alır ama önemli bir kısmı, her halükârda yüzde 70'i piyasada satılır. Onun için piyasa durumunun değerlendirilmesinin sadece ofisin açıkladığı fiyatlara göre yapılması kesinlikle yanlıştır. Mutlaka piyasada veri olarak alabileceğimiz borsalar vardır, borsalarda realize olan fiyatlara alınarak ağırlıklı bir ortalama üzerinden değerlendirme yapmak lazım.

Bakın, şunu da hemen belirtiyim: 2003 yılından bu yana Türkiye'de realize olan hububat fiyatlarından üreticinin uğradığı satın alma gücü kaybı yani enflasyonun altında buğday fiyatının gerçekleşmesinden dolayı üreticinin uğradığı zarar 12 milyar TL, 12 katrilyondur. Bunları da görmemiz lazım yani Türkiye'de bu anlamda hububat üreticisi ciddi bir sıkıntı içerisinde. Özellikle bu geçtiğimiz on yılın birkaç yılı vardır ki Toprak Mahsulleri Ofisi hakikaten regülasyon görevini yerine getiremedi. Her ürüne de girecek bir kurum değildir, hububat konusunda ihtisaslaşmıştır. Yani fındığın verilmesi büyük bir yanlıştır, fındıkta uğratan o görev zararları 2 milyarın üzerinde, satın alma gücünü bugüne uyarladığımızda çok büyük bir rakam yani o bir vebal olmuştur. Ben o dönemde de bunun çok yanlış olduğunu söyledim. Yani sadece bir birliğin yönetimini değiştirmek için böyle bir şeyin yapılması hakikaten bu ülkeye, ekonomi üzerine ciddi bir yük getirmiştir, ciddi bir vebal oluşturmıştır. 2 milyarın üzerinde bir görev zararı ki o zaman Toprak Mahsulleri Ofisi alım olarak değil de ilgili, ihtisaslaşmış olan o birliğe finansal destek yapmış olsaydı, devlet o finansal desteği daha küçük bir rakamla yapmış olsaydı bu çok daha ucuza mal olacaktı. Yani onun için her şeye de girecek bir kurum değil ama şunu söyleyeyim: Biz Toprak Mahsulleri Ofisindeki çalışmalarımız sırasında Toprak Mahsulleri Ofisinin tarım ürünleri müdahale kurumu hâline dönüştürülmesini... Yani bu hâliyle "Patates al, portakal al.", bunun altından kalkacak bir kurum değildir, bunların maliyetleri, külfeti çok daha yüksek olur. Onun için Toprak Mahsulleri Ofisinin bir an önce...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Vekilim yani sen değiştirildin herhâlde...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Patates zaten 1977 yılında alınmış Sayın Milletvekili. Ben 1999'da Genel Müdür oldum, "Hâlâ depolar patates kokuyor." diye söylüyorlardı o zaman ama Toprak Mahsulleri Ofisinin tarım ürünleri müdahale kurumu hâline getirilmesi lazım, belli tarım ürünlerinde ihtisaslaşmak lazım, benim anlatmaya çalıştığım bu. Dolayısıyla, hani o ürünü verdim, bu ürünü verdim, bu yapıyla bunların olması mümkün değil.

Bu hasat yaklaşırken -bilmiyorum- ithalat durumunu şu ana kadar duymadık ama son yıllarda tam hasat döneminde gemiler limanlara yanaşıyordu. Bu ne işti, anlamak mümkün değildi. Bu sene öyle bir şey henüz daha kulağımıza gelmedi, inşallah önümüzdeki günlerde de bir gemi falan yoktur Kayhan Bey. Var mı yolda falan olan? Yani bunların vebali büyük çünkü bunlar piyasayı önemli ölçüde etkileyen hususlar ama müdahale fiyatlarında çok hassas olmak lazım, girilecek noktayı... Söylediğiniz doğrudur, yöntem doğrudur ama üç gün gecikmeniz özellikle de Çukurova çiftçisinde ciddi sıkıntılara neden olabilmektedir. Bu sadece alım fiyatlarıyla alakalı bir durum değildir, ofisin uygulayacağı satış politikaları da burada önemlidir. Burada baskılar yapmamak lazım ofisin satış politikaları konusunda. Uncudan, sanayiciden gelen talepler konusunda yani ekonomik gerekliliğe, piyasa regülasyonuna aykırı politikalara neden olabilecek siyasi baskıların olmaması lazım ki alım ve satış fiyatının uygulamasını, aradaki marjı uygun bir şekilde götürebilsinler. Aksi takdirde hasat döneminde piyasaya çıkan -sadece buğday için konuşacak olursak- asgari 12-13 milyon ton buğdayı kimseye aldırılmazsınız, ofisin buna alım gücü yetmez. Ofisin 3 milyon ton fizikî alım kapasitesi vardır, 3 milyon tonluk da mali kapasitesi vardır, bunu aşarsanız ofis önünde kuyruklar başlar, ödemeler gecikir, onu yaptığınızda piyasa darmadağın olur. Yani burada siyasilere de talepler noktasında buna göre bakması gerektiğine inanıyorum. Yani ofiste bu bilgi var, o teknik var, uygulayacaklarına da inanıyorum, geçmişte bazı hataların, gecikmelerin olduğunu da ifade ediyorum. Yani bir, paramız hazır olacak, ödemeleri zamanında yapacağız, alımlar için zamanında alım merkezleri açılacak, orada hazır olduğumuz ilan edilecek.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 8

Bir de bir yanıla gidiyorsunuz, onu dün Sayın Bakana da söyledim Tarım Komisyonunun bir toplantısında, aynı şeyi Sayın Genel Müdür söyledi, öyle bir düşünceniz varsa çok yanıla gidiyorsunuz; lisanslı depoculuk, "TMO"yu depoculuktan çıkaracağız." Slogan güzel olabilir, Türkiye'nin depoculuğa ihtiyacı var, önce bunu bir belirtiyim ama demek istediğinizin ne olduğunu da biliyorum. Lisanslı depoculuk vadeli işlemler borsası gelişmeden yani "Forward, futures, opsiyon" sözleşmelerinin yapıldığı bir ortamı, bir iklimi oluşturmadan lisanslı depoculuğun asıl işlevini yerine getirmesi mümkün değil, bunu bilin ama şu anda mevcut ekonomik yapı ve iklim içerisinde de vadeli işlemler borsasının ya da vadeli işlemlerin yapılmasının da mümkün olmadığını bilin. Dolayısıyla, dün Sayın Bakan da "Lisanslı depoculuğa yöneleceğiz." dedi. Borsalarla iş birliğini ilk önce ben başlattım orada; gelip ofiste alım yapmalarını, ofisin gidip borsada alım yapmasını. Bunlar piyasayla regülasyon anlamında, piyasayı yapma noktasında lider değil ama takipçi yani "Not leader but follower" dedikleri bir uygulamayı getirdiler, biz onu aslında delerek bir şekilde uygulamaya çalıştık. Orada bir tehlike var Sayın Genel Müdürüm, ona dikkat etmekte fayda var. Lisanslı depoculuk özellikle ticareti anlamında hububatın ciddi bir faydası olacaktır, standartlaşma anlamında faydası olacaktır. Daha biz bu temel standartlaşmayı dahi sağlayamadık yani ürünün kalitesi, standartları noktasında. Mevzuatı var, o mevzuatın hazırlanmasında, o temellerde vardım, onları çok detay olarak biliyorum ama o iklim daha oluşmamıştır, emanet alım tamamen farklı bir olaydır, emanet alımın yapılması özellikle deposu olmayan çiftçilere böyle imkân sunma anlamında faydalı bir uygulama. Tabii, eleştiriliyor vesaire ama o fiyatların belli olmamasından, belki belirsizlikten kaynaklanan üretici şikâyetlerinden geliyor ama şunu bilin ki hububat üreticisi son yıllarda artık üretim yapamaz hâle geldi diğer girdi maliyetlerinin artışıyla. Farklı hesaplar yapılıyor, Toprak Mahsulleri Ofisinin fiyatlarıyla farklı sonuçlar çıkar, farklı kalitelerde farklı sonuçlar çıkar ama ben şunu samimiyetle söylüyorum, Toprak Mahsulleri Ofisinin dört yıl Genel Müdürlüğünü yapmış, muhasebe, finansman konusunda profesör olan, on on beş yıldır da aktif siyasetin içinde olan biri olarak bakın, şu doğrudur: 2003 yılında 2,5-3 kilogram buğdayla bir litre mazot alınabilirken -ki önemli bir girdi- bugün 5-6, hatta 7 kilografa kadar çıkıyor 1 litre mazot. Yani sonuçta hepimiz üretimin tarafındayız, bunu bilelim.

"Ekmek israfıyla ilgili girişimler, sonuçları ekonomik olarak ne oldu?" Sayın Milletvekilimiz sordu, doğru, haklı bir soru ama yani bu girişimin ben çok faydalı olduğunu düşünüyorum, ondan dolayı da teşekkür ediyorum.

Söylenecek çok şey var ama zaman darlığımız da var, iyi ki yukarıda az konu getirmişiz, öyle gözüküyor. Şimdi, tabii, alt komisyonda konuştuğumuz bazı konular var yani onları da gündeme getirmek istiyorum. Kurumu ben kendi kurumum gibi görüyorum ama sonuçta görevimi de ayırabiliyorum. Buradaki birçok arkadaşımızla birlikte çalıştık yani hepsinin çalışkanlığını, dürüstlüğüne çok yakinen biliyorum ama hatalar olur, yanlışlar olur, hileler olabilir, bir şeyler olabilir, bunları da göz ardı edeceğimiz anlamına gelmiyor. Ben de çok rahat, açık konuşuyorum, bunu kimse yanlış anlamasın ama bu şeylerde belki örnek olma anlamında... Benim özel kalem müdürüm de burada, makamda, Genel Müdürlükte içtiğim çayın parasını dahi veren bir Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdüryüdü, onun için de çok net, açık ve iddialı her zaman konuştum, Toprak Mahsulleri Ofisinin tüm yönetimi de burada, bunu söyleyebiliyorum.

Efendim, alt komisyona gelen özellikle birkaç konu vardı, aslında biz onları üst komisyona taşıyalım, en azından yapılacak bir şey olmasa da konuşulmasında, değerlendirilmesinde belki uyarılar noktasında, dikkatlerin çekilmesi, farkındalığın oluşturulması anlamında katkıları olur dedik.

Mesela bunlardan bir tanesi bu merkez ve taşra teşkilatı modernizasyonu ve rehabilitasyonu projesiyle ilgili. Aslında büyük bir proje, bunun altında alt projeler var. Uzatmadan söyleyeyim, bu projelerle ilgili olarak, bakın, yine, bazı yanlış, hatalı işlemler gündeme getirildi, denetim raporlarından okuyorum: Örneğin, işte, "TMO tarafından yapılan gerek yatırım ödeneğinden gerekse yatırım ödeneği gerekmesine rağmen işletme bütçesinden karşılanan modernizasyon ve rehabilitasyon projeleri kapsamındaki işlemlerle ilgili kanun, yönetmelik, Bakanlar Kurulu kararları, benzeri diğer mevzuat hükümlerine uyulmadığı, Kalkınma Bakanlığına gerçeği yansıtmayan hak edişler düzenlenerek, ödeneklerin kullanılmış, yatırımların gerçekleşmiş gibi gösterilerek yanıltıcı bilgi verildiği..." Bunlar alt komisyonda konuşuldu Sayın Başkan yani dolayısıyla, bunlarla ilgili, yine, "Siloya acil ihtiyaç olduğu gerekçesiyle yapılmış olsa dahi işlerin zaten öngörülen sürede bitirilemediği, süresinde bitirilemeyen işlerin büyük kısmının yer tesliminin yükleniciye geç yapılmasından ve kanuna aykırı ilave iş verilmesinden kaynaklandığı, vesaire vesaire..."

Bu konular gündeme getirilen konular ama mesela yine bazı iddialar yine seçim bölgesiyle ilgili olduğu için ve alt komisyonda da konuşulduğu için hemen söyleyeyim. Adana'da yapılan bir şey vardı. Adana'yla ilgili kısımda yine yer teslimiyle ilgili bir sorun vardı yani dilim varmıyor söylemeye ama sahte evrak düzenleme veya içeriği doğru olmayan evrak düzenleme, yanıltıcı evrak düzenleme gibi birçok şey. Şimdi, bunlar aslında Toprak Mahsulleri Ofisi Teftiş Kurulu tarafından -değil mi, rapordan benim anladığım bu- inceleniyor, evet, ortada mevzuata uymama var, yanlışlar var, hatta doğru olmayan belge düzenleme var yani alt alta yazdığınızda dünya kadar şey var, suçlular da var ama "Biz suçlulara ceza veremeyiz." şeklinde bir sonuca bağlama var yani yapılmayacak bir şey var. Haydar Bey'in de -sataşma derken işin doğrusu bize söz attınız, söz verdiniz anlamında söylemişim- buradaki serzenişi bana göre en azından gündeme gelip dikkatlerin çekilmesi anlamında önemli. Sayıştay denetçilerimizin, uzmanlarımızın hazırlamış oldukları raporlarda bunlar çok daha detaylı bir biçimde yer alıyor. Biz aslında en azından bu maddenin bu konulara dikkat çekme anlamında, hukuken yapacak bir şey yoksa da dikkat çekme anlamında getirilmesi konusunda çok da ısrarcı olduk.

Bir başka konu şuydu...

BAŞKAN – Sayın Karakaya, çok dolu dolu, güzel bir sunum oluyor ama toparlayabilerseniz diğer arkadaşlarımızın da söz talepleri var.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, hemen bitiriyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 9

Şöyle bir talebimiz de olmuştu yine bu konuyla ilgili, sonuçta raporlar da bir yere kaybolmuyor: Bakanlık bu konuda bir teftiş kuruluyla tekrar konuyu inceleyebilir, bir şey çıkmayacak olabilir yani şu anda bir şey çıkmayacaktan kastım mevzuata uymama, tamam, doğru ama zamanı var, bilmem ne vardır ama en azından bundan sonraki yapılacak işlerle ilgili... Hani her şeyi bir makam olurla bağlamayla işten kurtulamayacakları anlaşılabilir diye.

Bir konuda bir soru sormak istiyorum Sayın Başkan, hemen tamamlayacağım yani burada bir pozitif ayrımcılık yaptığınızı düşünüyorum ama bunları da gündeme getirmemiz lazım.

BAŞKAN – Tabii, tabii.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Bakın, bir başka konu, yine hiç gündeme alınmamış bir konu, basında falan da yer almıştı, epey oldu. 2009 yılında yapılan bir ihracat var. Onunla ilgili, 3 tane gemiyle ilgili bir demuraj ödemesi söz konusu yaklaşık 326 bin dolar, bunun diğer sair masrafları var, onlarla birlikte 1 milyon TL'nin üzerinde. Burada Toprak Mahsulleri Ofisi GAFTA'ya gidiyor, tahkime gidiyor. Bu tahkimden çıkan sonuçta Toprak Mahsulleri Ofisi haklı bulunmuyor. Buradaki gerekçede bitki sağlık sertifikasının zamanında verilmemesinden kaynaklanan yani gemiyi geç yüklemekten doğan, satıcı aleyhine FOB satışlarda yani TMO aleyhine doğan bir ceza var. Dolayısıyla, burada böyle bir şey var yani önemli miktarda da bir demuraj ödemesi söz konusu. Bununla ilgili bir inceleme yapıldı mı? Yani burada bitki sağlık sertifikasının geminin yüklenmesi için şart sayılan belgelerden biri olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla, bu belge sağlanmadan ya da çeşitli sebeplerle gecikme de söz konusu olabilir yani buna bağlı olarak bu gecikmeden kaynaklanan... Hatta burada Toprak Mahsulleri Ofisinin bazı konularla ilgili dispeç talebi var yani tersine bir ödeme ama GAFTA sonuçta Toprak Mahsulleri Ofisinin sözleşme hükümlerine uymadığını, bazı hükümlerin yerine getirilemediğinden dolayı da o lehte olacak dispeç talebinin de bulunamayacağını söylüyor yani bu da önemli bir konu. Bununla ilgili ne yapıldı bilemiyorum. Bir teftiş incelemesi yapıldı mı yapılmadı mı? Yani bunların da bir cevaplandırılması, dikkate alınması gerektiğine inanıyorum Sayın Başkan. Çünkü bu kurumlarda –kusura bakmayın- hepimizin emeği var yani o kurumda illa çalışmak gerekmiyor ama iyi bir kurum, hakikaten çok temiz bir kurum. Bu tür şeylerin eğer biz incelemesini yaptırmazsak, temize çıkartmazsak bunlar hep konuşulur ve üzerine yapışır kalır. Onun için burada hepimizin bir görevi olduğunu düşünüyorum. Hep bulunduğum görev gereğince hem de eski bir Toprak Mahsulleri Ofisi, hâlâ kendini öyle hisseden biri olarak bunları dikkate sunmam gerektiğini düşünüyorum.

Başarılar diliyorum, hayırlı uğurlu olsun diyorum, hepinize çok teşekkür ediyorum, Sayın Başkan, özellikle de size sabrınızdan dolayı.

BAŞKAN – Bu tecrübelerinizle zenginleştirdiğiniz düşünce, görüş, öneri ve sorularınız için ben de teşekkür ediyorum.

Sayın Akyürek, söz talebiniz vardı.

Buyurun lütfen.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Şimdi, Mevlüt kardeşim, hakikaten yılların tecrübesi var, doğru, güzel, hepsine katılıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayıştay üyeleri ve basın mensupları ve Hazine mensupları; hepinizin kandilini kutluyorum.

Benim 4 tane sorum var, yazılı da verseniz olur.

Birinci sorum, biliyorsunuz, GAP, tarım bölgesi, eskiden Çukurova diyorlardı, Konya diyorlardı ama şimdi Şanlıurfa ve o bölgede iki ürün alınıyor, orada çok büyük sıkıntılarımız vardır. Elbette ki daha önce yatırımlar yapıldı ama hâlen tam olarak olmamıştır. Mesela, birinci konu, Ceylânpınar'da 2015'te buğday alındı ama 2015'in sonunda mısır alımı olmadı. Onun 2016'da... Benim sizden ricam, depoda akıntı varsa, ne varsa, güvenlikse bu muhakkak... Mayısta bizim biçim oluyor, bakın, mayısta biçim oluyor, arpa Mayısın 10'u dedin mi, buğday da mayısın sonu, Haziran 1. Şimdi, bu konuda Ceylânpınar'ın ofisinin bir an önce açılmasını talep ediyorum.

İki, randevu sistemi çiftçiye hakikaten çok faydalı oldu, kuyruklar vardı yani çok büyük zararlar görüyordu. Yalnız bu randevu sisteminde çiftçileri destekleyelim, tüccarların önünü kesmemiz lazım. Bakın, ne yapıp, düşünün, çalışın, bu konuda tüccarların önünü kesmemiz lazım. Çünkü tüccar, çiftçiden ucuza alıyor ve götürüyor aynı gün malı satıyor ve arada çok büyük fark oluyor.

Buğday fiyatları 15 Haziranda açıklanıyor ama bakın, o on beş gün... 1 Haziranda açıklanırsa... Ben bir örnek vereyim, kendim de çiftçiyim, buğdayı 780 liraya sattılar ama buğday fiyatı 975. Bakın, arada 200 lira fark var ve fiyat açıklandıktan sonra çiftçinin elinde mal kalmadı. Kimde kaldı? Zenginlerde kaldı, tüccarlarda kaldı. Ben de tüccarım ama ben şimdi burada eğer bu görevi yapıyorsam anlatmam lazım, bu konuda 1 Haziranda açıklanmasını temenni ediyorum.

Dördüncü sorum, Viranşehir TMO, biliyorsunuz, yetmiş yıldır, altmış yıldır Viranşehir'de bu görevi yapıyor ama şehrin içinde kaldı. Şimdi, şehir dışında güzel bir yer aldınız, 50 dönüm, sağ olun, 20 bin tonluk mısır kurutması yapıldı. Benim sizden ricam, bu alımı da yeni aldığınız yerde yaparsanız hem ilçemizde rahatlık olur hem oranın yerini de hayırlısıyla, Cenab-ı Allah kısmet eder, orayı satar mısınız, bir park olarak...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yerine AVM yaparlar.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Yok, AVM değil, park olarak... Zaten Bakanımız da Urfalı, ona yakışır bir park yapılabilir.

Yeni yatırım, mısır kurutma tesisi, günde 2 bin tonluk denildi ama 2 bin tonluk hâlen mal alımı yapamıyor. Ne olur? Kapasitenin artırılması. Bakın, mısırı, fiyatı 480-500 liraya çiftçi sattı ama tüccar ofise 700-725 liraya sattı. Zaten siz buğdayı kaçta alırsanız kârınızı koyuyorsunuz ve satıyorsunuz çünkü tüccarlar yani sanayici gelip sizden alacak, dışarıdan zaten buğday gelmiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 10

Benim sizden ricam, çiftçilerimizi koruyalım ve daha önceki Tarım Bakanımıza, emeği geçti ve tüm çalışanlara ve şimdiki Bakanımız Faruk Çelik'e başarılar diliyorum, Allah hepinizden razı olsun.

BAŞKAN – Sektörün içinden gelen birisi olarak Sayın Akyürek'in görüş, düşünce ve soruları da bizim için önemliydi, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Çetinkaya.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, kıymetli hanımefendiler, beyefendiler; ben de sizleri saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum. Kandiliniz mübarek olsun.

Tabii, biz burada millettten aldığımız yetkiyle millet adına denetim yapıyoruz, denetimin amacı da bu aslında. Alt komisyon çalışmaları da bu anlamda gayet verimli geçti. Ben alt komisyonda da görevli arkadaşlara ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Tabii, şöyle bir hadise yok, işte, alt komisyonda görüşülenler önemsiz de üst Komisyonda görüşülenler önemlidir gibi bir ayrımı doğru bulmam. Çünkü alt komisyon çalışırken birçok meseleyi masaya yatırdı, herkes her türlü soruyu sordu, sorabilir de yani başında da söyledik. Yani, bizim burada parti ayrımı yapmadan her türlü denetimi, her türlü soruyu sormamız lazım. Yani, burada bizi bağlayan bir mesele yok, ben öyle düşünüyorum. Ama orada da birçok mesele, sorular soruldu ve cevaplar alındı. Ben baktım alt komisyon raporuna, orada da birçok soruya cevap verildiğini görüyorum. Eksik olabilir ama o, kurumu bağlayıcı bir şey. Burada yine sayın milletvekilleri...

MELİKE BASMACI (Denizli) – Bizi de bağlıyor, oy kullanıyoruz, ya i bra edeceğiz ya diyeceğiz ki: “Düzel teceksiniz.”

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Bakın, ben bir bitireyim de şöyle: Tabii ki yine soru sordunuz, onlara yine cevaplar verecektler.

MELİKE BASMACI (Denizli) – Ben aynı soruları sordum, farklı bir soru sormadım, aynı soruları sordum.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Tamam, aynısını vermek zorundalar yazılı anlamda. Yani, kurum cevap...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Alt Komisyon Başkanım, niye bu sorulara cevap vermediğini bir sorar mısınız?

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Evet, soralım, niye cevap vermediler, onları izah edecekler.

BAŞKAN – Şimdi, sözü kuruma verdiğimizde onları hep beraber soracağız.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Tamam, onları izah edecekler, onu anlatmaya çalışıyorum yani onlara benim cevap verecek hâlim yok, değil mi?

MELİKE BASMACI (Denizli) – “Kurumun sorumluluğu” dediniz ya, değil, hepimizin sorumluluğu.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Tamam ama yani, ben cevap vermeyeceğim, kurum cevap verecek, onu söylüyorum.

BAŞKAN – Cevapları hep birlikte takip edeceğiz.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Sayın Başkanım, yani şöyle bir şey kesinlikle anlaşılmasın, ciddi söylüyorum bunu, tüm samimiyetimle söylüyorum: Bu kurumlar hesap vermeli. Yani, ama sadece bir döneme, bir zamana yayılmış bir şey olmamalı bu, süreklilik arz etmeli, her an hesap vermeli ve hukuki denetim anlamında ve en önemlisi vicdani denetim anlamında buraya gelen arkadaşların vicdanlarının rahat olması çok önemli, ben bunu çok önemsiyorum.

MELİKE BASMACI (Denizli) – Bunlar her sene geliyor.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Siz neyi denetlerseniz denetleyin, ne kadar denetlerseniz denetleyin birçok meseleyi zaten göremeyeceksiniz, bu, denetimin özünde olan bir hadise. Ama buraya gelen arkadaşların vicdanı rahatsa bir mesele yok ve vicdanlar çok önemli, ben bunu önemsiyorum. Yani, alt komisyon çalışmalarının da bu anlamda başarılı geçtiğini düşünüyorum. Yani, üstümüze de alınacak bir şey yok. Tabii, arkadaşlar her türlü soruyu soracaklar. Yani, orada birçok mesele konuşuldu, görüşüldü, karara bağlandı ve üst Komisyon yetkisi dâhilinde de tekrar gündeme getirilebilir bunlar, yasal ya da çalışma prensibi anlamında bir sıkıntı yok.

Mesela, bu kurum zararlarını ben gittim Sayın Bakanla görüştüm, yetkililerle görüştüm, bunu önemsiyoruz. Eğer bu kurum zararları tahsil edilebilirse yani yatırımcı bir kuruluş, çiftçiye yansıyacak, bu hepimizi rahatlatacak. Bu kurum, Türkiye’de herkesi ilgilendiren bir kurum ve önemli müdahaleleri var, zamanlaması çok önemli mesela yani bu zamanlamaları doğru yaparsa işte, çiftçi zarar etmeyecek vesaire. Yani, işin özü bu.

Ben tekrar tüm milletvekilleriimize bu anlamda teşekkür ediyorum.

Çalışmalarımızın hayırlara vesile olmasını niyaz ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum Alt Komisyon Başkanımıza.

Tabii, şunun da tekrar altını çizmekte fayda var: Alt komisyon raporunda yer almayan öneriler hiçbir şekilde konuşulmayacak, tartışılmayacak, gündeme gelmeyecek diye bir husus var. Geneli üzerindeki görüşmelerle, gündeme alınma önerileriyle bunlar tabii ki konuşulabilir, tartışılabilir.

Kurumumuza söz verirken söyleyeceğim ama şimdi tekrar söyleyeyim: Lütfen sorulara tatmin edici ve açıklıkla süresi içerisinde cevap vermeniz... Sayın Basmacı'nın hatırlatması bu anlamda çok önemli.

Sayın Özdiş'in söz talebi var, buyurun.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Alt komisyonda Milletvekilimiz Zülfikar İnönü Tümer “Çiftçiler fiyatın geç açıklanmasından dolayı tüccara mahkûm ediliyor, TMO'nun fiyatı geç açıklaması sizden mi, yoksa Bakanlıktan mı kaynaklanıyor?” diye bir soru sormuş. Kurumumuz cevap vermiş, denmiş ki: “Adana ilinde şu kadar ton peşin, şu kadar ton emanet...” Bir bilgi verilmiş ve sonunda da altı çizilerek “Adana ili üreticileri

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 11

açısından herhangi bir mağduriyet yaşanmamıştır.” denmiş. Bu dönemlerde, özellikle hasadın yapıldığı dönemlerde -işte, bölgeden kaynaklı olarak biliyorum, Sayın Karakaya da biraz önce altını çizdi- biz çiftçilerimizden, üreticilerimizden çok ciddi şikâyetler alıyoruz, özellikle ziraat odaları birliklerinden çok ciddi şikâyetler alıyoruz. Bu konuda onlarla birlikte bir toplantı yapılamaz mı? En azından onlara bunlar anlatılamaz mı, çiftçi temsilcilerine, birliklere? Bunun da bir fayda getireceğini umuyorum. TMO’nun asıl görevinin piyasayı regüle etmek olduğunu hepimiz biliyoruz.

Bugünlerde yaşadığımız bir olaydan da bahsetmek istiyorum, karpuz. İran karpuzu piyasaya girdi, şu anda özellikle karpuz üreticilerimizden çok ciddi şikâyetler alıyoruz yani kıyamet kopuyor, her gün böyle kendi bölgemden 5-10 arıyorlar. Bu konuyla ilgili ne yapılabilir? Hep okuduk, duyduk, inşallah bu dönem olmaz -yine Karakaya Milletvekiline atıfta bulunacağım- acaba bir yerlerde gemiler bekliyor mu yine? Yani, özellikle üreticilerimizi mağdur etmek adına bekliyorsa, bunlar içeriden birtakım bilgiler, kimseyi tabii suçlamak istemiyorum, buna çok ciddi bir özen göstermemiz gerekir diye düşünüyorum. Yani, bugünlerde yaşadığımız olay -tekrar söylüyorum, dün bir soru önergesiyle de Sayın Bakana sordum- karpuz üreticilerimiz şu anda çıldırıyorlar -sizlere de muhtemelen, Sayın Tamer Bey’e de bu tür şeyler, telefonlar gelmiştir- bu konuda daha hassasiyet gösterilmesi gerektiğine inanıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Gürer, sizinle başlamıştık, sizinle bitireceğiz galiba, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, bu Sayıştay raporunda yer alan Afyon’daki su arıtma tesisi fabrikasının 1984 yılından bu yana yapılan sayısız girişim ve sürdürülen çabaya rağmen bir türlü sağlıklı olarak işletilememesi, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde belirlenen kriterlerin sağlanamamış olması, geçen süreç içinde yapılan büyük harcamalara rağmen bu konuda sonuca gidilememesi biraz garibime giden bir sonuç oldu. Bu konuda bugüne kadar kurumun ne kadar masraf yaptığı, yasal anlamda mahkemelik olmuş bazı kuruluşlarla, burada kurumun ne kadar zarara uğradığı, TÜBİTAK’la iş birliği yapıldığı hâlde neden bu sorunun çözülmediği, çevre için önemli olan böyle bir girişimin bugüne kadar neden neticelendirilmediği ve bu anlamda kurumun uğradığı zararın ne olduğunu da yazılı olarak Sayın Genel Müdürden talep ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Turan, buyurun.

HASAN TURAN (İstanbul) – Gerek kalmadı, tamam.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, burada KİT görevini ifa ediyoruz. KİT’in bir görevi var, bu Komisyonun bir görevi var. Komisyon ve alt komisyonlar tanımlanırken “Denetleyecekleri kuruluşların durumunu, ulusal ekonomiye faydalı olabilmeleri için özerk bir tarzda, ekonominin kuralları ve ekonomik gerekler dahilinde, verimlilik ve karlılık ilkeleri doğrultusunda yönetilerek, kuruluş amaçlarına ulaşmalarını teminen; faaliyetlerinin mevzuata, uzun vadeli kalkınma planına ve planın uygulanma programlarına uygunluğu yönünden inceler.” diyor.

Bizim adımıza görev yapan, TBMM adına görev yapan Sayıştay bu incelemeleri yapıyor, biz de bunlar üzerinden bir değerlendirme yapıyoruz. Alt komisyonlarda bir kısmı eleniyor yani Sayıştayın getirmiş olduğu öneriler yerine getirilmişe alt komisyonlarda eleniyor, aslında yerine getirilmeyenlerin, birçok şeyin de buraya gelmesi gerekiyor. Niye? Hepimiz değişik değişik illerden gelmişiz, belki tarımla uğraşıyoruz, uğraşmıyoruz, alanlarımız farklı ama hepimizin söyleyeceği veya üzerinde yorum yapabileceği konular var. Belki burada söylenecek bir söz bu kurumun gelecekte çok daha verimli çalışmasına neden olacak ama bu kadar çok öneri varken tek bir maddeyle hani gidelim bir madde koyalım da üst Komisyonda konuşulsun mantığı değil, konuşulması gereken konunun seçilerek getirilmesi gerekir. Hazine zararının verilmesine burada karşı çıkacak var mı, hepimiz bir an evvel verilsin diyeceğiz. Burada konuşacak çok fazla da bir şey yok, hepimizin söyleyeceği beş saniyeyi geçmez.

Ama Türkiye’nin tarım politikası ile Toprak Mahsulleri Ofisini ilişkilendirmemiz lazım örneğin, bana göre. Toprak Mahsulleri Ofisi de Türkiye’nin tarım piyasasını düzenliyor, regüle ediyor. Şimdi, baktığınız zaman bunları konuşmuyoruz. Niye? Konuşulması gerekiyor. Örneğin, bir rapor hazırlamış Sayıştay, hemen ilk sayfasında şöyle bir tablosu var, size de göstereyim. 2013’te dünyada bu işi yapan kurumun, Uluslararası Hububat Konseyinin verilerini alıyor ama 2014’te sadece Türkiye için TÜİK’in verisini alıyor. Bir defa, tablolarda karşılaştırma yapabilmemiz için, doğru karşılaştırma yapabilmemiz için aldığımız istatistiki değerlerin aynı kurumda olması gerekiyor. Ya hepsini TÜİK’ten alın... TÜİK tabii uluslararası bir kuruluş değil, eğer biz kendimizi Amerika’yla, Hindistan’la, Brezilya’yla karşılaştıracak isek TÜİK verisi değil, o verileri oraya kurumun Türkiye için de koyduğu veriyi kullanmamız gerekiyor.

Şimdi, Türkiye’nin hububattaki durumunu görmeden burada yorum yapmamız da mümkün değil arkadaşlar. Bakın, 2010-2011’de hububat üretiminde dünyada Avrupa Birliği ülkeleri 137 milyon ton üretirken 2015’te 155 milyon ton üretiyor, bir artış var, 137 milyon tondan Avrupa Birliği ülkeleri 155 milyon tona çıkıyor ve 2011’den 2015’e yüzde 12’lik bir artış sağlıyor.

Şimdi, bu Avrupa Birliği ülkelerinin nüfus artışlarına baktım ne kadar diye. Yüzde 12 hububat üretimi artarken nüfus artışının yüzde 1,5 olduğunu görüyoruz. Hemen peşinden Çin’e baktım. Çin dünyada en hızlı üreyen ülke olarak düşünüyoruz baktığımızda, aslında öyle değil, en hızlı üreyen ülke değilmiş. Çin’de 115 milyon ton buğday üretilirken 2010’da, bugün 126 milyon ton hububat üretiliyor, buğday üretiliyor, nüfus artışı 2,9, buğday üretimindeki artışı yüzde 9. Bakın, buğday üretimindeki artışı yüzde 9 ama nüfus artışı sadece 2,5.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 12

Hindistan 81 milyon ton üretmiş 2010'da, bugün geldiği noktada 96 milyon ton -2015 rakamlarını veriyorum- yüzde 16'lık bir artış olmuş, nüfus artışı en yüksek ülke, Hindistan Çin'den çok fazla 9,2.

Amerika Birleşik Devletlerinde nüfus artışı 1,4, buğday üretiminin artışı yüzde 30.

Peki, bizde ne arkadaşlar, merak ettik mi, baktık mı? Bakın, bizim 2010'daki buğday üretimimiz 20 milyon ton, bu, biraz evvel verdiğim Uluslararası Hububat Konseyinin rakamları, bugün 19 milyon ton aynı konseyin rakamlarında, TÜİK'in rakamlarında 21,5 milyon ton olarak görülüyor. Çok önemli değil.

Peki, bizdeki nüfus artışı ne kadar arkadaşlar? Türkiye'nin bu dört yıllık, beş yıllık süre zarfındaki nüfus artışı yüzde 6. Yüzde 6'ya karşı bizim buğday üretimimiz düşmüş veya aynı yerde, aynı seviyede devam etmiş. Diğer ülkelere bakıyoruz... İşte, bunları konuşmamız lazım arkadaşlar burada, bunları konuşursak yol alacağız.

Yine, arpada da aynı -birkaç tane örnek vereyim yine- AB ülkeleri, Avrupa Birliği 53 milyon tondan 60 milyon tona çıkmış, yüzde 12'lik bir artış sağlamış. Biz arpada 7 milyon tondan 6 milyon tona düşmüşüz. Amerika yerinde saymış. Ukrayna artırmış. Rusya 8 milyon tondan 20 milyon tona çıkmış.

Mısır üretimimiz... Mısır üretiminin verisini alamadım, yok, TÜİK de yazmamış. 4 milyon tondan arttığını düşünüyorum ben.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – 6,4 milyon ton.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bravo, ben söyleyeceğim zaten onu tam veri olmasa bile. Çünkü bir Cargill olayımız var veya tatlandırıcı olayımız var Türkiye'de. Bakanlar Kurulu kotasıyla da bu artırılıyor yüzde 10'lardan şeker pancarı kotasının yüzde 10'u kadar kota olmasına rağmen, ki Avrupa'nın en yüksek kotası, Bakanlar Kurulu kararıyla yüzde 50 her sene artırılıyor ve tatlandırıcı piyasası almış başını gidiyor. Tatlandırıcının da çocuklarımıza, geleceğimize nasıl zarar verdiğini hep beraber öğrenmemiz, bilmemiz gerekiyor ve bildiğinizi de düşünüyorum arkadaşlar. Mısır üretimimiz de bundan arttı, ihtiyaçtan dolayı. Pirinci hiç söylemeyeceğim, felaket durumdayız ya da aynı seviyeyi koruyoruz.

Şimdi, şunu tespit etmek lazım: Türkiye'nin hububat ihtiyacı nedir? Son beş yılda -bu arada sorularımı da soruyorum hemen açıklamalarından sonra- hububat ihtiyacımız nedir, üretimimiz nedir? İthal konusunda, ne kadar ithal edilmiştir? Son beş yılı istiyorum, bir tabloda görmek istiyorum, böyle bir yazılı doküman şeklinde değil de alt alta bir Excel tablosunda görmek istiyorum, bunu özellikle rica ediyorum.

Yine bir fabrikamız var, haşhaş üretimiyle ilgili. Haşhaş afyon sakızından üretiliyor, afyon sakızında da çeşitli morfin gibi maddeler üretiliyor. Sayın Genel Müdür, açıklamanıza baktım, bir hesap yaptım hemen. Aslında haşhaşın morfin oranına göre bir alım fiyatı belirlendiğini söylediniz, 3,95'le 5 küsur olarak belirlediniz ve 118 milyon TL de ödeme yaptığınızı söylediniz. Böldüm, 121 milyon TL ödeme yapmanız gerekiyor 3,95'e karşı. Yani 3,95'ten alırsanız 121 milyon TL ödeme yapmanız gerekiyor. Yani 5 küsurdan açıkladığınız rakamdan hiçbir alım yapmadığınız sizin açıklamanızda görünüyor, siz yapmışsınız bu açıklamayı.

Ben şimdi şunu merak ediyorum: Yine son beş yılda alımın fiyatları, asgari ve maksimum ne kadar almışsınız onlardan, onları görmek istiyorum. İhtiyacımız ne kadar? Kapasitemiz 20 bin ton. Yanlış söylemiyorum değil mi? Üretim yapan fabrikanızın kapasitesi ne kadar? Türkiye'nin ihtiyacı nedir? Bunlar tabii hep bir soru olarak geliyor. Bu bizim ihtiyacımızın ne kadarını karşılıyor, ihraç da ettiğinizi görüyorum tablolardan ama önce Türkiye'nin ihtiyacı tabii. Ne kadar da ithal ediliyor, bunu da burada görmek istiyorum sevgili arkadaşlar.

Yine onlarla ilgili örnekler de vereyim, bilgi olsun diye söylüyorum: Hindistan mesela 63 bin ton üretiliyor, doğru değil mi rakamlar? 2014'te düşmüş ciddi bir şekilde, 2014 verileri var, 27 bin tona. Türkiye'de 140 bin tondan 58 bin tona düşmüş haşhaşın üretimi, tablo öyle söylüyor. Yani burada da bir gariplik var, Türkiye'nin ihtiyacı varsa niye bu teşvik edilmiyor, niye üretim desteklenmiyor ya da bununla ilgili üretimi, doğru rakamları bana verirsiniz çok memnun olurum, bunu söylemek istiyorum.

Yine, "Kendisine verilen görevler var." dedik ve "Piyasayı regüle ediyorum." dedi. Şimdi, dedik ki 18 milyon ton üretiliyor, aldığı buğday 3 milyon ton, yani altıda 1 buğday alıyor. Arpa 4 milyon ton üretiliyor, 474 bin ton arpa alıyor, yani 1 milyon ton bile değil, dörtte 1 bile değil. Mısırdaki ciddi anlamda bir artış var, yüzde 50'sini aşağı yukarı mısır alıyor ama mısırın da piyasası var. Haşhaşta da 58 bin tondan 30 bin ton alım var, o da yüzde 50'ye yaklaşıyor.

Şimdi, burada görev zararlarını konuşmak yerine kurumun acaba bu alımlarla, bu depolarıyla veya stok seviyeleri, bulundurabileceği stok kapasitesiyle piyasası yönlendirip yönlendirmeyeceğini konuşmamız gerekiyor.

Bakın, üretimimiz artmamış arkadaşlar, nüfusumuz ciddi anlamda artmış. Buğday üreticisine gidin, buğday üreticisi memnun değil. Üretimin artmama gerekçelerinden bir tanesi üretimin maliyetleri, hepimiz biliyoruz içinde mazot var, içinde gübre var -teknik olarak detaylarına girmeyeceğim- içinde tohum var. Bakıyorsunuz, buğday tohumu Ceylanpınar'dan gelecek, TİGEM, orada çok iyi bir buğday üretimi, tohum üretimi yapıyor ama Türkiye'ye yetmiyor. Bunların hepsinin çiftçiye maliyetlerinin yüksek olması, elde etmiş olduğu ürünün masraflarını, maliyetlerini karşılayamayacak olması bütün bunlar bir gerekçe olarak tarım alanlarından çekilmeye başlanmış.

Benim kentim Kandıra'da biraz tarım yapılıyor, kendi kentimden örnek vereyim: 50 dönüm arazisi olan, daha önce buğday eken vatandaş 2 çocuğunun bir taşeron şirketine sigortalı işe girebilmesi için bana yalvarıyor. Tarlası boş duruyor, teşvik veriliyor tarlaya.

Arkadaşlar, bunun mesela değiştirilmesinin önerilmesi lazım bana göre, bu teşvik sisteminin, bilmiyorum yanlış mı düşünüyorum, ekmiyor.

Şimdi, Mehmet Ağabey yok "ta" dedi, neredeyse 50 kilometre gittik geçen KİT Komisyonu, bizim orada "ta" deyince 50 metredir, Urfa'da "ta" deyince 50 kilometre gittik. Yani "yakın, şurada" demek istedi bana...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 13

BAŞKAN – Kocaeli’nin yüzölçümü, Urfa’nın yüzölçümü...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tabii, biz 50 metre, 100 metre biliriz.

Ama şimdi orada icara veriyor arazilerini insanlar. İcar sahipleri bu teşvikleri alıyorlar, üreten vatandaş alamıyor. Bunu arkadaşlar sizden rica ediyorum, yani bunu değiştirdim. Gerçekten, hakkaniyetli bir şekilde üretilene, bu ülke ekonomisine katkı sunana bu teşvikleri verelim diyorum.

Birçok notum var da böyle bakıyorum arada atlamamak için.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Bakanlığın öyle bir çalışması da var yalnız Haydar Bey.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Memnun oluruz, destekleriz, yani çalışsın, memnun oluruz, bunu destekleriz.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – O bahsettiğiniz doğrudan gelirle ilgili.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Doğrudan gelir, evet. Tamam, katılıyorum, bunu da destekliyorum arkadaşlar.

Evet, 2008 yılında Hububat ve Çeltik Yönetmeliği çıkarılmış AB uyum yasaları çerçevesinde. Şimdi, bu yönetmelikte birtakım şartların yerine getirilmesinden bahsediliyor. Hububat ve çeltik alımlarında asgari miktarların altında mal alınmaması bu yönetmelikte veya bu uyum yasaları çerçevesinde tavsiye ediliyor, ben de burada soruyorum şimdi, hatta asgari miktarın AB’ye uyumlu bir şekilde de yükseltilmesi öngörülmüş. Şimdi, soruyorum: Son beş yılda 2009’dan 2015’e, 2010’dan 2015’e bu hangi seviyelerde yükseltilmiş? Asgari alınması gereken miktarlar ürün bazında ve yıl bazında nelerdir? O asgari alım miktarları nereden nereye çekilmiş? Bunları görmek istiyorum.

Deminden beri şikâyet edilen konu, alımların hasat dönemi sonunda olması belirtilmiş bu yönetmelikte, hasat dönemi sonunda olması belirtilmiş. Biraz evvel Mehmet Ağabeyin ve diğer arkadaşların da dediği gibi, hasat sonunda alınmadığı ve TMO geç açıkladığı için birçok tüccar bu işten faydalıyor, haksız kazanç sağlıyor. Üreten değil, pazarlayan, elindeki paradan para kazanan vatandaşlar daha çok kazanıyor, üretenden daha çok kazanıyor.

Yine, ürünlere göre hasat dönemi sonları ne zamandır ve TMO alımlarını ne zaman başlatmıştır, aradaki farkı görmek istiyorum. Sizin “Başlıyoruz.” dediğiniz tarih ve hasat sonu nedir, bölgelere göre değişiyor olabilir ama ortalama bir hasat sonu tarihi talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akar, size toparlamanızı hatırlatmayı hiç istemem ama mecburen araya girip hatırlatmak isterim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Buyurun.

BAŞKAN – Epey oldu, on beş dakika oldu, toparlarsanız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Öyle mi ama bitirmem lazım, toparlayacağım, çok fazla bir şey kalmadı, öbürlerini özetlerim. Ama bunları önemli olduğunu düşündüğüm için söylüyorum.

BAŞKAN – Tabii, kesinlikle.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ürün teslimatlarına müteakip otuz beş günde ödemelerin yapılması gerekiyor yine uyum yasaları çerçevesinde. Yine yıllara göre, ürünlere göre yaptığınız alım miktarlarınız, tutarları yaptığınız ödemeler ve borçlarınızı talep ediyorum. Bunları yazılı talep ediyorum tabii, burada bunları açıklamamız mümkün değil.

Şimdi, görev raporları var, kurumun işleyişiyle ilgili raporlar var, biraz evvel konuşuldu eşyalar var, onları geçiyorum ama yatırımlara gelmek istiyorum. Yatırımlarda genel anlamda tespitim, süresinde bitirilmiyor yatırımlar. Planlama doğru yapılmadığı için, proje doğru yapılmadığı için yeni ilave ek işler talep ediliyor veya proje daha sonra değiştiriliyor, bunlara dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Süre uzatımları veriliyor, süresinde yetiştirilemeyen işler var, örnekler var, yine o örnekler girmeyeceğim. Bu örnekler baktığım zaman, kontrolün, ihalenin ve ihale sonrası işlemlerin, bazı şeylerin gözden kaçtığı görülüyor, bunlara dikkat edilmesi gerekiyor. Ama burada 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu (3/g) istisnalarına göre bazı işlemler yapıyorsunuz. Bu işlemlerle ilgili Sayıştayın yaklaşık 2002’den beri size önerileri var -yanlışsa düzeltin- bununla ilgili bir yönetmelik hazırlanması, bu istisnalarla ilgili yönetmelik hazırlanması gerektiği konusunda bir önerisi var, siz oraya şöyle bir not düşmüşsünüz: “En kısa zamanda hazırlanacak.” 2002-2016, en kısayı merak ediyorum, en kısa zaman ne zamandır? Benim ömrüm yetecek mi bu kısa zamana, bu çok önemli diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Allah size hayırlı uzun ömürler versin Haydar Bey.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hepimize versin ama en kısa zaman on dört seneyse ben hayal edemiyorum şimdi, bunu merak ediyorum.

BAŞKAN – Haklısınız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Arkadaşlar, bir de bütün kurumlarda rastlanan bir olay var, görevden almalar ve müşavir kadrosuyla uzman kadrosuna atanan arkadaşlarımız var. Gerçekten bütün kurumlarda bu arkadaşlara iş verilmiyor ve boş oturtuluyor. Sonra da kurumların eleman talebi var. Bu arkadaşlar bu kurumlarda yetişmiş deneyim sahibi arkadaşlar. Biraz evvel arkadaşlarımız, görevden alınan bazı...

BAŞKAN – Kamu reformu talebiniz mi var o anlamda?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Efendim?

BAŞKAN – Bir kamu reformu talep ediyorsunuz sanırım?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya, ne düzgünse onu yapalım, reformsa reform yapalım, düzeltmek gerekiyorsa düzeltelim. Ama bir siyasi düşünceye ait olmadı diye iş akdinin feshedileceği bir ortamı da oluşturmayalım.

BAŞKAN – Tabii.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 14

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani biraz evvel söylendi, 4 tane arkadaşlar görevden alınmış, şimdi Sayın Genel Müdür de uzun zamandır kurumda değil mi, iş körlüğü de oluşmuştur mutlaka, ben öyle tarif ederim.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Hayır.

MELİKE BASMACI (Denizli) – Yok, yeni değişiklik yapıldı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır ama siz kurumdaydınız değil mi?

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – 2011’e kadar kurumdaydım, 2011-2015 arası TİGEM’de görev aldım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – TİGEM ama yönetim kurulu üyelikleri de yaptınız, sonra tekrar...

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Bir buçuk aydır buradayım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Neyse, tamam.

Ama şimdi 4 tane arkadaşın görevine son verilmiş, ben tanımam etmem bu arkadaşları, belki geçen kurulda rastlamışım ama görsem tanımam.

Şimdi, bunların görevden alınıp gerekçelerini ve şu anda hangi işleri yaptıklarını merak ediyorum, bunları da bana cevaplarsanız... Çünkü eğer bir başarısızlık varsa ve personel işlerine bakan müdür, diğer işlere bakan müdürler görevden alınmış, eğer bu kadar farklı konumlardaki müdürler başarısızlığından dolayı görevden alınıyorsa ben yönetim kurulundaki hiçbir arkadaşın durmaması gerektiğini düşünüyorum, özel sektörden gelen bir vatandaş olarak hiçbirinin durmaması gerektiğini, sizin altınızdaki kadrolar...

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Biraz...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, sizi kastederek söylemiyorum. Bakın, bir mantığı izah etmeye çalışıyorum. Bu kadar üst düzeyde arkadaşlarınız bu kadar başarısız ve başarısızlık sonucu görevden alınmışsa, başka bir şeyle ilişkilendirilmemiş ise ve görevden alınmışsa bu yönetim kurulu bu genel müdür veya oradaki idareci arkadaşlarım bana göre onlardan çok daha başarısızdır, onları çalıştıramamışlar demektir.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Bir de görmezliğiyle alakalı herhâlde.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben devleti o kadar bilmem işte, bildiğim, nasıl olması gerektiğini izah ediyorum.

Evet, dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Umarım, sorularımızın cevapları, Melike kardeşimin gibi, böyle, hani “bakarız, yaparız, yapılacak” şeklinde değil, daha somut ifadelerle yanıtlarsınız.

Arkadaşıma da ufak bir şey söyleyeyim, bitireyim Başkan, bir cevap vermek anlamında değil. Biraz sonra bir kurumu görüşeceğiz. Orada Sayıştay bir teftiş istenmiş. Teftişte bazı olumsuzluklar konmuş. Olumsuzlukları Sayıştay yazarken raporunda diyor ki: “Ama bu kurum 2013’te TBMM’de ibra edildi.” Bakın, bakanlık müfettişleri birtakım tespitler yapmış. Soruşturma açılması için cumhuriyet başsavcılığına vermiş. Sayıştay diyor ki raporda -göreceğiz biraz sonra- “Ama siz bunu TBMM’de ibra etmişsiniz.” Arkadaşlar, burada kaldırdığımız her şeyin arkasında yetim hakkı dediğimiz, vatandaşın hakkı dediğimiz şeyler var. Bu kadar hassas davranmaya çalışıyoruz, siyasallaştırmadan bu işi de yapmaya çalışıyoruz. Aslında bir muhalefet iktidarı şekline dönüştürmeden bu işleri denetlemeye çalışıyoruz. Tabii ki arkadaşlarımız bizden konularında çok uzmanlar ama dediğim gibi, iş körlüğü vardır, gözünden kaçan bir şey vardır.

Bizim önereceğimiz, söyleyeceğimiz veya eleştireceğimiz bir konuda kurumun veya Türk halkının menfaatleri vardır diyor, hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Akar, ben teşekkür ediyorum.

Yeri gelmişken bütün kurum temsilcilerimize bir daha bu sorular konularında hassasiyet göstermelerini istirham ediyorum. Çünkü siz yılda bir gün geliyorsunuz ama biz burada hep sayın muhalefet partisi milletvekillerimizle beraberiz, her gün bizi hırpalıyorlar bunlardan dolayı. Lütfen buna yol açmayın diyorum.

Sayın Aydemir’in bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli kurumlarımızın temsilcileri, bürokratlarımız, hanımefendiler, beyefendiler; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Sözlerime başlarken hepinizin Kandil’ini tekrar tebrik ediyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, Toprak Mahsulleri Ofisinin alt Komisyonunda görevli milletvekiliydim bende. Orada gittik, çok güzel bir denetim yaptık arkadaşlarımızla beraber.

Haydar Bey, tabii, üst Komisyona fazla öneri gelmediği zaman “Acaba bir sıkıntı mı var? İktidar partisi çoğunluğunu kullanarak çoğu önerileri alt Komisyonunda eleterek üst Komisyona bir şey taşımadı mı?” gibi bir izlenim edinmiş olabilir, hak da veriyorum ve Haydar Bey’i hakikaten dinlerken de zevkle dinliyorum, bunu baştan ifade edeyim, görüşlerine de değer veriyorum.

Ama Haydar Bey, bizim TMO’nun alt Komisyonu şanslıydı, şöyle... Hepimiz şanssızız gerçi de öyle diyelim. Bizim Öğüt Bey bu kurumda görev yaptığından dolayı, Genel Müdürlük yapmış, alt Komisyonunda da saatlerce konuştuğumuz öneriler oldu ve çoğunluğunu da oy birliğiyle geçirdiğimiz kanaatindeyim. İkna olmadıklarımız ne var diye baktığımızda bir öneriyi yukarı taşıdık. Niye bunu yukarıya taşıdık? Acaba Komisyon Başkanımız KİT Komisyon üleriyle beraber Bakanımızla temasa geçerek, görüşerek bu TMO’nun hazineden alacak olduğu paraları bir şekilde hızlandırabilir miyiz, alabilir miyiz, bunu başarabilir miyiz diye buraya çıkardık. Yoksa, tabii ki hazine parayı ödeyecek veya ödemeyecek, iki bakanlık arasındaki görüşme. Bir katkı sunabilir miyiz, Çok

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 15

Değerli Komisyon Başkanımızın bize bir faydası dokunabilir mi diye bu öneriyi yukarıya taşıdık. Yoksa arkadaşlar, alt Komisyonunda hepimiz görev yapıyoruz. Her bir milletvekilinin başkan olduğu, vekil olduğu, üye olduğu komisyonlarımız var. Çok zevkli alt Komisyon çalışmaları gerçekleştirdik. Hakikaten sorunun en ince noktasına kadar ayrıntılı bir şekilde cevaplarımızı aldık.

Mesela TMO'da Mevlüt Bey'in söylediği, az önce kapısını açıp, dükkanı açıp dükkanın önünü süpürmesi, TMO'nun oraya geldiğini göstermesi bence olayın püf noktası diye düşünüyorum. Eğer TMO bu görevini yaparsa, almasına gerek yok, orada varlığını hissettirebilirse o bölge için çok fazla fayda sağlayacağı kanaatindeyim. İnşallah TMO önerilerimizi dikkate alır ve sorulan sorulara da hassasiyetle cevap verirlse -ki biz Divan olarak Çok Değerli Başkanla az önce konuştuk, sorulan soruların cevapları da Divana geliyor, Başkanımıza geliyor- kurumdaki arkadaşlarımızın bu cevapları hassasiyetle bizim ikna olacağımız şekilde, bizim anlayacağımız şekilde cevap verirlse inşallah burada hep birlikte mutlu oluruz çünkü hepimizin bir ortak hedefi var, bu millete hizmet edebilmek, ülkeyi kalkındırabilmek; yanlış varsa bir an önce yanlıştan vazgeçmek, doğruyu bulabilmek. Çünkü siyasetler bugün var, yarın yok arkadaşlar. Millet adına denetim yapıyoruz.

KİT Komisyonunda alt Komisyondan başlayarak bugüne kadar benim gördüğüm muhalefet-iktidar çekişmesi yok. En doğruları en güzel şekilde cevaplayarak inşallah bu Komisyon çalışmasını devam ettirelim diyorum. Bir alt Komisyon üyesi olarak Haydar Bey'in o girişinden sonra, "Ayıp oluyor arkadaşlar." dedikten sonra bu sözü alma ihtiyacı hissettim.

Bu huzurunuzda da Mevlüt Bey'e de teşekkür ediyorum. Niye? Alt Komisyonunda da bütün tecrübelerini bizimle paylaştı. Bundan dolayı da kendisine teşekkür ediyorum sağ olun. Vekillerimize de teşekkür ediyoruz tabii ki.

Evet, sağ olun.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Basmacı, buyurun.

MELİKE BASMACI (Denizli) – Sayın Başkan, ben bütün sorduğum soruların, neden sorularıma cevap tam olarak verilmediği ve sorularımın bazılarına cevap verilmediğini de yazılı olarak talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Efendim, ben sabrınız için, toleransınız için tekrar teşekkür ediyorum.

Alt Komisyonla ilgili ben bir şey yaptım. Asıl alt Komisyon Başkanımız olarak Sayın Vekilim, sizi... Ya, orada Ziraat Bankasıyla karıştırdım, kusura bakmayın, bir başka alt komisyondan dolayı.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Orada oturunca...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Biraz da herhâlde onun etkisi oldu.

Alt Komisyonunda tabii ki bunları konuştuk. Üst Komisyona gelmesini arzu ettiğimiz konuları da yine burada konuştuk, gündeme getirmeye çalıştık.

Benim biraz önce gündeme getirdiğim bu, gemiyle ilgili konuda önemli bir husus var. Yani bir tarafta karşı taraf diyor ki: Demuraj, TMO dispeç diyor; yani bir taraf "Sen bana ceza ödeyeceksin." bir anlamda, diğer taraf diyor ki: "Hayır, sen bana ödeyeceksin." Sonuç GAFTA'ya gidiyor, GAFTA böyle bir sonuç veriyor. Kayhan Bey'in buradaki, böyle, bakışlarından anladım, orada sanki GAFTA'nın hakkaniyetli bir karar vermediği ya da farklı birtakım şeyler olduğunu, kurumun da böyle bir iddiası olduğunu hissediyor ve düşünüyorum yani öyle anlıyorum. Onun için bu konuda, hatası olanlar olabilir, eksikliği olanlar olabilir -Toprak Mahsulleri Ofisi dış ticarete yoğun çalışan bir kurum- benzer hatalara düşmemek için mutlaka bir incelenmesi gerektiğine inanıyorum. Belki GAFTA'dadır. Öyle bir eksiklik varsa yani bundan sonraki tahkim konularında ne tür tedbirler alınabilir? Benzer anlaşmazlıklar her zaman olacak. Benim dönemimde de oldu. Yani ta oralara gidildiğinde eğer biz böyle davaları ya da bu tür hakemliklerde kayıplara uğrayacaksak... 1 milyon az bir rakam değil. Onun için, burada bir tavsiye kararının olmasında, bu konunun incelenmesi noktasında fayda olduğuna inanıyorum. Alınması gereken tedbirler varsa onların alınması gerektiğine inanıyorum.

Ben tekrar hayırlı uğurlu olsun... Yeni kampanya döneminin başarıyla geçmesini dileyerek hepinize çok teşekkürler ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Dağlı, buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Mübarek Üç Aylara girişimizi müjdeleyen Kandil'in de hepimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

TAMER DAĞLI (Adana) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben de bütün Komisyon üyesi arkadaşlarımla ve bütün katılımcıların Regaip Kandili'ni tebrik ediyorum, hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Tabii ki Adana Milletvekilimiz Zülfikar Bey'in sorduğu soruya verilen cevabı ben de kabul etmiyorum. Yani Adanalı olarak Adana çiftçisinin fiyatların geç açıklanmasından dolayı bir mağduriyetinin olmadığını söylemek bundan sonrası için de beni endişelendirdiği için söz alma gereği duydum. Sayın Bakanımızın Adana'da çiftçilerimizle yaptığı buluşmada da bu konuda kendisine çok büyük oranda çiftçilerimiz talepkâr oldu. Dolayısıyla, tabii ki çiftçimiz sattı, parayı cebine koydu, ondan sonrası için bir kayba uğramadı gibi gözüküyor ama sonra arada tüccarın kazandığını düşünürsek, oradaki rantı görürsek çiftçinin ne kadar zarar ettiği ve bizim de ne kadar vebal altında kaldığımız ortada. Dolayısıyla Sayın Bakanımız da bu konuda sürekli bizle her gördüğümüzde "Aman günü..." Sadece buğday için değil tabii, biz ağırlıklı buğday olduğu için konu buğday ismi... Her ürün için geçerli bu. Üretimin olduğu gün çok önemli. Bunun tespitin teknik elemanlar tarafından yapılması çok önemli. Yapıldığı anda da bu fiyatların aynı anda

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 16

açıklanıyor olması çok önemli ki kul hakkı yemeyelim. Dolayısıyla bunun vebali öncelikle sizlerde kalıyor, onu söyleyeyim. Yani sizin teknik elemanlarınızda, dolayısıyla da yönetici olarak sizlerde, dolayısıyla, daha sonra da bizlerde kalıyor. Ben bu konudaki o cevabı kabul etmediğimi ve bundan sonrasını biz zaten takip ediyoruz, Sayın Bakanımızla her görüştüğümüzde "Aman ha!" diyoruz.

Bu hassasiyeti sizin de göstermenizi diliyor, hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, ben teşekkür ediyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Komisyonu var Adana'nın...

BAŞKAN – Ben de tam onu diyeceğim, çok avantajlı Adana bu açıdan. En fazla Komisyon üyemiz Adana'dan. Burada farklılıklarını da hissettiriyorlar açıkçası.

Evet, şimdi cevaplar için kuruma söz veriyorum.

Buyurun.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; ben de bu açıklamalardan ve sorulardan çok faydalandığımı ifade ederek söze başlamak isterim.

Öncelikle, TMO'nun aslında piyasada üstlendiği rolün ne olduğunu bir kısaca açıklamamda fayda var sanırım. Şimdi, hububat piyasaları ya da özelde buğday piyasasından bahsedecek olursak Türkiye kendine yeten bir buğday üretimine sahip. Yaklaşık 22,6 milyon ton bu sene buğday üretimi var. Geçmişe bağlı olarak da 18 milyonla 22,6 milyon ton arasında değişen rakamlarda üretim elde etmiş. Tabii, Türkiye'nin tüketimine bakıldığında da turistlerle birlikte toplam benim TMO'dan ayrıldığım 2011 yılında 18 milyon ton civarındaydı, bugün 20 milyonun biraz üzerinde, 20,5 milyon ton civarında bir tüketim söz konusu. Yani üretimimiz bu sene de olduğu gibi tüketimimizin üzerinde.

Şimdi, bir taraftan TMO piyasayı bitki gelişiminden itibaren izlerken bir taraftan da alıma dönük hazırlıklarını yapıyor. Tabii, üretim ve tüketim arasındaki arz fazlası esasında TMO'nun muhatap olduğu ürün miktarı, muhatap olması gereken ürün miktarı. Eğer piyasayı doğru çalıştırabiliyorsa TMO yıl içerisinde ülkede tüketilecek olan ürünün tüccarlar ve sanayiciler tarafından alınmasını sağlayabiliyor demektir, sadece arz fazlasını alıyor demektir. Bu zaman zaman geçmiş yıllarda ürünün, yurt içi piyasada tüketilmesi gereken ürünün de TMO'ya geldiği şeklinde uygulamalarla karşılaştığımız oldu. Biz bunu engellemek için hem müdahale alım fiyatını açıklarken aynı zamanda eğer ihtiyacınız olduğunda TMO'dan ürün almanız gerekiyorsa şu fiyattan satın alabilirsiniz diye bir satış fiyatı açıklıyoruz. Bu satış fiyatıyla alım fiyatı arasındaki makas da tüccar ve sanayicinin piyasadan ürün almasını teşvik eden bir makas oluyor.

Mesela mısırdan bahsedeyim. 725 lira alım fiyatı açıklamışız, 825 lira satış fiyatı açıklamışız. Biz şu anda satış fiyatımız açıklandığı hâlde piyasada talep olmadığı için diyoruz ki hâlâ piyasada yurt içi piyasanın ihtiyacını karşılayacak kadar mısır var. Dolayısıyla bize gelen arz fazlası bir ürün. Bu ürünün de havuzun dışına, tabiri caizse yurt dışına bir şekilde gönderiliyor olması gerekiyor. İhracat çok rantabl bir teknik olmadığı için biz de bunu dâhilde işleme kapmasında mamul madde işleyicisi firmalara dünya fiyatlarından satarak bir taraftan da katma değer yurt dışında kalmasını sağlıyoruz.

Mesela buğdaydan bir örnek vereyim bu kapsamda. Türkiye'nin 2002-2015 yılları arasında yaklaşık 38,6 milyon ton buğday ithalatı olmuş. Bunun karşılığında 11,6 milyar dolar bir ödeme gerçekleştirilmiş, 11,6 milyar dolar. Bizim mamul madde ihracatımızın ve toplam buğday ihracatımızın karşılığı ise 46,2 milyon ton. Yani 38,6'nın karşılığında 46,2 milyon ton ihracat gerçekleştirmişiz ve 19,2 milyar dolarlık bir ihracat değerine sahip olmuşuz. Yani bu yaklaşık 8 milyar dolara yakın bir rakamın yurt içinde katma değer olarak kaldığının göstergesidir. Hem kendi üretimimiz yurt içi ihtiyacımızı karşılıyor, biz artan arz fazlası ürünü işleyerek yurt dışına ihraç ediyoruz; bir taraftan da yurt dışından kendi ürünümüzün dışında ihtiyaç olduğu için, dünya un piyasasında ciddi bir pazara sahip olan Türkiye'nin sanayicilerimizin ihtiyacını karşılamak için de ithalat da yapılıyor şüphesiz. Bu zaman zaman sanki Türkiye kendi ihtiyacı için yurt dışından buğday ithalatı yapıyormuş gibi algılanıyor. Biz şunu kesinlikle söyleyebiliriz ki Türkiye buğdayda net ihracatçı bir ülkedir yani kendine yeter bir ülkedir, ihtiyacının üzerinde üretim yapan bir ülkedir ve aynı zamanda da dünyada un ihracatında, makarna ihracatında ya 1'inci olmuştur ya 2'nci olmuştur son beş altı yıla baktığımızda. Bu sene, mesela...

HASAN TURAN (İstanbul) – Ben bir şeyi hemen sormak istiyorum.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Buyurun.

HASAN TURAN (İstanbul) – Kamuoyunda çok propaganda duyuyoruz, sanki yani buğdayı hiç üretmiyoruz, hep dışarıdan geliyor, böyle bir...

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – İşte, kastettiğim odur Sayın Vekilim.

HASAN TURAN (İstanbul) – Tamamını...

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Türkiye tüketim ihtiyacının tamamını yurt içinde üretiyoruz, artı, ürettiğimiz bir miktarını işleyerek yurt dışına ihracat yapıyoruz, geri kalan, sanayicimizin, ihracatçımızın yurt dışına ihraç ettiği ürünün karşılığı kadar da, bir miktar da yurt dışından ithalat yapıyoruz.

Gemi meselesiyle ilgili olarak sayın vekillerim altını çizdiler, gemiler bekliyor olabilir diye. Şüphesiz, süreç içerisinde, bu ithalatla bağlantılı olarak, yurt dışına ihracat yapılan mamul maddelerin karşılığı olarak yurt dışından ürün de geliyor. Bu gemileri çok yadırgamamak lazım, katma değeri Türkiye'de kalıyor çünkü ama şunu da söylemek mümkün...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Ama biraz orada bir şey var Sayın Genel Müdürüm.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Buyurun Sayın Vekilim.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Hasat döneminde limanlara yanaşan gemilerin piyasa fiyatı üzerindeki olumsuz etkisini...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 17

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – O hassasiyeti göstermemiz gerekir, katılıyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – ...değilse, normalde, dâhilde işleme kapsamında gelen...

BAŞKAN – Sayın Karakaya, mikrofona konuşursanız, kayıtlara geçsin.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Yani, bizim orada karşı çıktığımız şey, hasat dönemi yaklaşırken, piyasa fiyatı oluşurken limanlara buğday gemilerinin yanaşmaması yani bu çok önemli. Değilse, normal zamanlarda gelen giden gemilerle alakalı bir durum yok.

Dâhilde işleme konusu dahili bir şey, ayrı bir sorunlu alan. Yani, hayalî ihracata kapı açan bir alandı ama Toprak Mahsulleri Ofisinde uzunca bir süredir bu konuyla ilgili bir şikâyet olmadığı...

Yöntemi değiştirdiniz mi Kayhan Bey?

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Evet, yöntem değişti.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Ne yaptınız, önceden mi veriyorsunuz?

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Şöyle: Ekonomi Bakanlığımızla bağlantılı olarak Sayın Vekilim, biz, ihracatı yaptıktan sonra, belgeler düzenlendikten sonra o belgelerle bize müracaatları hâlinde dünya fiyatlarından satın alma imkânı sağlıyoruz. Daha önceleri, sizin bahsettiğiniz...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – İhracat yapıldıktan sonra, ilk başladığı uygulama devam ediyor.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Evet.

Şimdi, Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, bu, fiyatların açıklanma süresiyle ilgili, hangi dönemde açıklandığıyla ilgili de çok konu edildi, o hususa da bir açıklama getirmek isterim.

BAŞKAN – Bu ve bununla ilgili birkaç hususu birkaç dakika içerisinde toparlarsanız... Diğerlerini yazılı olarak verin lütfen.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Peki.

Şimdi, efendim, bizim Toprak Mahsulleri Ofisi içerisinde Piyasa Takip Şube Müdürlüğümüz ve Alım Muhafaza Daire Başkanlığımız var. Bunlar bütün ürünün ekilişinden itibaren Bakanlığımızla bağlantılı olarak sezondaki iklim değişikliklerini ve bitkinin gelişimini yakından takip ederler ve yaklaşık olarak bir rekolte tahmininde bulunurlar. Hangi bölgede ne kadar üretim elde edileceğiyle ilgili tahminlerini yaparlar ve buna göre de alım hazırlıklarını yaparlar. Şimdi, ilk hasat başladığında -ki Adana'da başlar hasat malumunuz, ilk hasada başlanılan bölgemiz Çukurova olduğu için- o bölgede fiyatlar takibe başlanır. Yani, bizim alım öncesi hazırlık yaptığımız fiyat çalışmalarıyla, alternatif fiyat çalışmalarıyla piyasada oluşan fiyatlar birbiriyle takip edilerek yani bizim eşik değerimizin altına ya da yakınına yaklaştığında piyasaya müdahale ihtiyacının olduğu kanaati oluştuğunda piyasaya girilir ve fiyat açıklanır. Burada şöyle bir şey algılanmasın: Yani, bazen, mesela, biz 2014 yılında hiç alım yapmadık. Yani, o yıl biz piyasada bir müdahale fiyatı açıklamış olsaydık belki daha yukarılarda oluşan fiyatın aşağıda oluşmasına vesile olmuş olurduk ki bu çok doğru bir yaklaşım değil. Bazen piyasanın hangi marj arasında çalışmasında istiyorsanız müdahale etmeden de bu olayın gerçekleşmesini sağlamanız gerekiyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Sayın Genel Müdürüm, kusura bakmayın.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Estağfurullah.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, on gün, on beş gün beklemek zorunda mıyız yani bu müdahaleyi edebilmek için?

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Değiliz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizim istihbaratımız yok mu?

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Var, var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani, on gün öncesinden piyasada hemen hemen arz talebe göre fiyatlar belli olmaya başlıyor. Yani, on gün içerisinde biz bu üreticilerimizin mağdur olmamasını istiyoruz, yoksa siz mutlaka müdahale ediyorsunuz. O on beş günlük süredeki kalan üreticilerimizin durumu vahim, ona üzülüyoruz biz zaten.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Sayın Vekilim, bizim açıkladığımız fiyat piyasayı aşağıya çekmesin diye piyasa takip ediliyor. Çünkü, diyelim ki bu sene 862 lira fiyat açıkladık, piyasa ilk hasatta -"turfanda ürün" tabir edilir Adana'da çıkan ürün- sanayicinin depoları boş olduğu için ağırlıklı olarak yüksek fiyatla talep gelir. Siz bu kendi fiyatınızı açıkladığınızda fiyatı aşağıya çekmiş olursunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şöyle Sayın Genel Müdürüm: Yıllara baktığımız zaman 2014 yılını bir örnek vererek diğer yılları ne yapıyoruz? Diğer yılların hepsinde üreticiler mağdur olmuşlar, bir 2014 yılında anladığım kadarıyla üreticiler mutlu sona ulaşmışlar ama biz diyoruz ki yani piyasalarda, bölgenizde -"simsar" diyelim- istihbaratınız olsun sizin. Belli zaten, alan tüccarlar belli, şeyler belli.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Var, var, şubelerimiz var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani, hiç olmazsa iki günde düzeltilim bu işi, on beş gün beklemeylem yani.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Hassasiyeti anladık efendim, onda endişeniz olmasın. Sadece belki şu olabiliyordur: Biz, Adana olarak takip ettiğimizde genel bir takip yapıyoruz ama lokal bölgelerde bazı fiyat düşüşleri, tüccar faaliyetinin yoğun olmadığı, sanayicilerin çok alım için girmediği bölgelerde birtakım düşüşler gerçekleşmiş olabilir. Biz bunu arkadaşlarımızla görüştük. Daha geniş kapsamlı, bölgeleri belki lokal yerleri de içerecek şekilde bir çalışma yaparak orada bir gecikmeye sebep olmadan...

TAMER DAĞLI (Adana) – On beş günlük sürede esas küçük çiftçi, kredi borcu olan...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 18

BAŞKAN – Sayın Dağlı, mikrofona konuşun.

TAMER DAĞLI (Adana) – Yani, küçük çiftçi o on beş günde bitiyor zaten, sıkıntı orada zaten. Eğer adam zaten güçlüyse malı kendi deposuna koyuyor ve bekliyor. Bizim, arada ezilen, esas o on beş günde ezilenler.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – O on beş günlük sürede de efendim biz zaten fiyat açıklamamış olsak bile taahhütname karşılığı alımla...

TAMER DAĞLI (Adana) – Ama Mevlüt Bey “Genel Müdürlüğüm döneminde Ofisi açıp algı yaratma anlamında yaptığım uygulamalar var.” demişti. Yani, biz algıyı yaratsak dahi bu çiftçiye bir destektir. Yani, almasak da algı yaratalım. Yani, biz Ofis olarak buralarda bir organizasyon yapalım.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Zaten karşı bir şeyi savunuyoruz gibi anlaşılmasın efendim, ben uygulamayı tam anlaşılın diye söylüyorum. Uygulamamız şu: Biz önce taahhütname karşılığı alımları...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Konuyla ilgili çok kısa bir şey söyleyebilir miyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Genel Müdür, yöntemle ilgili kimsenin bir itirazı yok, orada belirlenen eşik önemli. Yani, siz bir eşik fiyat belirliyorsunuz, piyasa fiyatı oraya gelene kadar müdahale etmiyorsunuz.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Taahhütname karşılığı alıyoruz efendim.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Asıl buradaki şikâyet yöntem değil, buradaki şikâyet sizin belirlediğiniz, bazen açıkladığınız, bazen açıklamadığınız o eşik fiyatın üreticinin maliyetini karşılayamadığı ve dolayısıyla...

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – O ayrı bir boyut Sayın Vekilim.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – ...o eşik fiyatı biraz daha yukarıda düşünerek, maliyetleri dikkate alarak ve müdahaleyi de zamanlı olarak yaparak... Üç gün. Aslında, sayın vekilimin söylediği küçük çiftçi hakikaten on beş gün içerisinde zaten bitmiş oluyor, doğru söyleniyor. Yani, işin o tarafına uygulama boyutuyla bir bakmak lazım. Yöntem boyutuyla kimsenin itirazı yok, bu bir piyasa regülasyon yöntemi.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Tamam Sayın Vekilim.

Sadece şu konu açıklığa kavuşsun diye söylüyorum: Biz fiyat açıklamadan da alım yapıyoruz, taahhütname karşılığı alım yapıyoruz. Üreticimiz eğer hasadını yapmışsa getirip TMO depolarına bırakıyor, analizi yapılmış oluyor, fiyat açıklandığında da o fiyata uygun bir şekilde de ödemesi yapılıyor. Bu tür bir uygulamamız da var, orada bir boşluk bırakmıyoruz ama hassasiyeti anladık ekip olarak, gereğini yapacağız.

Şimdi, lisanslı depoculukla bağlantılı olarak da Sayın Vekilimiz Mevlüt Bey, tabii, TMO'da uzun yıllar görev yaptığı için sektörü de biliyor, altını çizdi, vadeli işlemler borsasıyla birlikte düşünülmesi gerekir diye. Ürün İhtisas Borsasıyla bağlantılı bir çalışma Gümrük ve Ticaret Bakanlığının koordinasyonunda yürüyor. Zaten bir ürün senedi düzenliyorsanız o elektronik ürün senedinin işlem gördüğü bir borsa da olması gerekiyor. Şu anda 9 tane borsaya yetkilendirme çerçevesinde elektronik ürün senetlerinin işlem görmesine yönelik bir altyapı oluşturuldu ama bunun bir ürün ihtisas borsası adı altında bir şekilde daha organize, dünyayla entegre - belki daha sonraki süreçte- bir yola da taşınması gerekiyor. Bizim, hasat öncesi... Kamuoyunda yanlış anlaşılmalara önlemek adına dün Sayın Bakanımız da açıkladı ama ben de burada tekrarlamak isterim. TMO'nun alımla ilgili görevlerinden çekilmesi gibi bir durum kesinlikle söz konusu değildir, biz müdahale alımlarımıza aynı şekilde devam edeceğiz. Türkiye'nin depolama kapasitesiyle ilgili bir eksikliği vardır, ilave depo yaptırmamız gerekmektedir. Bizim hesaplarımıza göre yaklaşık 10 milyon tonluk bir depolama kapasitesinin daha oluşturulması gerekiyor Türkiye'ye. Bu depolama kapasitesinin oluşturulması için de odalar birliğiyle, borsalarımızla, sanayicilerimizle iş birliği yaparak onları teşvik edici, lisanslı depoculuğun gelişmesini sağlayıcı, yaygınlaştırılmasını sağlayıcı birtakım çalışmalar içerisindeyiz ama bu altyapı tamamlanıncaya kadar da TMO'nun müdahale alımları fiziken de devam edecek, elektronik ürün senetleriyle zaten yapılan alımlar var, onlar da devam edecek, onu da bilgilerinize arz ederim.

Sorulara cevap verilmemesi konusu konuşuldu, ben Melike Hanım'a, Sayın Vekilime yazılı olarak cevap vereceğim.

MELİKE BASMACI (Denizli) – Ben yazılı olarak rica edeceğim.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Sadece bu danışman, müşavir kadrosunda bir yanlış anlama var. Danışmanlık hizmetleri gibi düşündüğümüzde, bunların altında müşavir, başuzman gibi unvanlar var. Müşavir olarak çalışanlar, daha önce genel müdür yardımcısı ya da daire başkanı olarak görev yapan arkadaşlar bu görevlere atanıyorlardı. Malumunuz, 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında, bundan sonraki atamalarda bu kadrolara atama yapılmıyor, ya müfettiş yapılıyor ya da araştırmacı yapılıyor. En son görevden alınan arkadaşların da atamasıyla ilgili konuyu da bir bayrak değişimi olarak değerlendirmek gerekiyor, başka bir anlam verilmesinin doğru olmadığını düşünüyorum. Bunlar da müfettiş kadrosunda -üç yılı doldurmuş olan arkadaşlar- görev yapacaklar, yine aktif hizmetin içerisinde olacaklar; diğer, üç yılı doldurmamış arkadaşlarımız da araştırmacı olarak görev yapmaya devam edecekler.

İlave çok sayıda soru var, haşhaşa ilgili...

MELİKE BASMACI (Denizli) – Genel Müdürlüğüm, burada 10'uncu sayfada yazdığı için soruyorum. 99 danışman kadromuz var, 86'sı...

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Ben okudum, orada bir anlam düşüklüğü var cümlede, ondan kaynaklanıyor, yoksa ben detaylı açıklama size ayrıca göndereceğim Sayın Vekilim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 19

Haşhaşa ödenen miktarla ilgili Sayın Vekilimiz Haydar Akar bir konuya dikkat çekmişti. O rakam, stopaj ve borsa tescil ücretleri gibi birtakım kesintilerden sonraki doğrudan üreticinin eline geçen rakam, toplam 125 milyon civarında bir ödeme var.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani, minimumdan yapmışsınız ödemeleri.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Evet, minimumdan yapıldı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani gerçek bu. Beş yılda çok da fazla alım yapmamışsınız veya...

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Afyon Bolvadin Fabrikasındaki su arıtma tesisiyle ilgili konu: Birkaç defa denemeler yapıldı. Bu konu hakikaten çok spesifik bir konu. Oradan kimyasal maddelerle morfine dönüştürme işlemi var, o çıktıların bir şekilde arıtılması gerekiyor. Bu konuda yapılan denemelerde, daha önce, bakterilerle bir temizlik operasyonu yapılmıştı, firma ihaleyi aldı ancak bakterilerin hepsi öldüğü için firma teminatını yakıp ayrılmak zorunda kaldı ve o “mahkeme süreci” diye ifade ettiğiniz şey bu firmayla ilgili mahkemelik olmamızdan kaynaklanan bir konu. Onun dışında, biz, TÜBİTAK ve üniversiteden hocalarımızla birtakım çalışmalar yaptık, yeni bir yöntemle bu atıkların temizlenmesi ve doğaya zarar vermemesi için de çalışmalar ve şartname hazırlıkları devam ediyor. Arkasından, bu uygulamanın pilot tesiste de uygulanarak başarılı olduğu ortaya çıktı, şimdi ihale süreçleri devam ediyor. Umarım temiz bir atıkla çevreye zarar vermeden...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 28 milyon liraya ihtiyacınız var galiba.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Onlar yatırım ödeneklerimizde var şu anda. 28 milyon yatırım ödeneğimiz şu anda Kalkınma Bakanlığımızın ödenekleri içerisinde var ve ihale süreci...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – O zaman ödeneği bulur bulmaz başlayacağız diyorsunuz yani.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Evet, yıl içerisinde onun işlemleri de bitmiş olacak.

Sayın Başkanım, müsaade ederseniz diğer sorulara yazılı cevap vereyim. Aslında, hakikaten ifade etmem gereken, açıklama yapmam gereken çok konu da var ama hem zaman konusu hem de vekillerimizi yazılı olarak bilgilendirmenin daha doğru olacağı kanaatiyle...

BAŞKAN – Sayın milletvekillerimize de, sayın kamu temsilcilerimize de çok teşekkür ediyorum, çok verimli bir tartışma oldu.

Şimdi, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün 2013 ve 2014 yılı raporlarının sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibranıza sunacağım:

Sonuç:

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün 2013 yılı bilançosu ve 102.635.158,47 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

2014 yılını okutuyorum:

Sonuç:

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün 2014 yılı bilançosu ve 70.073.259,45 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Teşekkür için son sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum.

TMO GENEL MÜDÜRÜ AYHAN KARAYAMA – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ben de hem buradaki müzakerelerden hem alt komisyon çalışmasında yapılan görüşmelerden kurum olarak çok faydalandığımızı düşünüyorum. Katkı verdiğiniz için hepinize çok teşekkür ediyorum.

Bugün mübarek Berat Kandili olması hasebiyle de konuşmamın sonunda hepinizin kandilinizi tebrik ederek saygılarımı ifade ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Böylelikle Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün 2013 ve 2014 yıllarına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının komisyon görüşmeleri tamamlanmıştır.

Oturuma 12.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.14

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 20

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.32

BAŞKAN: Fatih ŞAHİN (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Uğur AYDEMİR (Manisa)

SÖZCÜ: Kasım BOSTAN (Balıkesir)

KÂTİP: Halil ELDEMİR (Bilecik)

BAŞKAN – 26'ncı Yasama Dönemi Birinci Yasama Yılı'nın 4'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nün 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine başlıyoruz.

2.- Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nün 2013 ve 2014 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN – Öncesinde, Sayın Müdürden başlayarak toplantımıza katılan kurum yetkilileri ile diğer kuruluş temsilcilerinin Komisyonumuza kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Şimdi, sunumlarını yapması için Müdürümüze söz veriyorum.

Buyurun.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri, kıymetli katılımcılar ve basınımızın güzide temsilcileri; Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü 2013-2014 yılları denetlemesine ilişkin konuşmamı arz ediyorum.

Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlık mücadelesi kazanıldıktan sonra, Gazi Mustafa Kemal Atatürk, başta ekonomi olmak üzere diğer alanlarda da ülkesinin kalkınmasına ve ilerlemesine yönelik çalışmalara hızla başlamıştır. Atatürk bir konuşmasında “Millî ekonominin temeli tarımdır. Bunun içindir ki tarımda kalkınmaya büyük önem vermeliyiz. Köylere kadar yayılacak programlar ve pratik çalışmalar bu amaca ulaşmayı kolaylaştıracaktır.” ifadesiyle tarımsal kalkınmanın Türkiye ekonomisindeki yerini ve önemini vurgulamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarındaki genel tarıma bakıldığında, o yıllarda toplam arazinin yüzde 76'sı işlenebilir olmasına nazaran, çiftçi ancak yüzde 7'sini işleyebiliyordu. Bu işlenen toprakların yüzde 65'lik kısmı büyük toprak sahiplerinde bulunuyordu. Büyük toprak sahiplerinin çoğunluğu köy dışında yaşamaktaydı. 1924 tarihli bir gazete haberine göre, genç Türkiye'de var olan 501 traktörün 486 adedi devlet malı, geri kalan 15 adedi ise şahıs malıydı. Kendisinin de çiftçi olduğunu sıklıkla hatırlatan Atatürk, her söyleminde toprağın köylü için öneminden, değerinden, toprak reformundan, çiftçinin barış ve savaş zamanlarındaki konumundan ve faaliyetlerinden, tarımsal faaliyetlerin ekonomi içindeki yerinden, teknolojik gelişmeye dayalı tarım politikasından bahsetmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk genç cumhuriyetin verimli arazilerinin işlenmesini, Türk çiftçisine azim ve kararlılıkla neler yapılabileceğini göstermek istiyordu. Bu amaçla, 1925 Mayıs ayında, Ankara'da çorak ve verimsiz arazide bir çiftlik kurmuştur. Uzmanlar Atatürk'e buranın çiftlik kurulması için gerekli vasıfları taşımadığını sözlü ve yazılı olarak defalarca rapor etmişlerdir. Hatta, o dönemin Tarım Bakanlığı uzmanlarından Schmit bir raporunda şu tespitlerde bulunmuştur: “Bu öyle bir teşebbüstür ki elverişsiz toprak ve iklim koşulları altında burada ya sabır tükenir yahut ta para.” demiştir. Gazi Mustafa Kemal bu tespitler karşısında “İstedğim yer böyle bir yer olmalıdır; Ankara'nın kenarında hem bataklık hem çorak hem de fena bir yer. Bunu biz ıslah etmezsek kim gelip ıslah edecektir?” diyerek çiftlik kurma fikrinden asla vazgeçmemiştir. Atatürk, tarımsal faaliyetlerde öncü olarak tarımsal yatırım yapan müteşebbislere tarımın fiilen kârlı bir iş olduğunu göstermek gayesi ile çiftliği kurmuştur. Bu gayeyle çiftlik, tüm halka uygulamalı örnek teşkil etmiştir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, çiftliği 1925-1937 yıllarında bizzat kendisi yönetmiş ve çok sevdiği bu yeri 11/06/1937 tarihinde hazineye, dolayısıyla millete hediye etmiştir. Kurulduğu yıllardaki adı Gazi Orman Çiftliği olan Atatürk Orman Çiftliği 13 Ekim 1938 yılında Devlet Ziraat İşletmesi Kurumuna bağlanmıştır. 28 Şubat 1950 tarihi ne kadar on iki yıl bu statüde işletilen Çiftlik, 1 Mart 1950 tarihinde Devlet Üretim Çiftlikleri bünyesine alınmıştır. Bundan kısa bir süre sonra, 24 Mart 1950 tarihinde çıkarılan 5659 sayılı Kanun'la Atatürk Orman Çiftliği günümüzdeki hüviyetine kavuşmuştur. Bugün, Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na bağlı, tüzel kişiliğe sahip bir kamu kuruluşudur.

Atatürk Orman Çiftliği Atatürk tarafından feragat mektubuyla hazineye bağışlandığında 55.538 dekar arazi varlığına sahipken, yaklaşık 22.240 dekar arazi varlığı 1939-1983 yıllarında çıkarılan yasalarla ve Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu Yönetim Kurulu kararıyla, yaklaşık 43 dekar arazi ise 1973-1996 yılları arasında yargı kararıyla Millî Savunma Bakanlığı, Hazine, MKE ve Türk Hava Kurumu gibi çeşitli kurum ve kuruluşlara satılmış veya devredilmiştir. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü arazisinin satışı veya devri ile ilgili 1983 yılından günümüze kadar kanun çıkarılmamış olup, günümüzde mevcut arazi varlığı 33.256 dekadır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk feragat mektubunda “Çiftliklerin, yerine göre araziye ıslah ve tanzim etmek, muhitlerini güzelleştirmek, halka gezecek, eğlenecek ve dinlenecek sıhhi yerler, hilesiz ve nefis gıda maddeleri temin eylemek...” ifadelerine vurgu yapmıştır. Bu çerçevede, kurumumuz gıda, tarım, çevre, eğitim ve kültürel alanlarda faaliyet göstermektedir. Kurumumuz bünyesinde Ziraat Sanatları, Mayalandırma Sanatları ve Bitkisel Üretim Müdürlüklerinde çeşitli üretimler yapılmaktadır. Kurucumuz Atatürk'ün üstün gayretiyle Atatürk Orman Çiftliğinin kuruluş yıllarında ağaçlandırma çalışmalarına büyük önem verilmiş ancak daha sonraki yıllarda ağaçlandırma çalışmalarına uzun süre ara verilmiştir. Kuruluş yılından 2003 yılına kadar 4.500 dekar olan ağaçlandırılmış alan varlığımız 2003 yılından günümüze kadar ise 17.700 dekar alan ağaçlandırılarak toplam arazi varlığımızın yüzde 67'sine tekabül eden

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 21

yaklaşık 22.200 dekar ulaşmıştır. Bu alanlar park, orman ve rekreasyon alanlarına dönüştürülerek halkımızın hizmetine sunulmuştur. Yeni oluşturulacak park ve rekreasyon alanlarının eklenmesiyle Atatürk Orman Çiftliği arazisinin yüzde 73'üne tekabül eden 24.325 dekar alan orman, park ve rekreasyon alanı olarak halkımızın hizmetine sunulmuş olacaktır. Ağaçlandırılmış alanlarımızın bakım çalışmaları, protokoller çerçevesinde Orman Genel Müdürlüğüyle koordineli olarak yürütülmektedir. Ağaçlandırılmış olan bu alanlar önümüzdeki yıllarda, Ankara şehrinde doğu-batı koridorunda insanlarımızın nefes alabileceği yeşil kuşak yaşam alanı olarak hizmet verecektir.

Atatürk Orman Çiftliği 1992 yılında mülga Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunun kararıyla doğal ve tarihî sit alanı ilan edilmiş, 1993 yılında ise Kurul kararıyla sınırları belirlenmiş ve arazileri 1998'de Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun kararıyla 1'inci derece doğal ve tarihî sit alanı ilan edilmiştir.

Kurumumuzda 17/03/2016 tarihi itibarıyla 326 kadrolu personele ilave olarak, hizmet alımı yapılan 169 kişiyle birlikte 495 kişi istihdam edilmektedir. Müdürlüğümüz bünyesinde 2015 yıl sonu itibarıyla toplam 144 adet kiralık alanın 81 adedi devlet kamu kurum ve kuruluşlarına, 63 adedi ise gerçek ve tüzel kişilere kiralanmış durumdadır. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü bütün yatırım ve harcamalarını kendi öz kaynakları ile karşılamakta, devletten hiçbir ödenek almamaktadır. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğünün sermayesi 500 TL olup, 2016 yılı bütçesi 115 milyon TL'dir. Son üç yıl itibarıyla 2013 yılı kârı 9 milyon 943 bin 344,34 lira, 2014 yılı kârı 4 milyon 763 bin 379,51 TL ve 2015 yılı kârı ise 17 milyon 791 bin 625,60 TL'dir.

Bilgilerinize arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine geçiyoruz.

2013 yılı görüşmelerine başlıyoruz.

2013 yılına ait bir öneri bulunmaktadır, öneriyi okutuyorum:

Öneri 1:

Raporun ilgili bölümlerinde yer alan ve rapor ekinde (Ek:16) listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevap için buyurun lütfen.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM - Öneriler doğrultusunda hareket edilecektir efendim.

BAŞKAN – Evet, Komisyon üyelerimizden söz talebi yok.

Şimdi oylamaya geçiyorum.

Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2014 yılı görüşmelerine başlıyoruz.

2014 yılına ait 3 öneri bulunmaktadır, 1'inci öneriyi okutuyorum:

Öneri 1:

Atatürk Orman Çiftliği gayrimenkullerinin kira bedellerinin piyasa rayicinin altında belirlenmemesi, özellikle uzun süreli kiralamalarda kira bedellerinin günün ekonomik koşulları altında yeniden gözden geçirilmesi ve kira bedellerinin rayiç değerlere getirilmesi, bu konuda gerekirse mahkemeye başvurulması ve AOÇ'nin haklarını korumak adına ilgili mevzuatın verdiği yetkilerin sonuna kadar kullanılması.

BAŞKAN – Evet, cevap için buyurun lütfen.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM - Öneri doğrultusunda hareket edilecektir efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Sayıştay Başkanlığının görüşünü alacağım öneriyle ilgili olarak.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Başkanım, uygun görülürse izlemeye devam edelim. Kurum için hayati bir konu bu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önerinin oylamasına geçiyoruz.

Önerinin izlemeye kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'inci öneriyi okutuyorum:

Öneri 2:

Geçmişte Kanunlarla ve Devlet Ziraat İşletmeleri Yönetim Kurulu kararlarıyla kamu kurumlarına devredilen Atatürk Orman Çiftliği arazilerinden tohum ıslah istasyonu kurulması için Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına aktarılan ve Bakanlıkça daha sonra Türkiye Zirai Donatım Kurumuna devredilen, kurumun özelleştirilmesi aşamasında da, Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararıyla muhtelif kamu kuruluşlarına tahsis edilmek üzere Hazineye devredilen ve devredilme amacı dışında kullanıldığı tespit edilen arazilerin; Ankara Bira Fabrikasının kurulması için TEKEL Genel Müdürlüğüne devredilen, özelleştirme nedeniyle alkol üretimi ile dağıtımı sona eren, Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararıyla rekreasyon ve sportif amaçla kullanılması kaydıyla, üzerindeki binalarıyla birlikte Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığına bedelsiz olarak devredilen arazi ve tesislerin Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüne iade edilmesi için başlatılan çalışmaların sürdürülerek, arazilerin geri alınmasının sağlanması,

BAŞKAN – Cevap için buyurun lütfen.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM - Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ve Maliye Bakanlığına, Ankara Bira Fabrikası kurulması için TEKEL'e devredilen araziler ile Türkiye Zirai Donatım Kurumuna devredilen, Kurumun özelleştirilmesi aşamasında da özelleştirme Yüksek Kurulu kararıyla Devlet Personel Başkanlığı, Ankara Üniversitesi Rektörlüğü ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 22

Sakarya vilayeti Özel İdare Müdürlüğünün kullanımına verilen arazilerin Müdürlüğümüze iadesi konusunda gerekli işlemlerin başlatılabilmesi hususundaki talebimiz yazıyla bildirilmiştir. Maliye Bakanlığı bu yazımıza istinaden Özelleştirme İdaresi Başkanlığına işlemlerin çabuklaştırılmasını tekit etmiştir. Bu konuda karşılıklı yapılan yazışmaların akabinde, en son, Millî Emlak Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen 15 Nisan 2014 tarihli yazıda Türkiye Zirai Donatım Kurumuna devredilen arazilerle ilgili 8619 ada, 6, 7, 8 ve 9 parsel numaralı taşınmazlardan; 8 numaralı ve 19.544 metrekare yüz ölçümlü taşınmaz karargâh hizmetlerinde kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığına, aynı ada 6 numaralı, 11.640 metrekare yüz ölçümlü, 7 parsel numaralı, 14.457 metrekare yüzölçümlü ve 9 parsel numaralı 22.338 metrekare yüz ölçümlü taşınmaz ise Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığınca yürütülen hizmetlerde kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü adına tahsisli olduğu bildirilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından gönderilen 16 Nisan 2014 tarihli yazıyla, Ankara Bira Fabrikasının kurulması için TEKEL Genel Müdürlüğüne devredilen özelleştirme kapsam ve programında bulunan tta Gayrimenkul A.Ş. -eski TEKEL- mülkiyetinde bulunan 2100 ada, 23 ve 24 numaralı parsellere yönelik "resmî kurum alanı, TCDD kamulaştırma alanı ve yol fonksiyonu" önerilmesine ilişkin idareimiz tarafından hazırlanan ve Özelleştirme Yüksek Kurulunun 6 Mart 2013 tarih 2013/19 sayılı Karar' ıyla onaylanan 1/10.000 ölçekli nazım imar plan değişikliği, 1/5.000 ölçekli koruma amaçlı nazım imar planı ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planı değişikliğine göre yapılan ifraz ve yola terk işlemi sonucunda 64230 ada, 1 numaralı parsel ile 64229 ada, 4 ve 5 numaralı parseller oluşmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, İşletme ve Yapım Başkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisi adına tahsis talep edilen, 64230 ada, 1 numaralı parsel, Özelleştirme Yüksek Kurulunun 25 Nisan 2013 tarih ve 2013/74 sayılı Karar' ıyla 64229 ada, 4 parsel; Özelleştirme Yüksek Kurulunun 09 Aralık 2013 tarihli ve 2013/186 sayılı Kararı'yla Türkiye Büyük Millet Meclisine tahsis edilmek üzere bedelsiz olarak Maliye Bakanlığına devredilmiştir.

64229 ada, 5 numaralı parsel üzerinde ise tta Gayrimenkul A.Ş. Genel Müdürlüğünün faaliyetlerine devam etmekte olduğu bildirilmiştir.

Son olarak, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından gönderilen 18 Mayıs 2015 tarih ve 3119 sayılı yazıda ise, Türkiye Büyük Millet Meclisine tahsis edilmek üzere Maliye hazinesine devredilmiş olan 64229 ada, 4 numaralı parsel ve 64230 ada, 1 numaralı parsel ile ilgili olarak Özelleştirme Yüksek Kurulunun 08 Nisan 2015 tarih ve 2015/17 sayılı Karar' ı ile Özelleştirme Yüksek Kurulunun 25 Nisan 2013 tarih ve 2013/74 sayılı, 9 Aralık 2013 tarih ve 2013/186 sayılı Kararlarının iptal edilerek Türkiye Büyük Millet Meclisine yapılan tahsisin kaldırılması ve taşınmazların geri alınması.

Mülkiyeti Atatürk Orman Çiftliğine ait olup, Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından kiralanan ve ASKİ Genel Müdürlüğü tarafından Ankara Büyükşehir Başkanlığına protokolle kullanımı devredilen 2098 ada, 34 parsel numaralı taşınmazın ve üzerindeki binanın kullanımının Türkiye Büyük Millet Meclisine devredilmesini müteakip, 64229 ada, 4 numaralı parsel ile 64230 ada, 1 numaralı parselde kayıtlı taşınmazların rekreasyon ve sportif amaçla kullanılması kaydıyla üzerindeki binalarla birlikte Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığına bedelsiz olarak devredilmesi ve kullanım amacının tapu siciline şerh edilmesine karar verildiği bildirilmiştir.

Öneri doğrultusunda hareket edilecektir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayıştayın görüşünü alacağım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bu önerimiz yıllardır yazılıyor. Burada, Çiftlik arazilerinin, diğer kuruluşlara verilen arazilerin geri kazanımına ilişkin çabalarımız... Kuruluş da buna ilişkin gayret sarf ediyor ama Özelleştirme İdaresi bu noktada biraz -tabirimi mazur görün- ayak sürüyor gibi. Yani yüce heyetinizce de uygun görülürse bir tavsiye kararı alınmasında, bu işlerin hızlandırılmasında fayda olduğunu arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sanırım gündemde kalması, izlenmesi doğru olacaktır diye bir kanaat oluştu.

Şimdi, önerinin oylamasına geçiyorum. Önerinin izlemeye kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, bize hiç söz tanıımıyorsun, hiç konuşturmuyorsunuz.

BAŞKAN – Pardon, pardon, olur mu? Peki, oylamaya henüz geçmiyorum, Haydar Bey'e söz veriyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; Atatürk Orman Çiftliği gerçekten önemli bir konu. Biraz evvel Genel Müdür Vekili arkadaşımız Atatürk'ün bunu bağışlama gerekçesini veya kurma gerekçesini açıkladı. Türkiye'nin başka illerinde de bu faaliyetler yürütülmüş. İhtiyaç var mıydı o dönemde? Vardı ciddi anlamda, Türk tarımının geliştirilmesi, modernize edilmesi, teknolojinin geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapılmıştır. Geçmiş tarihlerde zaman zaman çeşitli kanunlarla bu arazinin 22 bin dekarlık bölümü kamu kurum ve kuruluşlarına kararlaştırılarak, kanunlarla devredilmiş ve bugüne kadar gelmiştir.

Şunu söylemek istiyorum: Ben kiralari biraz incelediğimde, yine kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis yapılan, daha sonra özelleştirilen kuruluşların üzerinde bulunduğu arazilere baktığımda sanki şöyle bir mantık çıkıyor, bu mantık genelde kamuoyunda da çok fazladır "Devletin malı deniz, yemeyen keriz." mantığı çıkıyor. Ya, 2001'de açılan bir kira davası, -kirada da söz istemiştin ama yetiştiremedim size, şey yapmayayım dedim- kiracının tahliyesi davası, 2016 yılı itibarıyla, on beş yıldır sürüyor. Burada tabii, bunlar sürerken bir kiracı var -ki üretim de yapıyor üzerinde- bu kiracı zaman zaman... Kurum karar alıyor, tahliye kararı alınmış, kira

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 23

şartlarını yerine getirmede için tahliye kararı alınmış, mahkeme süreçleri var; oturulmuş, protokol yapılmış, süre uzatımı yapılmış; süre uzatımları sonunda bunların yerine getirilmediği ya da bir kısmını yerine getirmiş, çok düşük miktarlardaki arazi terkleri yapmış ama en son süre uzatımı herhâlde 2017 yılında doluyor ama karar alırken “kullanıcının, kiracının iyi niyeti” diye karar alınarak süre 2017’ye uzatılmış.

Şimdi, ev sahibiyiz, evimizi kiraya verdik, dedik ki: “Kardeşim çocuğumu evlendireceğim.” Ya da “Sen kiralari ödemiyorsun, ben seni tahliye etmek istiyorum.” Kiracı dedi ki: “Ya, çok sıkıştım, birkaç ay idare et beni.” “Tamam, yıllarca bana kira parası ödedin, sıkıştın, ödeyemiyorsun, tahliye etmiyorsun.” Bir daha gittin, uyardın; yine dedi ki: “Şu işlerim var, bu işlerim var; süre uzatımına gidelim. Bu şartları yerine getireceğim, hatta geçmişe dönük kira ücretlerini toptan ödeyeceğim.” gibi taahhütlerde bulundu; yine izin verdiniz, yine izin verdiniz. Şimdi, ev sahibi olsanız, mülk kendinizin olsa nasıl davranırsınız çok merak ediyorum. Buradaki firmanın 2017’de de çıkarılacağını düşünmüyorum bu işlemlerden sonra, bu kadar şeyden sonra, en son 2017’ye uzatılmış ama. İdare bu konuda karar alırken şöyle diyor: “Kiracının iyi niyetine istinaden...” Ya, 2001’den 2016’ya, ev gitti, ev kiracının oldu, biz de diyeceğiz ki ev sahibi olarak: “Kiracının iyi niyetine istinaden haydi biraz daha kal.” Bu doğru bir yöntem değil arkadaşlar. Şartlar ne olursa olsun bu aşamaya gelmiş... Belki başlangıçta kiracı -üretim yapan bir tesis çünkü burası- müsait olmayabilir, tesisi taşıyacak alanları olmayabilir ama tesis kurulmaya başlanmış. Benim bildiğim -ben Kocaeli’nden, sanayi kentinden geliyorum- bir özel teşebbüs yatırıma karar verdiğinde altı ay içerisinde bütün ruhsat işlemlerini falan hallediyor, en sonunda, bir sene içerisinde de fabrikasını kuruyor ve üretime geçiyor. Niye? Çünkü yatırımın bir an evvel karşılığını almak istiyor. E, burada buna göz yumulmuş ve idare de bu konuda biraz pasif davranıyor diye düşünüyorum. Yani bu kiracının artık tahliye etmesi konusunda gereken çabanın gösterilmesi gerektiğine inanıyorum. İyi niyeti de nerede bulduğunuzu sormak istiyorum yani bu kiracıdaki iyi niyet hangi konuda iyi niyet? Parasını ödemiyor, sizlerle yaptığı protokollere uymuyor, iyi niyet nerede, bunu merak ediyorum.

Yine, başka firmalar var kiralar konusunda, bunların bir an evvel sonlandırılması gerekiyor. Yani kimdir, nedir bilmem, firma odur, budur, siyasi düşüncesi filan hiç önemli değil, eğer gereğini yapmıyorsa, herkesin hakkı olan bir devlet malını kullanıyor ve karşılığını ödemiyorsa bu kiracıların bir şekilde tahliye edilmesi gerekir ki...

Şimdi, davalar açılıyor, bu davaları okuyorum arkadaşlar, yargıyı da bir düzenlemek ve düzeltmek lazım ya. Yani yargıya sadece cemaattir, şudur, budur anlamında bakmamak lazım, o kadar olumsuz şeyler var ki. Yani bir kurum 2001’den beri veya dört beş yıl süren davalarla kiracısını tahliye edemiyorsa veya bu kiracı veya üzerinde bulunan, bu araziye kullanan insanlar her seferinde başka bir yöntem bulup dava açabiliyorsa bizim yargı sistemimizde veya kanunlarımızda bir gariplik var demektir. Birbirini tamamlamayan, birbirinin arkasından dolanarak farklı alanlarda kullanılabilecek kanunlarımız var demek, bunların acilen düzeltilmesi gerekiyor, en çok da kamu zarar görüyor bu işten; belki özelde görülen zarar bu kadar yansıtmıyor ama kamu zarar görüyor.

Bir de özelleştirme sonucu verilen araziler var, “Özelleştirme Yüksek Kurulu ayak diyor.” dedi Sayıştay. Böyle bir şey olamaz. Bakın, başka alanlarda da var yine bu özelleştirdiğimiz devlet kurumlarının arazilerinin kullanılması, binalarının kullanılması, hatta kendi envanterlerine geçirmesi gibi şeyler söz konusu. Buraların da bir an evvel döndürülmesi gerekiyor.

Yani, Atatürk Orman Çiftliğiyle ilgili en büyük problemlili kuruluş Ankara Büyükşehir Belediyesi arkadaşlar, hiçbir taahhüdünü yerine getirmemiş, “Yol geçireceğim.” demiş, “Köprü yapacağım.” demiş, bir imar değişikliği mevzuatıyla, bir kanunla da biz yetki verdik, bu Orman Bakanlığı ve Ankara Büyükşehir Belediyesinin plan yapabilmesi konusunda bir kanun çıkartıldı ama bu yetkiler verilmiş olmasına rağmen, yol için, viyadük için yerler verilmiş olmasına rağmen ve Ankara Büyükşehir Belediyesinin bu araziler karşısında taahhütleri olmasına rağmen taahhütlerinin hiçbirini yerine getirmemiş. Ankara Büyükşehir Belediyesi sadece bu kurumları böyle kullanmıyor. Ankara Doğalgaz vardı, artık bitti o, görüşmeyeceğiz, belki görüşseydik, sizler de orada olsaydınız, görürdünüz, Doğalgaza ne büyük bir kazık attığını, nasıl içini boşalttığını görürdünüz yani özelleştirildikten sonra satışının bir kısmının nasıl Ankara Büyüğeşhire aktarıldığını görürdünüz, hep alan tarafta, onu söylemeye çalışıyorum. Ankara Büyükşehir Belediyesiyle yapacağınız protokollere dikkat etmeniz gerektiğini söylüyorum. Özellikle de yürütmeyi durdurma kararları verilmiş olmasına rağmen yönetim olarak birtakım protokoller yapıyorsunuz. Yürütmeyi durdurma kararları, o planlar konusunda açılan tüm davalar kaybedilmiş, Ankara Büyükşehir Belediyesi bu planları, bu davaları görmezlikten geliyor ama kurum da gelmiyor. Eğer biz hukuk devletiysek ve yargıya güveniyorsak, inanıyorsak öyle veya böyle, eğer siz inanmazsanız, bir başkası inanmazsa, belediye bu kararlara uymazsa, kurum bu kararlara uymazsa vatandaşların da bu yargı kararlarına uymasını bekleyemeyiz arkadaşlar. Böyle bir usul yok yani devlet uymayacak, kurumlar uymayacak, özel sektör... Benim kentimde çok var yürütmeyi durdurma kararları liman dolgu alanlarıyla ilgili, onlar da sallamış, uymuyor çünkü kimse uymuyor kararlara. Nasıl bir devlet olacağız biz? Devlet mantığı nerede? Nasıl hukuk devleti olacağız? Bu mantık nerede?

Onun için, çok rica ediyorum, Ankara Büyükşehir Belediyesiyle yargı kararları aleyhinde protokoller yapmayın ve sonradan bu plan nasıl olsa... “2011’de yargıya müracaat edilmiş, yargı 2014’te karar veriyor, biz bu aradaki boşluktan yararlanalım, bu protokolü yapalım, işlem bitsin, tesis hazırlansın, sonra da gelsin gücü yeten yıksın.” gibi bir mantık geliştirildi son zamanlarda. Maalesef, bu iyi bir yönetim tarzı değil arkadaşlar, bunların bir an evvel giderilmesi gerekiyor.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Bütün yatırım ve cari harcamalarını kendi kaynaklarıyla yapan bir kurum olduğu için bu kira konusunda çok hassas olduklarını da biliyorum çünkü Hazine’den hiçbir pay almıyorlar, gelir almıyorlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 24

Bu Ankara Büyükşehirin taahhütleri konusunda ben alt komisyon raporunu okuyunca sordum Müdürümüze de, bazı gelişmeler oldu bu rapordan sonra, kendileri de takipçisi, muhakkak açıklamada...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir tanesi ödenmiş...

BAŞKAN – Ödeme de var, bazı taahhütleri, projeleri hayata geçirmişler.

Teşekkür ediyorum ben de hassasiyetiniz için.

Şimdi oylamaya geçiyorum.

Önerinin izlemeye kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü öneriyi okutuyorum:

Öneri 3-

Raporun ilgili bölümlerinde yer alan ve rapor ekinde (Ek:18) listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevap için buyurun lütfen.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM - Öneri doğrultusunda hareket edilecektir efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çetinkaya, buyurun.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Sayın Başkanım, burada bir teklifimiz olacak bizim. 2014/2 no.lu iç önerinin üst komisyona taşınmasını arz ve teklif ediyoruz.

BAŞKAN – Şimdi, 2014 yılına ait 2 no.lu iç öneriyi okutuyorum:

Öneri:

Gereksiz hukuki ihtilaflar ve dava masrafları ile ceza ve disiplin soruşturmalarından dolayı AOÇ tüzel kişiliğinin ve personelinin mağdur edilmemesi bakımından Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Teftiş Kurulunca hazırlanmış 13/7/2015 tarih ve 45-2015/3-3-2-3 sayılı Disiplin Soruşturma Raporu'nun sonuç bölümünün (A) başlığının 2'nci maddesinde ve A.1.a/3,4,5 maddelerinde yer alan konuların, aynı veya başka bir müfettiş ekibince bir kez daha incelenmesi için ilgili Bakanlık nezdinde girişimde bulunulması.

BAŞKAN – Okunan önerinin gündeme alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi öneri üzerinde görüşme açıyorum.

Kuruma söz veriyorum.

Buyurun.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – Cevap: 12/11/2015 tarih ve 2453 sayılı yazımızla Sayıştay Başkanlığının Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü 2014 Yılı Denetim Raporu kitapçığı Bakanlığımız Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına gönderilmiş olup, raporda yeniden değerlendirilmesi belirtilen konular hakkında yeni bir heyet yeniden incelemeye başlamış olup incelemeler devam etmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz talebi var.

Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Arkadaşlar, sizinle bir gerçeği paylaşayım: Beş yıldır KİT Komisyonunda ilk defa böyle bir olaya rastlıyorum. Niye böyle bir olaya rastlıyorum? Şimdiye kadar teftiş ve soruşturma açılmasını Sayıştay isterdi. Yine, burada Sayıştay ikinci bir soruşturma ve teftiş açılmasını talep ediyor. Yine, Sayıştayın talebi veya kurumun usulsüzlüklerle ilgili bir teftiş yapılması gerektiğinde talepleri ilgili bakanlıklarca, kendi teftiş kurulları yoksa -bu kurumun kendi teftiş kurulu yok- ilgili bakanlık kurumlarının teftiş ediliyor. Müfettişler görevlendiriliyor, konu hakkında o müfettişlerin şeyleri alınıyor, araştırma yapması, teftiş etmesi isteniyor. Sonuçta da bir rapor hazırlanıyor.

Şimdiye kadarki Sayıştay raporlarında, tümünde bu raporlar ilgili bakanlık teftiş kurulu tarafından "İnceleniyor, incelenmiyor, devam ediyor." şeklinde yer alır ve teftiş sonucu beklenir. Oradan çıkacak sonuca göre de, eğer bir suç unsuruna rastlanmışsa cumhuriyet savcılıklarına, rastlanmamışsa da ya tekrar bir teftiş ya da isteyebiliyordu. Burada garip bir olay olmuş, bir teftiş raporu hazırlanmış. Hazırlayan bakanlık Tarım Bakanlığı, değil mi?

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – Evet efendim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tarım Bakanlığının müfettişleri hazırlamış bu teftiş raporunu. Nedir? Süt fabrikasındaki usulsüzlüklerle ilgili bir sıkıntı oluşmuş. O günkü yönetim demiş ki: "Biz teftiş istiyoruz." Sayıştay da istememiş bu teftiş, yönetim istemiş teftiş. Nedir? Süt fabrikasına giriş çıkışlarda gariplik var, depo stokları tutmuyor, girenler çıkanlar belli değil ve bununla ilgili teftiş istenmiş. Teftiş yapılmış, ikinci bir teftiş daha yapılmış bu teftiş yapılırken yani kamu kurumunda görevli veya Tarım Bakanlığında görevli müfettişlerin teftiş dışında bir de özel teftiş yaptırılmış.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – Bağımsız denetim kuruluşlarınca.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bağımsız denetim kurumuna bir teftiş yani özel bir teftiş yaptırılmış. İkisinin de bu teftiş sonuçlarında aşağı yukarı örtüşen bulgular var fakat garip bir şekilde, ilk defa karşılaşıyorum... Ha, bu arada 2 tane suç duyurusunda bulunmuş cumhuriyet savcılığına, iki ayrı suç duyurusu var cumhuriyet savcılığına, dava açılmış. Şimdi, garip olan ne biliyor musunuz? Şimdiye kadar Sayıştay raporlarında bu teftiş kurumlarının yaptıkları teftişten sonra dava açılmışsa şöyle geçer: Dava sonucuna kadar... Sadece dava sürecini anlatır Sayıştay raporları ve dava sonuçlanana kadar da beklenmesi yani konu mahkemeye intikal etmiş.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 25

Şimdi, 2014 Sayıştay Raporu'nun 18 ile 24'üncü sayfalarında geçiyor bu. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Teftiş Kurulunca hazırlanmış. 13/7/2015 tarihli ve 45/2015-3-3-2-3 sayılı Disiplin Soruşturması konu edilmiş, tamamlanmış ve yargıya intikal etmiş suç duyurusu olarak. Bir teftiş raporuna Sayıştayın müdahalesi söz konusu burada. Sayıştay müdahale ediyor teftiş kurullarına. Okuduğumda hayretlere düştüm. Tek tek, sık sık, madde madde Sayıştay bu tespitlerin yürütülmesi veya olumsuz veya yanlış olduğu konusunda tespitler yapmaya çalışıyor. Ve başka bir teftiş ekibince de incelenmesi talep ediliyor burada; edilebilir, bu talep yapılabilir, ayrı konu ama konu, aslında Sayıştayın yargıya intikal etmiş bir konuda yargı sonucunu beklemeden o teftiş raporuna bir hâkim, savcı gözüyle bakıp, o 2 kurumun yapmış olduğu teftişin olumsuzluğu şeklinde bir rapor düzenlemiş buraya ve sayfalarca yer almış.

Bir: Burada konu yargıya intikal etmiş olduğu için Sayıştay denetçilerinin, Sayıştay Başkanlığının izni olmaksızın... Sayıştay Başkanlığı "Bu inceleme için izin var." diyorsa lütfen izniniz de talep ediyoruz biz burada. Bu konuda inceleme yapması ya da yapılmış, tamamlanmış, yargıya intikal etmiş bir teftiş kendisi inceleme konusu yapması kanunen mümkün değil. Yargıya intikal etmiş, sanki daha yargının alanında görüşülürken siz müdahale ediyorsunuz oraya, "Boşuna görüşüyorsunuz." demek istiyorsunuz. Daha Sayıştay denetçilerinin yapılmış, tamamlanmış, yargıya intikal etmiş bir teftiş konusunda aksi yönde yetkisiz bir biçimde inceleme yaparak bunu TBMM KİT Komisyonuna sunmaları, bu yolla komisyonu yanıltmaya kalkışmaları görevi kötüye kullanmak anlamına gelir.

İki: Sayıştay denetçileri, yapılmış, tamamlanmış, yargıya intikal etmiş bir teftişin konusunda yeniden fiilî ve fiziki bir incelemede bulunmaksızın... "Gidip siz stokları saydınız mı?" diye biraz sonra soracağım çünkü siz bilanço üzerinden bir denetim yapıyorsunuz ama inceleyen kurumlar sadece idarenin hazırlamış olduğu bilanço üzerinden gitmiyorlar, müfettişler fiilî ve fiziki incelemeye yani ambar giriş çıkış kayıtlarına dayanan tespitler yapıyorlar. Bağımsız denetçiler de aynı şeyi yapmışlar ve burada ulaşılan bulgular yürütülmeye çalışılıyor Sayıştay tarafından.

Üç: Sayıştay denetçileri, soruşturmaya konu olan hususlarda daha önce TBMM KİT Komisyonu tarafından ibra edilmiş olmasının bu soruşturmayı haksız kıldığını ifade etmeye çalışıyor yine kitapta. Biraz evvel, öğleden önce başka bir kurum görüşürken ben size söyledim. Diyor ki: "KİT Komisyonunda biz bunu ibra ettik. Onun için, ibra edilmiş bir kurumu niye soruşturuyorsunuz?" Ama -ben burada "ama" diyorum- Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2008/3688, 2009/8853 sayılı Kararı'nda şunu belirtiyor arkadaşlar: "İbra, hukuki niteliği itibarıyla menfi bir borç ikrarıdır. İbra edilen işlemler hakkında, sonradan maddi bir hataya dayanılmadan ibradan dönülerek, ibraya konu işlemler hakkında dava açılması mümkün değildir ancak ibranın borçtan kurtarıcı sonucu doğurabilmesi, ibraya konu işlemlerin açıkça ortaya konulması, bilinmesi ve tartışılmasına bağlıdır. Somut olaylara gelindiğinde, mahkemece hükme dayanarak yapılan genel kurullarda alınan ibra kararları, davaya konu işlem açıkça görüşülerek, tartışılarak davacının bu nedenle uğradığı veya uğrayabileceği zarar ortaya konulup, genel kurul bu konuda bilgilendirilerek alınmış bir ibra kararı olmayıp, hiçbir konu üzerinde durulmadan, tartışılmadan alınmış soyut nitelikte ibra kararları olduğundan, bu şekilde bir ibranın sorumluları borçtan kurtarması mümkün değildir. Bu nedenle, mahkemenin genel kurullarda alınmış soyut ibra kararlarına dayalı olarak davacının sorumluluk davası ikame etme hakkının olmadığı yönündeki gerekçesi isabetli bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, Atatürk Orman Çiftçiliğine ilişkin Sayıştay Raporu'nun 18 ve 24'üncü sayfalarında yer alan tespit ve açıklamaların, görüşlerin Sayıştay denetim mevzuatına uygunluğu açısından incelenmek ve gereği yapılmak üzere Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gerekiyor." Sayıştay Başkanlığına gönderiliyor.

Arkadaşlar, bu sayfaları okumanızı tavsiye ediyorum. Bakın, ben buradan bir şey daha söyleyeyim, 21'inci sayfadan bir şey söyleyeyim: Öyle bir tespit yapıyor ki Sayıştay "...çünkü çalışma fark bulunacak şekilde kurgulanmıştır." diyor. Sayıştay diyor bunu yani müfettişler için diyor, bağımsız denetim yapan kuruluş için diyor. "...çünkü çalışma zaten fark bulunacak şekilde kurgulanmıştı." diyor.

Şimdi soruyu soruyorum Sayıştay: Bu tespiti yapmışsanız, bu çalışmaya katılan vatandaşlar, hem değerlendirme yapan, rapor hazırlayan bağımsız kuruluş hakkında hem de müfettişler hakkında suç duyurusunda bulundunuz mu? Bir itham var burada. Eğer gerçekten tespitleriniz doğruysa bunun gereğini yapacaksınız. 78'inci maddeye göre suç duyurusunda bulunabilirsiniz, kanunun 78'inci maddesine göre. Yaptınız mı bunu, bulundunuz mu?

Şimdi, bakın, endüstriyle uğraşanlar, kamuda görevliler, eğer bir üretim tesisi varsa mali anlamda onun bilançolara, tablolarla yansıtılması için yıl sonunda stok sayımları yapılır. Stok sayımları neye göre yapılır? Ambar giriş fişlerine göre yapılır, ambar çıkış fişlerine göre yapılır. Kurum bir tespit yapmış, kurumda bir usulsüzlüğe rastlamışız süt fabrikasında. Çiğ süt alımlarında giriş fişleri ile çıkış fişleri uyumadığını, ambarda bulunması gereken yani üretilen üründe kullanılan yarı mamulün, mamulün oranları üzerinden giderek, fişleri kontrol ederek yapılan bir soruşturmayı bilanço üzerinden yaptıkları bir incelemeyle kapatmaya çalışıyorlar. Ben ilk defa rastladım, açık söylüyorum. Bilemiyorum, burada Mehmet Ağabey ne diyeceksin ama ilk defa böyle bir rapora rastlıyorum. Ve itham var burada, ithamın gereğini de yerine getirmemişler gördüğüm kadarıyla. Getirmişlerse özür dilerim ama burada bir şey de yok bu soruşturmayı yapan, bu kovuşturmayı yapan müfettişler. Çünkü, şöyle bir şey var -tanımiyorum, bilmiyorum kim olduklarını- sanki özellikle gitmişler ve olmayan bir usulsüzlüğü ortaya çıkarmak için 2 tane kurum -biri bakanlık kurumu, teftiş kurumu, diğeri de bağımsız denetim kurumu- onları o görevlerinden azlettiirmek, kamuoyu önünde suçlu duruma düşürmek için bir rapor hazırlamışlar ithamı var burada.

Bir: Peki bunu yapmışlarsa, bu tespitiniz doğruysa bu arkadaşlar hakkında niye suç duyurusunda bulunmadınız?

İki: Böyle bir rapor hazırlamaya yasal olarak yetkiniz yok. Onun için de bunun, son olarak getirdiğim, Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi konusundaki denetim mevzuatına uygunluğu açısından böyle bir talebim var. Doğru olacağını düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 26

Sonuçta, zaman zaman biz de burada talep ediyoruz, teftiş kurulu talep ediyoruz. Hatta, yine eski bir Enerji Bakanı KİT'lerde TEDAŞ, TEAŞ'a bir müfettiş soruşturması talebine karşı, bunu KİT üst komisyonunun karar vermesi gerektiği gibi yazılar da yollamıştı kurumlara.

Arkadaşlar, tabii ki soruşturma talep edeceğiz ama soruşturmayı yapan arkadaşlarımızın da bu soruşturma sonuçlarının güvenilirliği konusunda... Yanılgı ve hata da olabilir, hatayı kabul ediyorum ama mahkeme süreci başlamış. Sevgili arkadaşlar, bu raporla mahkemeye gitse mahkeme diyecek ki: "Sizin itiraz hakkınız ile bu suç duyurusu doğru değil. Sayıştayın böyle bir tespiti var." Sayıştay fiziki olarak da yapmamış bu tespiti; oturmuşlar, bilanço üzerinden yapmışlar, diğer arkadaşlar gitmişler ambar sayımlarını yapmışlar, giriş çıkış fişlerini kontrol etmişler. Böyle bir olayla karşı karşıyayız. Onun için de bu konuda Sayıştayın görevini yerine getirmediğini düşünüyorum. Bunun tekrar Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gerekiyor diye düşünüyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çetinkaya, buyurun.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Sayın Başkanım, biz alt komisyonda bu tartışmayı yaparken yargıya intikal etmiş bir mesele diye düşündük yani sonuçta yargıya intikal etmiş ve yargı bir karar verecek, inşallah en doğru kararı verecek. O şekilde bir karar verilmişti. Tabii, şimdi Sayıştay kısmına Sayıştay zaten cevap verecektir. Ama, Sayıştay raporlarını başlangıçtaki Yargıtay kararıyla düşünürseniz son dediğinizle ilgili bir çelişki doğdu sanki. Sayıştay raporlarını yargı dikkate almayacaksa yani bu anlamda usulsüz...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yargıtay kararı şunu söylüyor, diyor ki: "Siz ibra etmiş olabilirsiniz ama daha sonra bir suç unsuruna rastlanmırsa bu onun ibra edilip suçsuz olduğu anlamına gelmiyor."

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Evet, "Yüzde 100 yargıyı bağlamayacaktır." anlamında söylüyor yani.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, o anlama gelmiyor, onun için de Yargıtay bu konuda zaten bir karar vermiş. Bu karara uygun olarak eğer bu ibra edilmiş... Şimdi, Sayıştay şöyle diyor: "Boşuna uğraşmışsınız, bu zaten kurumda, KİT üst komisyonunda ibra edilmiş, temizlenmiş yani burada usulsüzlük niye arıyorsunuz veya yolsuzluk? Olmaz kardeşim ibra edildiği için." gibi bir mantık çıkıyor burada paragrafı okuduğunuzda. Yargıtay da diyor ki: "Siz üst kurulda ibra edebilirsiniz." Sadece bizim KİT için söylemiyor, başka genel kurullar için de söylüyor. Diyor ki: "İbra edebilirsiniz ama daha sonra suçun anlaşılması ibra etmiş olmanız gerekçesiyle örtbas edilemez."

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Sonucu değiştirmez.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – "Yok sayılamaz." diyor. Onu söylemeye çalışıyorum. Bu konuda Sayıştayın bu şekilde müdahale etmesini doğru bulmuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Belki bu 78'inci maddenin kapsamını da açıklayacak şekilde Sayıştay temsilcilerimiz bir açıklama yapacaktır.

Buyurun lütfen.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, Sayıştay kendi kanununun verdiği yetkiye dayanarak kuruluşlarda her türlü iş ve işlemleri denetlemekle yetkili. Bu denetim sürecinden sonra -Sayıştayın kanunu gereği Rapor Değerlendirme Kurulu diye bir kurulu var- yani denetçi ne yazarsa aynen buraya huzurlarınıza gelmiyor, Sayıştaydaki bir süzgeçten geçerek geliyor. Dolayısıyla, bu raporumuz bazı konularda redakte edilerek, bazı arkadaşların yaptıkları öneriler dışarı çıkarılarak buraya huzurlarınıza getirildi. Bizim, burada, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının yaptırdığı denetimde -amiyane tabirle- kantarın topuzunun kaçtığını düşünerek. Yoksa bizim oradaki yapılan iş ve işlemleri aklamak bakımından, müfettişlerin yaptığı denetimin sonuçlarını ortadan kaldırmak bakımından bir gayretimiz yok. Bu husus yanlış anlaşılmasın lütfen. Orada...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sizin raporunuzdan, dışarıda hiç ilişkisi olmayan bir insan okuduğunda o kısmını, bu anlaşılıyor.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Vekilim, izniniz olursa bu konuda detaylı açıklama yapmak üzere ilgili konuyu inceleyen arkadaşımız sizleri bilgilendirsin, uygun görürseniz.

BAŞKAN – Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, Sayın Grup Başkanımın ifade etmeye çalıştığı gibi, burada raporda ifade edilmeye çalışılan bizim önerimiz, konunun önemi nedeniyle bir kez daha incelenmesi. Yoksa yapılan soruşturma raporunun uygulanmaması, karşı çıkılması, yargıya müdahale edilmesi, bunlar söz konusu olamaz. Konunun daha iyi anlaşılması bakımından kısaca izin verirseniz özetlemek istiyorum bu karşı çıktığımız konuları da, niye karşı çıktığımızı.

BAŞKAN – Kısaca, buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Şimdi, efendim, bir kere, bu konunun biz incelenmesini isteyebilirdik Sayın Vekilimin dediği gibi. Bizden giden bir talep değil. Eğer biz incelemiş olsaydık bu konuyu, 72 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 30'uncu maddesi gereği zaten bize gelen teftiş kurulu raporuyla ilgili görüş bildirme görevimiz vardı. Bir değerlendirme yapıp görüş bildirecektik zaten ama buradan bizden gitmediği için konu, tabii böyle bir görüş bildirme, ayrı bir yazıyla görüş bildirme yerine raporumuzda, Sayıştay Kanunu'ndan aldığımız yetkilerden hareketle bir değerlendirme yapmanın uygun olacağını düşündük çünkü ileri sürülen tahsil edilmesi istenen rakamlar çok büyük rakamlar, artı konunun hem ceza yönü var, ceza davası yönü var, savcılığa suç duyurusunda bulunulmuş, hem disiplin işlemleri uygulanıyor ve bu uygulanan disiplin işlemlerine karşı personel doğal olarak davalar açıyor hem de bu büyük miktartlı rakamların personelden tahsil edilmesi isteniyor raporda. Bu kadar büyük miktartlı davaların açılmasının siz de bilirsiniz ki kuruma yükleyebileceği külfetler var. Öbür taraftan konunun esasına girdiğimiz zaman, yapılan incelemeye girdiğimiz zaman -biz asla yapılan incelemeler yanlışdır iddiasında değiliz ancak- bazı incelemelerin...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 27

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Rapora göre doğru olduğunu iddia etmiyoruz.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Ancak bazı konulardaki incelemelerin tartışılabilir olduğu, doğru olmayabileceği şeklinde bir sonuca ulaştık biz. Nedir bunlar? Efendim, burada dört madde var.

BAŞKAN – Şöyle: Çok ayrıntısına girmeye gerek yok. Neticede bu denetim raporları bizim için bir çalışma yolu, yöntemi belirleyen raporlar. Bağlayıcı şeyler de değil. Daha farklı konuları da konuşup tartışabiliriz. Gerekli görmedikleri konuları konuşabiliriz, gerekli gördüklerini gündemden çıkarabiliriz. Onun için çok da işin tafsilatına girmeye...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, burada Sayıştayın...

BAŞKAN – Sayın Akar, burada zaten gündemimize aldık güçlü bir şekilde. Şimdi, Sayıştayın siz bir eksikliğinden bahsediyorsunuz...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet.

BAŞKAN – Ama bu kurumun denetimiyle çok alakalı bir husus değil bu.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kurumu bağlar.

BAŞKAN – Ama, bakın...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Doğrudan kurumu bağlar Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır, şimdi...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bana göre, Sayıştay burada yargının yerine kendini koymuştur. Davalar açılmış, iki tane dava açılmış, bu yargının yapması gereken inceleme yerine tabii Sayıştay kurumunun görevi var, inceliyor. Yani çok paralar kalsın. Usulsüzlük varsa çok parası, az parası olmaz. 1 lira da aynı, 12 lira da aynı, 20 lira da aynı.

BAŞKAN – Katılıyorum. Bakın, biz gündemimize aldık, gündemimizde güçlü bir şekilde tutacağız. Onun için...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Konunun Sayıştay Başkanlığına bildirilmesini talep ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bu konu doğru bir konu değil. Sayıştay denetçilerinin bu şekilde, açılmış davalar konusunda teftiş kurulu raporlarını çürütecek şekilde bir... Talep edilirse mahkeme tarafından verebilir, bence bir sakıncası yok ama bizi burada yanıltıyor. Bir teftiş kurulu raporu var, bir bağımsız denetçinin raporu var. Sayıştay diyor ki: “Siz onlara bakmayın.” Ben belki bunları, bu raporları talep edecektim. Sayıştay diyor ki: “Siz onlara bakmayın. Sizin de onayladığınızın çok önemi yok.” “Zaten ibra edilmiş bunlar, ediyorsunuz ibra zaten, neyi karıştırıyorsunuz?” gibi bir anlam çıkıyor buradan. Yani bu doğru bir yöntem ve mantık değil. Bu durumun Sayıştay Başkanlığına bildirilmesini talep ediyorum.

BAŞKAN – Evet, şimdi mahkeme devam ediyor. Sanırım görüşmeler olgunlaşması neticesinde sanki gündemde tutmamızı gerektirecek bir husus gibi de bir sonuç ortaya çıkıyor. Onun için Sayıştay raporundaki eksiklik, fazlalık, onları bir kenara koyup bu konuyu gündemimizde tutacağız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam, tutalım ama benim talebim şu: KİT Komisyonu Başkanlığı olarak...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, Sayın Vekilimizin biraz suçlayıcı ifadeleri de var. İzin verirseniz ben kısaca konuyu açıklamak istiyorum.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, burada, bir kere, mahkemeye müdahale söz konusu değil. Bu rapor herhangi bir mahkemeye gönderilmiş bir rapor değil, KİT Komisyonuna getirilmiş bir rapor.

İkincisi, henüz ceza davası yönü zaten savcılıkça...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Özü kabahatinden de kötü durum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Soruşturma yönü savcılıkça zaten yürütülüyor. Bizimle zaten ilgisi yok. Bizim üzerinde durduğumuz husus, gereksiz hukuk davaları açılmasın, gereksiz...

BAŞKAN – Ben de bu ifadenizi yadırgıyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, ya böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN – Yani gereksiz hukuk davası, alacak davası açılmasın, böyle bir şey olabilir mi? Bu ifadeniz çok doğru bir ifade değil. Bir hukukçu olarak da bunu ben tasvip etmiyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, yapılacak inceleme sonucunda aynı sonuca ulaşırsa tabii ki açılacak. Bizim bu konuda bir şey belirtmemiz, ifade etmem doğru olmadı. Özür dilerim.

BAŞKAN – Yani yargılama masrafları yönü itibarıyla mı gereksiz davalar açılması?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Tabii ki.

BAŞKAN – Ama burada daha üstün bir kamu menfaati olduğunu ben düşünüyorum.

Sayın Akar, sanırım maksat hasıl oldu.

Ben oylamaya geçiyorum.

Gündemimize aldığımız önerinin gündemde kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’ üncü öneriyi okutmuştuk.

Üzerinde...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok özür dilerim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 28

İthamda bulundu demeyeceğim ama orada bir paragraf var, sormuştum biraz evvel. Bu denetimi, teftişi yapan kişilerin bunu bilinçli bir fark yaratma tespiti yapmışsınız. Bu konuda bir suç duyurusunda bulundunuz mu?

Buna bir cevap verirse sevinirim Başkan.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Vekilim, özel olarak bu konuyu size açıklayabilir miyim, yani benimle görüşmekten şey yapmazsanız?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Arkadaşlar rahatsız olur bana özel açıklamanızdan.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, müsaade ederseniz burada açıklayayım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bu konuda bir işlem yapıldı mı? Sadece şunu, evet-hayır deyin yani.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Denetleyenler suç duyurusunda bulundu mu, bulunmadı mı? Bunu soruyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, ben bunu soruyorum.

MELİKE BASMACI (Denizli) – Evet ya da hayır.

BAŞKAN – Hayır ama şimdi bu husus 78’nci maddenin kapsamına girmiyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, bir suç var ama ortada, suç tespiti var. Yani Sayıştay denetmenlerine 78’de ve KİT Komisyonu, KİT Kanunu’na göre suç duyurusunda bulunmaları gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Akar, teftiş kurulunun amiri değil Sayıştay veya özel denetim kurulunun...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, şunu söyleyebilir: Ben, Sayıştay, “Cumhuriyet savcılığına bulunun.” diyebilir.

BAŞKAN – Hayır, hayır. Şunu demek istiyorum: Yani Sayıştay bir usulsüzlük görmemiş olabilir, usulsüzlük tespit etmiş olan teftiş kurulunun veya özel denetim kurulunun yaptığı iş hatalıdır diye bunu yargıya taşıma gibi bir görevi yok. Onu demek istiyorum.

MELİKE BASMACI (Denizli) – Cümle öyle değil.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, hayır. Bakın “Çünkü çalışma zaten fark bulunacak şekilde kurgulanmıştır.” Teftiş kurulunun özel... Daha nasıl açıklayayım ben bunu? Diyor ki: “Özel kurgulama var. Bu adamlar biri tarafından...”

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Hayır, bakın, bir gerekçe oluşturuyor orada. Bir karar vermiyor, bir gerekçe oluşturuyor kendine göre Sayıştay orada. Gerekçe gösteriyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tespiti var burada. Tespitler yapmış. Yanlış mı düşünüyorum, bilmiyorum. Tespitler yapmış.

BAŞKAN – Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, aynen yeniden incelenmesini talep ediyorsanız bir konunun, neden talep ettiğinizi açıklamanız gerekir.

BAŞKAN – Evet, bir gerekçe olarak onu düşünmek gerekir.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Bu bir gerekçe. Bir suçlama değil.

Konu da şu efendim. Kısaca arz edeyim. Müfettiş raporunda deniliyor ki: “8 milyon küsur tutarında bir stok açığı var. Bu stok ambarda yok, satılmamış. Dolayısıyla açık.” Şimdi, efendim, Sayın Vekilimin de ifade ettiği gibi bir stok açığı iki şekilde tespit edilir. Ya bilançoda bakiye vardır, 8 milyon stok görülmektedir bilançoda ama fiilen yoktur, saydığınızda böyle bir stokun olmadığını görürsünüz ya da bilançodaki veya muhasebe kayıtlarındaki çıkış rakamlarının veya giriş rakamlarının doğru olmadığını tespit ederseniz, ortaya koyarsınız. Stok bu şekilde tespit edilir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, öyle yapılmaz. Yılbaşlarında stok sayımı öyle yapılmaz. Fiziki sayılır. Sizin gibi gelip de bilançodan bakarsanız yüz yıl boyunca o stoku tutturamazsınız, sadece bilanço doğru çıkar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Haydar Bey, ilk cümlesinde sizin söylediğinizi söyledi zaten.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Vekilim, birinci...

BAŞKAN – Tamam, ben maksadın hasıl olduğunu düşünüyorum. Teşekkür ediyorum.

Bilmiyorum, daha önce bu 78’inci maddenin bu şekilde yorumlanmasını gerektirecek bir olay hiç karşılaşılmış mıdır? Çünkü 78’inci...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bakın, beş yıldır raporları okurum. Beş yıldır ilk defa böyle bir şeyle karşılaştım.

BAŞKAN – 78’inci madde “Sayıştay denetim yaparken bir kurumda usulsüzlük görürse bununla ilgili suç duyurusunda bulunur.” diyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet ama denetimi yapanlar da kamu görevlisi. Kamu görevlisinin görevi usulsüzlük, TCK 279’a göre bir usulsüzlük tespit ettiği zaman, ben bile tespit etsem, bir kamu görevliyim şu anda...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz o konuya nasıl vardınız?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bunu suç olarak bildirmek zorundayım.

BAŞKAN – Tamam Sayın Akar, teşekkür ederim.

Şimdi 3’üncü önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Her iki yıla ait önerilerin görüşmeleri sona ermiştir.

Şimdi kurumla alakalı öneri ve görüşlerin dile getirilmesi ve soru-cevap işlemi için genel üzerinde görüşme açacağım. Talep eden Komisyon üyelerimize talep sırasına göre söz vereceğim.

Sayın Müdürüm, Komisyon toplantımızda Komisyon üyelerimizin yönelttiği sorulardan cevaplandırılması hazırlık gerektirenlere toplantı tutanaklarının tarafınıza tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde yazılı cevap verilmesi gerekmektedir.

Şimdi, söz talep eden sayın vekillerimize söz veriyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 29

Buyurun Sayın Basmacı.

MELİKE BASMACI (Denizli) – Sayın Başkan, Atatürk Orman Çiftliği biliyorsunuz ki bir marka. Marka kullanım hakkı şimdiye kadar kimlere verildi, hangi ürünlerde ve hangi şartlarda verildi? Kâr payı neydi? Eğer bu kuruluşlardan kâr payı alınmıyorsa markamızı niye kullandırttık?

Birçok yerde AR-GE yapılıyor diye görüyorum ama bütçesini göremedim. Bununla ilgili bilgi alabilir miyim?

Özbağlar A.Ş'nin teminat mektubunu geçen miktarlardan daha fazla mal verilmiş ve üstelik borçlarının ödenmemiş olmasına rağmen mal verildiğini görüyorum. Niye böyle bir şey yapılmış?

2013 yılında 4, 2015 yılında 5 personel açıktan atanmış. Bu personeller kimlerdi, hangi göreve geldiler? Liyakatlerini merak ediyorum.

2016 yılı üç aylık geçici bütçede Atatürk Orman Çiftliği neden E cetvelinden çıkartıldı?

Hayvanat Bahçesi İşletmesi Ankara Büyükşehir verilmiş. 22 adet personelin tazminatları neden Atatürk Orman Çiftliğine ve belediye protokolüne konulmadı? Bunu merak ediyorum.

2013 yılında kârı 10 milyon -küsurları söylemiyorum- 2014 yılında kârı 5 milyon. Neden 2 katı kadar sapma olmuş? Bunu merak ediyorum.

Bir de 11 müdürlük var, 8 adedi vekâleten. Neden böyle bir süreç var?

Aslında az çok konuştuk ama ben gelişmelerden haberdar olabilmek adına bu soruyu tekrar soracağım. Atatürk Orman Çiftliği mahallî idarelerden alacağı 23,5 milyon civarında bir kira alacağı var. Bu alacakların tamamı AŞTİ, Hayvanat Bahçesi ve diğer kiralık alanlarla ilgili. Ben Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığının bu borcunun kaç yıllık olduğunu, ne kadarının ödendiğini, niye ödemediğini, hukuki sürecin başlatılıp başlatılmadığını bilmek istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum. Sağ olun Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Güner.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederim Başkan.

Atatürk Çiftliği, Atatürk'ün çiftlik kurulması için gerekli özelliğe sahip olmadığında bu yer için söylediği “Ankara'nın kenarında hem bataklık hem çorak hem fena bir yer. Bunu biz ıslah etmezsek kim gelip ıslah edecektir?” sözü, belki de cumhuriyetin var oluş sürecini sade anlatan en güzel tanımlamadır.

1925 yılında kurulan bu çiftlik Atatürk tarafından feragat mektubuyla hazineye bağışlandığında 55.538 dekar araziye sahipken günümüzde 33.256 dekar araziye dönüşmesi de gelenin sürecin başka bir göstergesidir.

Atatürk feragat mektubunda, çiftliklerin yerine göre arazi ıslah ve tanzim etmek, muhitlerini güzelleştirmek, halka gezecek, eğlenecek ve dinlenecek sıhhi yerler; hilesiz ve nefis gıda maddeleri temin etmek için böyle bir yeri oluşturduğunu belirtmektedir. Tabii, Çiftliğin süreci, arazinin varlığı, ülkemizde rant yaklaşımı, süreç içinde geçen farklılaştırmalarla bugünkü duruma geldi.

Şimdi, benim burada soru olarak yöneltmek istediğim şu: AR-GE'yle ilgili bir yerde bir satır geçiyor, nar suyu cam şişe kısmında. Eğer kurum pazarda olacaksa, rekabet şartlarıyla süreci götürecekse bununla ilgili AR-GE yatırımlarını daha geliştirmesi gerektiğini düşünüyorum. Ama onun dışında geri iade ürün kavramı burada önemli. Çünkü eğer bir ürünü pazara sunacaksanız onun satış koşullarını, pazardaki rekabeti, diğer firmaları, tamamını irdelleyip, inceleyip ona göre bir mücadele içinde olmanız gerekiyor. Ben İstanbul'da bazı büyük alışveriş merkezlerinde görüyorum ürünü. Ürün çok sähipsiz. Yani ürünün satılmaması adına konmuş gibi duruyor. Diğer ürünlerle rekabet edebilme şansına sahip değilse bildiğim kadarıyla oralara giriş ücretleri var. Promosyon var, raf bedeli var. Buna benzer de yatırım gerekiyor. Astarı yüzünden pahalıya işe dönüşür. Bunun kuruma getirisi fayda yerine zarara dönüşür. Ürünün pazara sunumundaki yapılan değerlendirmede de emsal ürünlerle mukayesesi, o alanda kendini geliştirme adına yapılacak yatırım ya da sağlanacak fayda ne? Neden bu kadar çok iade ürün almak durumunda kalıyorsunuz? İade ürünün alınmasının oluşumundaki neden pazarlama teknikleri mi, yoksa satıcının yani sizin ürün verdiğiniz yerin ürünü satamaması mı? Çünkü bu biraz benim mesleğime girdiği için de soruyorum. Ürünün eğer sürümü varsa o ürün rafta da kalmaz, geri iadesi de olmaz. Ürünün rafta kalması pazarlama teknikleriyle ilgilidir. Satış nedeniyle sorun geriye dönüş yaratıyor.

Tabii, arazilerin kullanımı, kiradaki mülklerle ilgili sorunlar geçmiş yıllardan gelen sorunlar. Ben KİT Komisyonu toplantılarında gittiğim kurumlar içinde elindekinin en çok alınan yer olduğunu, bir şey almadığını bu kurumda gördüm çünkü TTA Gayrimenkul bile buradan bir şey almış. Hâlbuki orası tasfiye hâlinde. Niye size onların geri dönüşü sağlanması yönünde farklı biçimde bir yoğunlaşma sağlanmıyor eğer kurum devam edecekse? Keza, bu alan üzerine lojman yapımıyla ilgili sanırım belediyenin bir tasarrufu var. Oysa bir sürü kurumun lojmanları ya boş ya değerlendirilmiyor. Niye oralarda lojmanlar alınıp değerlendirilmez de kurumda belirlenen alanın üzerinde lojman yapımına yönelinir?

Keza, bu kuruluş sürecinin bir döneminde tarım eğitim merkezi, fidanlık, süs bitkilerinin üretimi gibi düşünceler de olmuş. Ürün tohum çeşitliliğiyle ilgili bir süreç de düşünce içinde sanırım, bu raporda gördüğüm kadarıyla var. Yerli tohumun korunması, yurt dışından alınan tohumlar yerine Türkiye'de tohum üretilerek bu alana girilmesi niye düşünülmez? Örneğin, iptal edilen birkaç yer vardı. Örneğin, yonca, sanırım, üretiminden vazgeçilmiş. Oysa hayvancılığın geliştiği belirtilen bir yerde pazarlamada mı sorunlar oluşuyor?

Yani var olan yapınızda ileriye dönük hedefleriniz, dündeki yapılan denetimin ışığında geleceğe yönelik nedir? Bunu kurum olarak açıklamalı yazarsanız memnun olurum.

Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 30

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Tabii, söylenen özellikle geleceğe yönelik ve dikkat edilmesi gereken hususlarla ilgili konuların tamamına katılıyorum, tekrar etmek istemiyorum. KİT alt komisyon toplantısında da gündeme getirdiğim bir konu vardı. Sayın Vekilim Melike Hanım marka olarak kısaca sorusuyla birlikte dile getirmiş oldu ama önümüzde de olan şu Elmacık Suyu...

Soda da var mı?

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – Sayın Vekilim, soda üretimine girdi ancak piyasada tutunamadığı için üretimden vazgeçildi.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Tamam. Yani ben görmedim ama öyle bir şey duydum. Şimdi, Elmacık bir firma yani özel bir firma. Dolayısıyla burada Atatürk Orman Çiftliğinin amblemini kullanıyor ve birçok sorumluluk, bunun garantisi...

Daha önce de şey mi yazıyordu, ben mi yanlış hatırlıyorum “Atatürk Orman Çiftliğinin garantisinde üretilmektedir.”

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – “Atatürk Orman Çiftliği güvencesiyle üretilmiş.” ibaresi vardı. Alt komisyon toplantısında sizin de ikazınız üzerine...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Şimdi, aslında ikazımız sadece onun şeyi değil, belki de böyle kalması da şey oldu yani tamamen Atatürk Orman Çiftliğinin mamulüymüş gibi oldu belki de. Yani aslında oradaki güvenceden benim sorduğum soru da şuydu: Yani eğer biz bir şeye güvence veriyorsak, amblemimizi buraya koyuyorsak, biz bir kamu kurumuyuz, Atatürk Orman Çiftliği hakikaten bu imajını, itibarını öyle kısa sürede toparlamadı. Kurulduğu günden bu yana, on yıllar, bu bir gayretin, çabanın, çalışmanın sonucunda oldu. Yani bu firma çok değerli bir firma olabilir, kurumsallaşmıştır; tabii ki ürettiği ürünle ilgili sorumlulukları vardır, ayrı bir konu ama yani sonuçta şurada bilmiyorum sayın milletvekilleri önlerinde olan suyu gördüklerinde muhtemelen şu dondurma gibi Atatürk Orman Çiftliğinin kendi ürünü olarak herhâlde değerlendirdiler ama maalesef öyle bir şey söz konusu değil. Bunun içindekinin ne olduğunu, herhangi bir denetimi Atatürk Orman Çiftliği tarafından yapılmıyor. Yani sonuçta burada bir isim ya da işte ticari markasını, amblemini kullanma yetkisi verilmiş. Ha, bunun nasıl verildiği, nasıl olduğu, bir ihaleye mi çıkıldığı veya Atatürk Orman Çiftliğinin böyle bir marka satma uygulaması, bir gelir elde etme anlamında var mıdır, bu ne getirir ne götürür onu söylemiyorum ama, yani böyle bir durum da özellikle marka kullanımı açısından söz konusu. Bu bir sıkıntı yaratabilir. Yani, benim oradaki o güvenceden kastım o gün o ifade üzerinden konuşmuştum ama şimdi bugün sanki daha mı iyi oldu, daha mı kötü oldu bilemiyorum. Yani, bunu daha farklı bir şekilde ifade mi etmek lazım, konuyu tekrar elden mi geçirmek lazım onu bilemiyorum ama önemli bir husus olduğunu düşünüyorum ve bu konuyla ilgili mutlaka ciddi bir çalışmanın yapılması... Bilmiyorum, Sayıştay denetim raporlarında var mıydı bu konu, hatırlayamadım şu anda ama, yani bu konunun üzerine de eğilmek lazım. Bir haksız kazanç kimseye sağlatacak bir şey değil, bir durumda değil kurum, öyle bir hakkı da yok.

İki: Kendisinin belki daha fazla eğer böyle bir şey yapılabilecekse belki gelir elde etmesi söz konusuydu. Ya, bunlar nasıl oluyor, nasıl veriliyor, onların bir şekilde netliğe kavuşması gerekir diye düşünüyorum. Bunun çok da önemli olduğunu ifade etmek istiyorum.

Şimdi, bir başka husus: Atatürk Orman Çiftliği tabii, sonuçta kamu iktisadi teşebbüsü. Belli bir amacı ve hedefi var ama kamu iktisadi teşebbüsleri de 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname gereğince kârlılık ve verimlilik esasına göre çalışmak durumundalar yani basiretli bir tüccar gibi çalışmak durumunda. Devlet, Hükümet zaman zaman belli görevler verebilir. Görev verdiği de oradan uğradığı kayıp ve zararları da kendisine görev zararı olarak sunar.

Şimdi, şöyle gelir tablosuna, hemen iki dönemlik gelir tablosuna hızlı bir şekilde baktığımda brüt satışlar 72-73. Rakam olarak belki çok önemli rakamlar değil ama satış indirimleri var burada, yüzde 10'unu aşmış bir durumda yani satış indirimlerinin özel bir taktik, bir uygulama yoksa içerik olarak anlamı şudur: Yani, iadedir, iskontodur. Dolayısıyla eğer iadeyse ürünlerle ilgili, üretimle ilgili bir sıkıntı var mıdır? Yani, orada bir analiz konusu ortaya çıkıyor. Satış maliyetleri net satışların oldukça üzerinde. 2014 yılı olarak bakacak olursak 10 milyonun üzerinde faaliyet zararı. Asıl kurum kârı nereden ediniyor, daha doğrusu kâra nerede dönüşüyor? Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar, muhtemelen kira gelirleri, doğru mudur? Yani, 2014 yılında 38 milyon kira geliri var, toplam hasılatı da brüt olarak 72, net olarak 64.

Aslında, tabii, belli amaç, fonksiyonlar vesaireler tamam da bu üretim ve yapılan bazı faaliyetlerde ben ciddi bir şekilde israfını olabileceğini ifade etmek istiyorum. Dolayısıyla kira gelirleri bir şekilde kurumu kurtarıyor. O zaman hiçbir şey yapılmasa, üretim faaliyetleri durdurulsa, herhâlde kiradan alınan gelirle daha fazla kâr edecek şeklinde bir değerlendirme de yapmak mümkün. Bu değerlendirmeyi yapmıyorum, şundan dolayı yapmıyorum: Tabii ki bu kurumun belli amaç ve hedefleri var ama dediğim gibi, verilen görevlerden uğranılan zararı da zaten devlet görev zararı olarak öder. Ya, burada biraz da kira gelirinden dolayı bu kârlılık, verimlilik ve israfı önleme noktasında şey mi var? Yani, burada bir marka, Atatürk Orman Çiftliğinin markası son derece önemlidir yani ciddi bir şeydir ama bir firma çağırılıyor, “Al bunu sen üret.” deniliyor. Ben yanlış hatırlamıyorsam, alt komisyondan da aklımda kalan şey buydu. Yani, işin biraz bu yönüne eğilmek gerektiğini ve ciddi israfların söz konusu olabileceğini, kârlılık ve verimlilik anlamında ciddi tedbirlerin alınması gerektiğini düşünüyorum. Buradaki eldeki veriler bizi bu yönde düşündürüyor. Bu yönde bir çalışmanın yapılmasının gerekli olduğuna inanıyorum ve böyle bir çalışmayı yapmayı düşünüyor musunuz?

Bir başka husus da kıdem tazminatına tabi çalışanın var mı?

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – V ar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 31

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Kıdem tazminatına tabi çalışanlarla ilgili bir kıdem tazminatı karşılığı ayrılmamış olduğunu görüyorum, bilançoda böyle bir karşılık ayrılmamış. Tabii, bunlarda yük ne kadardır, çalışan sayısı, onların kıdem tazminatına tabi diğer verileri nedir onu bilmiyorum ama, yani herhâlde kıdem tazminatına tabi çalışanların süreleri de eğer uzunsa bu mali tablolar tamamen tepetaklak bir hâle de gelebilir, bu hâlden çok daha kötü bir sonucu da ortaya çıkarabilir. Yani, biz gelirin bir kısmını da mali tablolardan, giderin bir kısmını, zararın bir kısmını da aslında mali tablolardan sakladığınız anlamında bir yorum da yanlış bir yorum olmayacak.

“Borç ve gider karşılıkları” diye bir kalem var. Onun içeriği nedir? Yani, bilanço büyüklüğü içerisinde de önemli bir rakam aslında bu, 2 milyonun üzerinde eğer yanlış hatırlamadıysam borç ve gider karşılıkları.

BAŞKAN - Cevaplarını toplu alacağız Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Daha sonradan da alabiliriz.

Ben çok teşekkür ediyorum. Yeni dönemde inşallah daha hayırlı, daha verimli iş ve işlemler yapmaları dileğiyle çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Atatürk Orman Çiftliği, evet, bir marka ve baktığımızda topraklarının büyük bir kısmı elden çıkarılmış, kamu kurum ve kuruluşlarına verilmiş ama uzun süredir de böyle bir işlem yapılmıyor, yapılması da doğru değil çünkü Ankara'nın gelişimine baktığımızda belki gelecekte Ankara'da yaşayan insanların hava alabileceği, soluk alabileceği tek alan gibi görülüyor burası muhafaza edilebilirse. Bir de, tabii, vasiyete uygun hareket edilmesi gerekiyor.

Arkadaşlarım da belirtti, buradaki faaliyet dışı gelirler aslında sizin kârlılığınızı ortaya koyuyor. Asıl faaliyetleriniz kuruluş amacındaki faaliyetler olmalı. Tabii, bu faaliyetler kuruluş amacındaki -1925'te kurulmuş- o günkü teknolojiyle, o günkü mantıkla değil, daha da geliştirerek, teknolojiye ayak uydurarak, ürün yelpazesini artırarak, alanları daha verimli kullanarak, yeni şeyler üzerine katarak ilerlemek olmalı diye düşünüyorum.

Ürünlerinize gelince, biraz methiye düzeyim ama bulamıyoruz. Keçi sütünden çok güzel ürünleri vardı, hanım yoğurt yapıyordu, bu ara bulamıyor, 25'inci Dönemde bulamadık daha. O çok güzel, herkese tavsiye ederim. Gerçekten ürünler lezzetli ve iyi ürünler. Aslında markanızı bu şekilde de pazarlamaya hiç gerek olduğunu düşünmüyorum. Oradan gelecek katkı çok fazla bir katkı sunmayacaktır. Orada oluşacak olumsuzluk, sizin kontrolünüz, denetiminiz dışında oluşacak olumsuz bir algı bütün ürünleriniz için de geçerli olacaktır. Onun için de, Elmacık pazarlamak istiyorsa kendi yetenekleriyle pazarlasın, Atatürk Orman Çiftliğinin ismini kullanmasın ama siz üretebilerseniz su üretelim.

Bir de Sayın Başkan, Atatürk Orman Çiftliğinin ürünleri gerçekten lezzetli ve güzel. Medis Başkanlığına bir tavsiye mektubu yazalım da en azından bu devlet kurumunun ürünlerini satın alsınlar, yoğurdunu, dondurmasını.

BAŞKAN – Aşağıda yemekhanemizde AOÇ'nin dondurmaları var mı, yok mu?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok, MADO'nun dondurması var. Yani, kimin olursa, ben MADO'dur, Ahmet'tir, Mehmet'tir diye söylemiyorum, madem var, bunu karşılayabileceklerse...

BAŞKAN – Ben şahsen eve, çocuklara sadece AOÇ dondurması sokuyorum, renkli dondurmaları sokmuyoruz kesinlikle.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Doğru bir karar.

BAŞKAN – Üzüm suları, elma suları...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben de alınabilecek, bulabildiğimiz ürünleri oradan alıyorum.

BAŞKAN – Ankara'ya yeni gelen milletvekillerimize de öneririz biz Ankaralı olarak.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Önce, isterseniz, bir Medis Başkanlığına önerelim, bunu yapalım.

Şimdi, 2013-2014 birim maliyet unsurlarını inceledim. Sonra da bir programınız var, “Gusto” diye bir programınız var. Dün konuştuğumuz mevzular arkadaşlar aslında. Maliyet hesapları, uzman yok, yetişmiş personel yok, birtakım problemler var. Dün MRP VE ERP olayını konuştuk, bir kurumun tümünü kapsayacak... Bakın, burada da Gusto çıktı karşımıza. Bir başka kurum gelecek başka bir şey çıkacak karşımıza. Hiçbiri çalışmıyor, çalıştırılmıyor, destek de alınmıyor işin kötü tarafı. Bir süre sonra o firmalar ortadan kalkıyor, gidiyor çünkü ne ulusal bazda firmalar ne de uluslararası bazda firmalar olmadıkları için ortadan kalkıp gidiyor. Bu yapacağımız en büyük iyilik olur devlete diye düşünüyorum, dün konuştuğularımızın.

Şimdi, 2013 birim fiyatlarına bakıyorum, çok garipsedim. Mesela, buğdayın birim fiyatı 1,05; 2014 sonu itibarıyla 8,56 TL. Nasıl bir şey, anlayamadım. 2014 Sayıştay Raporu 77'nci sayfada. Pastörize süt birim fiyatı, orada bir değişiklik yok, 2,15'ten 2,35 olmuş bir yıl sonra. Yoğurt 2,53'ten 3,49'a çıkmış. Tereyağı 13,13'ten 19,10'a çıkmış. Şarap 21,55'ten 8,17'ye düşmüş.

TAHIR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Şarap mı?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya, niye takıldınız hemen şarap diye? Ürünleri sayıyorum.

Mesela, beyaz peynir 9,97'den 13... Garip artışlar var yani yüzde olarak vurduğumuz zaman, yüzde 100, yüzde 200'lerin üzerinde bir artış var. Anladığım kadarıyla, bir maliyet hesabınız, maliyet muhasebesi hesabı sunan bir aracınız olmadığı için yani bir programınız olmadığı için burada bir karışıklık olmuş diye düşünüyorum, bilmiyorum. Biraz da ondan kaynaklanıyor galiba demin konuştuğumuz mevzular. Bunun düzeltilmesi gerekiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 32

Bir de, yine bir başka, stoklarınıza baktım. Bu kurum için 6 milyon TL stok fazla. Stok bir maliyet kalemidir kuruluşlar için, stoku ne kadar az tutabilirsiniz, eritebilirsiniz, sizin için o kadar kazançlı olur, rafta durdukça size yük getirecektir bu stok. Bunların düzeltilmesi gerekiyor, ürün çeşitlerinizin artırılması ve daha kaliteli hâle... Ürünlerinizi kalitesizleştirecek adımlar atmayın pazarlayacağız diye veya üretimi artıracacağız diye, bu çok önemli. Gerçekten, marka değerini tutun, dediğim gibi, bunlara da çok ihtiyacınız yok diye düşünüyorum. Kira gelirleri en azından buradan alacağınız parayı karşılar. Faaliyet içi yani yapmanız gereken işleri biraz daha verimli hâle getirirseniz sıkıntı kalmaz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akar.

Şimdi sorulara cevap vermesi için Sayın Müdürümüze söz vereceğim.

Saat 14.00'te de Genel Kurul çalışmalarının başlayacağını...

MELİKE BASMACI (Denizli) – Yazılı olarak alalım.

BAŞKAN – Bir saniye, bir iki önemli husus var, bir dört beş dakika daha alalım, geri kalanları, hazırlık gerektirenleri de yazılı olarak cevaplar.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – Sayın Başkan, sorular için teşekkür ederim.

Sayın Akar'ın sorduğu, tahliye edemediğimiz kiracıyla ilgili, kısa bir bilgi vermek isterim. “Bir iyi niyet, nedir bu?” dediniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Merak ettim iyi niyeti.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – Arz edeyim efendim.

3 parseli kullanıyormuş, 2 parsel tahliye ettirilmiş. Burası galvaniz ocağı ve yüksek gerilim direklerinin olduğu bir yer. Kaldırılması zor olmuş, bir süre uzatımı verilmiş, süre uzatımı sonunda tahliye olmazsa 400 bin lira bir ceza müeyyide konmuş, bu alınmış. Sonra tekrar bir talebi olmuş, demiş ki: “Biz yeni bir fabrika yeri aldık.” Bu fabrikaya heyet de gitmiş bizden, kontrol etmişler, başlamış inşaatı. “Bana bir ek süre daha verin.” demiş. Son kez olmak üzere, 2017 Haziranına kadar süre uzatımsız bir uzatım verilmiş. Bu süre sonunda da tahliye edilmezse 500 bin lirayı alacağımız gibi tahliyeyi de gerçekleştireceğiz, bunun takipçisi olacağız efendim.

Yürütmeyi durdurma kararlarına rağmen büyükşehirle protokollerden bahsettiniz. Üç aylık, dört aylık bir Müdürlük.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Seni kastetmedim.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – Benim de bilgim dâhilinde olan -şimdi arkadaşlardan bilgi aldım ama- yürütmeyi durdurma kararına rağmen bir protokol...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, şöyle: Mahkeme açılmış 2011'de, mahkeme sonuçlanmış 2014'te, siz almışsınız 2012'de. İşte bir protokol yapmışsınız çünkü mahkeme yürütmeyi durdurma kararı vermemiş, siz elinizi rahatlatmak için onu yapmışsınız. Ona dikkat etmek lazım diyorum.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – Anladım efendim.

Yapılan protokoller çerçevesinde büyükşehirin taahhütlerini yerine getirmediklerinden yola çıkarak, üç aydır yaptığımız işlerden bir tanesi, dört yıldır yapılmayan bir lojmanlar var. Ankara Bulvarı neticesinde yapılması gereken 26 adet lojmanla ilgili bire bir iletişime geçtim, 23 Mart itibarıyla ihalesi yapıldı, bugün ya da yarın yer teslimi yapacağız. Sizin bildiğiniz gibi, Balgat'taki satış mağazamızın olduğu yerdir, 8 Nisan itibarıyla orayı boşaltıyoruz, yer teslimi yapacak büyükşehir.

Borçlarla ilgili... Sayın Basmacı'nın Özbağlar'la ilgili teminat fazlası mal şeyi vardı. Onunla ilgili zaten yargıya taşınmış bir konu var, buna sebep olan memurumuzla ilgili de ayrıca bir davamız var. Böyle bir hata olmuş.

Personelin ağıktan atamalarıyla ilgili söylediniz. 2014'te 4 tane KPSS ataması, ağıktan atamalar bunlar; 1 Bakanlığımıza giden var, 1 elektrik elektronik mühendisi, 2 tane memur ve 1 ambar memuru, ÖSYM tarafından KPSS'yle alınanlar bunlar. Öyle arz etmek isterim.

22 personelin, hayvanat bahçesi işçisinin kıdem tazminatlarıyla ilgili, protokole yazılmamış, evet ama biz bunu büyükşehirden talep ediyoruz, büyükşehirin vermediği birkaç kişi var, biz bunları icra yoluyla mahkemeye taşımışız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama, asıl işveren sizsiniz, onu alamazsınız, vermezler.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – Bir protokolle devretmişiz.

2013-2014 kârlarının neden farklı olduğuna dair alt komisyon toplantısında da Sayın Basmacı söylemişti.

BAŞKAN – Bununla da tamamlayalım Sayın Müdürüm.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – Anlaşıldı.

MELİKE BASMACI (Denizli) – Bunların hepsini yazılı olarak isteyeceğim ben.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – Bunların hepsini... Son bir dakika müsaadenizi...

BAŞKAN – Tutanakların tarafınıza ulaşmasından itibaren on beş gün içerisinde lütfen yazılı olarak cevap verin.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – Komisyona, sayın üyelere teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Son bir söz vereceğim zaten tekrar size.

Şimdi Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğünün 2013 ve 2014 yılı Raporlarının sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibranıza sunacağım.

2013 yılını okutuyorum:

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğünün 2013 yılı bilançosu ve 9 milyon 943 bin 344,34 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : KİT

Tarih :07/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 33

2014 yılını okutuyorum:

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğünün 2014 yılı bilançosu ve 4 milyon 763 bin 379,51 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – Kurumun 2014 yılı hesap ve bilançolarına ilişkin iç önerilerin ikincisinde yer alan ve üst komisyon gündemine alınıp gündemde bırakılmasına karar verilen disiplin ve ceza soruşturmasına konu hükümler saklı kalmak kaydıyla 2014 yılı hesaplarının ibra edilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi son sözü teşekkür için Sayın Genel Müdüre veriyorum.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRÜ UĞUR ERDEM – Sayın Başkan, Komisyona soruları ve ilgileri için teşekkür ediyorum. Biz Atatürk Orman Çiftliğinde yeni bir yönetimiz bütün idarecilerimizle beraber Sayın Bakanın gelmesiyle. Atatürk Orman Çiftliğiyle ilgili bundan önce meydana gelmiş veya tartışma konusu olan konularla ilgili üzerimize düşeni yapacağımızı, yeni bir anlayışla orada hizmet vereceğimizi Komisyona arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Böylelikle, Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğünün 2013 ve 2014 yıllarına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının Komisyon görüşmeleri tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri, bugün rahmeti, mağfireti ve bereketi bol üç ayların manevi ikliminin habercisi Regaip Kandili. Ben bu mübarek gecenin milletimizin birliğine ve beraberliğine vesile olmasını, tüm İslam âlemine ve insanlığa hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

PTT Genel Müdürlüğü, TTA Gayrimenkul AŞ ve Doğusan AŞ'nin 2013 ve 2014 yılları bilanço ve netice hesaplarını görüşmek için 13 Nisan 2016 Çarşamba saat 10.00' da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.54

